

: - m:

a: : P:

J. - W. Helicore
#

The first part of the book is devoted to a general history of the
 country, and to a description of its natural resources. The author
 has collected a vast amount of information, and has presented it
 in a clear and concise manner. The second part of the book
 contains a detailed account of the various tribes and nations
 which inhabit the country. The author has been very successful
 in describing their customs, manners, and languages. The third
 part of the book is a collection of the most interesting
 anecdotes and incidents which have occurred in the history of
 the country. The author has been very successful in selecting
 the most interesting and valuable material. The fourth part
 of the book is a collection of the most interesting and valuable
 documents which have been preserved in the country. The author
 has been very successful in selecting the most interesting and
 valuable material. The fifth part of the book is a collection of
 the most interesting and valuable documents which have been
 preserved in the country. The author has been very successful
 in selecting the most interesting and valuable material.

ADRIANI RELANDI
DE
RELIGIONE
MOHAMMEDICA
LIBRI DUO.

Quorum prior exhibet

COMPENDIUM THEOLOGIAE
MOHAMMEDICAE,

ex Codice Manuscripto Arabice editum,
Latine versum, & Notis illustratum.

Posterior

examinat nonnulla, quae falso Moham-
medanis tribuuntur.

ULTRAJECTI,

Ex Officina GULIELMI BROEDELLET,
C10 10 CC V.

MONDAY

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

CONSULTISSIMO VIRO
PETRO RELANDO

JURIS UTRIUSQUE DOCTORI ET
CAUSARUM APUD AMSTELO-
DAMENSES PATRONO,
FRATRI UNICO,

S. D.

A D R I A N U S.

Aepe numero inter nos sermo fuit, Frater Carissime, de Religione Mohammedica, ejusque diffusionem per tam vasta terrarum spatia, ut vix ulla cum ea comparari posset. Nec immerito res admiranda videbatur, magnam partem generis humani fidem adhibere commentis tam insulsis, qualia Sacra Moham-

medica vulgo describuntur. Scilicet, exortus dicitur homo fanaticus, qui, nullo ingenio praeditus, revelationes Divinas sine ullo teste jactabat, dum epilepsia verius affligebatur; columbam assuefecerat cibum ex auribus suis petere, quam pro Spiritu Sancto haberi voluit; Deum docebat esse corporeum, & qui humana non curaret, omnisque mali auctor esset; Venerem adorandam praecipiebat, infernum negabat, & quae plura falso de illo narrari solent. Tot homines amplecti potuisse tam absurdam religionem, quomodo concipi poterat, nisi eos fungos omnes aestimaremus? At hoc credi vetant Scriptorum Mohammedanorum monumenta, quae indi-

indicant , illos animi & ingenii
dotibus alias gentes , si non su-
perasse (uti saeculo decimo , &
aliquot proximis , quibus artes
& scientiae apud Christianos fere
sepultae jacebant) saltem aequas-
se. Restabat ergo dispiciendum,
num revera illa crederent tra-
derentque Mohammedani, quae
plerique Christiani iis attribue-
runt. Quae cum ad examen re-
vocarem, non omnia, sed spe-
ciminis gratia tantum nonnulla,
plane aliam faciem religionis
Mohammedicae deprehendi, &
ex ipsis Arabibus eam exponere
dixi operae pretium. Quare
quum Tibi non ingratham fore
hujus libelli lectionem certo mi-
hi persuadeam, qui & Justitiam
colis, quae unicuique suum tri-
buit,

buit , nec aliis adscribi patitur
per mendacium , quod ipsi pro
suo non agnoscunt , & bonas li-
teras inter Fori jurgia non negli-
gis , Tibi illum praecipue inscri-
bendum putavi. Dabam Tra-
jecti ad Rhenum , Kalendis Ju-
niis , CIO IO CC V.

P R A E F A T I O.

I. **P**lerarumque religionum, quae in orbe terrarum olim vigerunt aut vigent hodieque, idem fatum fuit, ut ab adversariis suis non satis bene intellectae, aut calumniose contrafas & aequum fuerint traductae. Populus Judaicus, licet sanctissima, quippe ab ipso Sanctitatis fonte, Deo ter Optimo Maximo, profecta, habuerit instituta, & convenientissimo modo Numen suum colere edoctus sit, effugere tamen dentes hominum malevolorum non potuit, qui multa de illo commenti sunt; quae a veritate longissime recedunt. Tacitus ipse Histor. lib. v. cap. 3. cui occasio non deerat Judaeos de rebus suis consulendi, illos, quos rectius Idaeos ab Ida monte appellari existimabat, orta tabe pulsos Aegypto scribit, & effigiem asini, quo monstrante errorem sitim-

P R A E F A T I O.

timque depulerant, penetrali sacravisse. Plutarchus suem apud eos in honore esse, ut sationis & arationis magistram, tradit Sympof. lib. IV. & festum Tabernaculorum in honorem Bacchi celebrari, quin ipsum diem Sabbathi eidem Numini sacrum esse. Quid? quod plura talia, quae intelligere poterant nil injusti continere, uti Sabbathi observationem, maligne interpretentur, & rideant? Testis sit vel unus Rutilius, qui, eo quod multi e Judaeis, uti hodieque Karaei Orientales, ignem non alerent die Sabbathi (quemadmodum praeceptum putabant Exod. 35. 3.) Sabbathi frigida appellat, & cor Judaeorum religione sua frigidius. Mox autem de Sabbatho celebrando, quo die Deus creationem hujus Universi perfecerat, quam inepte jocatur, & sententiam Judaeorum pervertit?

Septima quaeque dies turpi damnata
veterno

Tanquam lassati mollis imago
Dei.

II. *Quum vero secessionem fecissent a*
Fis

P R A E F A T I O.

Judaeis Christiani, quibus non calumniis conscissi sunt, & quam turpi facie religio nostra Gentibus conspicienda dabatur? Multa, quae Judaeis ante adscribi solebant, Christianis utpote sectae Judaeorum (hoc loco enim habebantur) a Gentibus, quae illos non distinguebant, tribuebantur. Quae Gnostici & alia primorum saeculorum portenta docebant, ab omnibus Christianis dicebantur doceri. Deum Christianorum Ononychiten esse, sacerdotis genitalia ab eis coli, infantem farre connectum initiandis apponi, peractis solemnibus epulis, extinctisque luminibus, mares & faeminas fortuito nexu commisceri, toti orbi & sideribus minari eos incendium, & quae plura sunt his similia, Christianis tributa esse, Patrum scripta ostendunt: quae maximam partem ex male intellectis rationibus rituum poenitentiae, Sacrae Coenae, aliorumque originem traxerunt. Quin, ne quid inviolatum fuisse linguae maledicae liqueat, ipsa doctrina de colendo Uno Deo, Atheorum nomen ipsis peperit: quo respicit illa formula $\alpha\lambda\eta\epsilon\ \tau\acute{\alpha}\varsigma\ \alpha\delta\epsilon\iota\varsigma$: & ut verbis Tertulliani in Apologetico omnia

**

com-

P R A E F A T I O.

Lutheri nomen (לוּתֶר Lulter caractere Hebraeo) numerum Antichristi 666 Apoc. 13. exprimere, quae ingeniosa scilicet Genebrardi observatio est. Addit idem in Chronol. pag. 107. Lutherum Mahometis regnum in has terras inducturum & ministros ejus sectatioresque certatim ad Mahometismum deficere. Non id novum est, nos sive Lutheranos, quos vulgo confundunt, pro Mohammedanis haberi, quia iis persuasum est nos ab idolorum cultu alienos esse & omnia a Deo infallibiliter decreta dicere.

IV. Et vereor, ne ipse hic labor meus in indaganda Religione Mohammedica, & ea exhibenda uti revera existit, occasionem daturus sit adversariis nostris, eandem calumniam majori fiducia propagandi. Nec tamen patior me tam vano metu ab incoepto deterreri. Veritas ubicunque est indagari debet; & laudabile studium mihi videtur mendaciis obicem ponere, & religionem longe lateque diffusam unicuique qui volet conspiciendam exhibere, non fucatam, non obiectam maledicentiae vel errorum nebulis, sed ita

uti

P R A E F A T I O.

uti docetur in Templis & Scholis Mohammedicis, ut certis ictibus eam impetere & si non animo ipsorum Turcarum, nostro saltem vanitatem ejus persuadere possimus. Nec si siluisssem, minor illa futura fuisset calumnia, quam facile est reflectere in adversarios. Dogmata Ecclesiae Romanae de purgatorio, intercessione Angelorum, visitatione sepulcrorum, peregrinatione religiosa ad haec & illa Tempora, discrimine ciborum, statis jejuniis, & meritis operum, an non majorem habent convenientiam cum placitis Mohammedanorum, quam nostra? Et num ideo mala sunt, quia Mohammedica sunt? Ergo quae illi veritati conformia scribunt de attributis Dei, neganda erunt a nobis. Quis id sanus dixerit?

V. Non possum quin haec inseram lepidum Parallelismum, quem Don Martinus Alphonsus Vivaldus in Notis ad Petri de la Cevalleria Zelum Christi contra Judaeos & Sarracenos, instituit inter Lutheranos (hoc nomine etiam nos complectitur) & Mohammedanos: ubi tamen pleraque falsa esse nostri sciunt.

P R A E F A T I O.

Primo enim Mahumetus affirmabat se solum habere Euangelium, & quae rejicienda, quaeve recipienda sint, ex utroque testamento. Sic impius Lutherus dixit Germaniam ante se nunquam habuisse Euangelium. Secundo. Septuaginta sectas habet Mahumetus, Sic tot sunt Euangelicorum. Tertio. Voluit Mahumetus, tantum secundum ejus scripta judicandum: Sic haeretici. Quarto: quadragesimam unius Lunae, quae quovis anni tempore eveniret, cursu transmutat. Lutherani vero, non solum transmutarunt, sed omnia jejunia abhorrent. Quinto: diem festum Dominicae, in Veneris diem commutavit. Lutherani dies festos non venerantur. Sexto: sacras delevit imagines. Lutherani subvertunt, & violarunt. Septimo: deridet cultum omnium Sanctorum, quod etiam Lutherani sequuntur. Octavo: Baptismum non recipit, Calvinus non necessarium affirmat. Nono: non circuncidunt nisi habentes usum rationis; Adrianus Namstodius, anno 17. & 18.

bapti-

P R A E F A T I O.

baptizatus. Decimo: recipit divortium; Oecolampadius, priore uxore relicta, alteram cognoscit. Undecimo: plures uxores, imo quot alere possunt, accipiunt. Bucerus, & Olemdorpius idem affirmant. Duodecimo: Mahumetani negant alteri prodesse bona opera, Lutherani nostra dicunt esse peccata. Decimotertio: Mahumetus tollit liberum arbitrium; quod & docent Lutherani.

VI. *At, o bone, putasti forsitan optime Te res tuas egisse quod tot capita collegeris, in quibus opinaris nos convenire cum Mohammedanis. Verum ipse tuas artes prodis, quum mox eadem ratione Consensum Mohammedanorum cum Ecclesia Vestra Romana dederis: atque ita vos aequae ac nos dicendi sitis cum Mohammedanis sentire. Ipsa tua verba proferam ne quid addidisse de meo videar, eoque magis quod liber tuus raro inveniat: quod si plane non inveniretur, magnum inde damnum rei literariae meo iudicio non accederet. Multa, dicis, alia sunt, in quibus nobiscum Christianis*
 con-

P R A E F A T I O.

concordant. Primo, quod Maumetistae non sunt idololatrae, sed Deum adorant. Et licet non credant Jesum filium esse Dei; credunt tamen esse Prophetam magnum, & ultimum Hebraeorum Prophetarum; & flatu Dei; vel Spiritu fuisse conceptum: & de Virgine, sine virili semine, natum. Credunt etiam Jesum habuisse potestatem a Deo mirabilia faciendi, sanandique omnem languorem, & infirmitatem, ejiciendique Daemones, suscitandi mortuos, & alia de eo per Evangelistas enarrata. Item credunt, quod Jesus, quem nominant Neich, scivit, & sciat omnia secreta cordium, & omnes libros, & omnem sapientiam Moysis, & praedicationem, & quicquid homines in eorum domibus agerent, & quid in eorum thesauris reponerent: & quod Jesus contempsit divitias, & abjecit carnales concupiscentias, nec habuit delectationes, quae sunt causa peccandi. Item, habent ab ipso Mahumeto, de Maria, quod Angelus Gabriël dixit ei: O Maria,

P R A E F A T I O.

ria , Deus te elegit , & decoravit te gratia , & ornavit , & praelegit supra omnes mulieres omnium filiorum matres , & posuit te quasi mediam inter homines , & Angelos Dei in Paradiso deliciarum. Credunt etiam quod nullus est , quem Sathan non tetigerit , praeter Neich , id est , Jesum , & Mariam (O mirabile de purissimae Virginis conceptione testimonium !) Cantant etiam Mahumetistae Psalmos David , sicut nos Christiani. Accedat , quod visitantes sepulchrum Mahumeticum , non existimantur omnino purificati , nisi sepulchrum Mariae Virginis immaculatissimae , simul visitent. Et , si quis Judaeus fieri vult Mahumetista , cogitur prius credere Christo : Cui talis fit interrogatio : credisne Christum fuisse flatu Dei ex Virgine natum , & ultimum Prophetam Hebraeorum ? Quo concessio , fit Mahumetanus.

VII. *Quae cum ita se habeant , & historiae Veterum , & recentiorum saeculorum doceant , plerasque religiones ab ad-*

ver-

P R A E F A T I O.

versariis suis aut non bene perceptas, aut injustis calumniis esse oneratas, quis miretur etiam hanc sortem fuisse religionis Mohammedicae? Maxime si ad linguae Arabicae peritiam, qua instructus esse debet quicumque ad haec sacra sibi aditum parat, Graecorum & multorum quoque inter nostros homines hac parte ignorantiam, & ipsam Mohammedanorum consuetudinem attendamus, qui de religione sua disputare, aut aliis eam probare non amant. Certe si ulla unquam religio male explicata ab adversariis, contemptui habitata, & refutatione indigna fuit censita, fuit haec religio. Qui dogma aliquod foedum & turpe aptissimo epitheto nominare vult, Mohammedicum illud appellat, & tale quod ne Turcae quidem pro suo agnoscant, quasi in Fide Mohammedica nil sani esset & inquinata omnia. Nec mirum, quum inter Diabolum & Mohammedem maxima intercedat convenientia, ut pluribus docuit Auctor Orationis 4tae contra Mohammedem p. 358. Si quis Juvenum studiis Theologicis operam det, & generoso quodam ardore intelligendi religionem Mohammedicam

P R A E F A T I O.

hammedicam inflammetur, amandatur ad legendum Hoornbeeckium in Summa Controversiarum, ubi agit de Mohammedanismo, Johannis Andreae Mauri Confusionem sectae Mahometanae, Forbesium in Instruct. Theolog. lib. IV. Omiu Turcismum Reseratum, Alcoranum a Roberto Retenensi versum, aliosque, qui in hoc argumento vehementer hallucinati sunt. Non monetur, ut linguam Arabicam discat, Mohammedem suo sermone loquentem audiat, Codices Orientales sibi comparet, & suis non alienis oculis videat. Scilicet operae pretium non est (ita multi dicunt) tot molestias devorare, ut migas & deliramenta fanatici hominis pervolvamus. Liber Mahometis (ait R. A. Don Martinus Alfonsus Vivaldus, auctor Candelabri Aurei Ecclesiae Sanctae Dei J. C. in Notis ad Petri de la Cavalieria Zelum Christi contra Judaeos, Saracenos, & infideles) fol. 137. non est legendus, sed deridendus, vilipendendus, atque, ubicunque inveniatur, comburendus, nec ad hominum memoriam, quia bestialis, reducendus.

P R A E F A T I O.

At profecto non eo usque insaniunt Mohammedani ac nos putamus. Bona mens aequaliter distributa est : & mihi semper persuasum fuit , illam religionem , quae per Asiam , Africamque , & ipsam Europam longe lateque se diffudit , majori veri specie , quae homines alliciat , commendabilem esse , nec adeo ineptam ac multi Christiani existimant. Pessima sine dubio & Christianismo exitialis perniciēs ea religio est , & quam detestari omnis debeat qui Christum amet , & fidem habeat Sacro Codici. Verum licet haec ita sint , an propterea non debet in eam inquiri ? nonne detegendi sunt doli & astus Satanae ? Imo vero eo magis laborandum in ea penitus cognoscenda , ut tanto certius & fortius oppugnatur.

VIII. *Atqui , dicet aliquis , non multum commercii nobis est cum Mohammedanis ; & ipsi de religione sua disputare nolunt : quod si disputandum sit , habemus libros Latine conscriptos contra Turcas , adeoque cui bono lingua Arabica addiscenda , & multum temporis ei rei insumendum ? Fateor , nobis non esse tam*
vicinos

P R A E F A T I O.

vicinos Mohammedanos , quam Pontificios aliosque : nec volo prius doceri methodum oppugnandi Mohammedanos, quam alios adversarios , qui quotidie nobiscum versantur. Aberrat toto coelo qui mentem meam ita capit & interpretatur. Verum an non & nobis multum commercii intercedit cum Mohammedanis, Constantinopoli, in confiniis Hungariae & Imperii Turcici, in litoribus Africae , in Syria, Persia, & India Orientali, ubi & coloniae nostrae & loca, quae quaestus faciendi gratia frequentantur , multos continent Mohammedanos? At nolunt illi disputare de sua religione. Fateor, non sunt prohi ad disputationes , quia Alcorano adhaerent , & Christiano ipsos oppugnaturum nil aliud respondere possunt, quam se id credere vel facere quia Deus in Alcorano hoc iussit. De hac autem re quum persuasi sint Mohammedani & quaecunque Corano continentur, pro Divinis mandatis habeant , disputari cum iis non potest, an tale dogma, vel talis ritus bonus sit aut conveniens (id enim probant, quia in Alcorano scriptum est) sed tota disputa-

P R A E F A T I O.

tatio erit de sola auctoritate Corani. At quum eo peruentum est, ea deberent ex ipso Corano hauriri, quae ostenderent illum non esse librum Divinum. Sed quam pauci in illas oras proficiscuntur, qui Arabice mediocriter sciunt, nedum, ut dubia quaedam & falsa inde excerpere & cum fructu Mohammedanis objicere queant? Quod si plane differere nolint Mohammedani de religione sua, quomodo, precor, illi, qui a Pontifice Romano in Persiam & Indiam religionis propagandae causa mittuntur, tot Mohammedanos ad fidem Ecclesiae Romanae perduxerunt? quae res certa & nota est. At, si quid iudico, non haec ratio est, quae a negata cum iis disputatione desumitur, quominus ad nostram religionem Mohammedani convertantur. Verior illa est, plurimos, qui ex nostris eo proficiscuntur, lucri faciendi, non animarum servandarum, gratia, iter instituere, & exiguam utilitatem spectare in convertendo Mohammedano. Adde quod praesidiis ad rem tantam necessariis destituantur, quale est peritia Theologiae, Philosophiae &

P R A E F A T I O.

Linguarum Orientalium. Si Illustres & Praepotentes nostri Ordines praemium mille florenorum destinassent unicuique qui cum Mohammedano de religione sua disputaret, eumque converteret, multos quasi agmine facto certatim ei rei operam daturus auguror. Hodie vero tantum abest, ut nostri id agant, ut vita & moribus suis in contrarium potius videantur conspirasse ad averiendos Turcarum animos a fide Christiana. Fraudes homine Christiano indignae, vita dissoluta, mores pravi, consortia turpissima, mendacia quibus ob leve lucrum saepissime aliis imponunt, proverbium dedere Turcis, quod aeterno nobis erit opprobrio, nisi novis moribus facta priora deleamus. Si quis Turca Constantinopoli Turcae aliquid affirmet, narretve, & alter regerat, Itane? An hoc fieri potest? An res se ita habet, uti dicis? statim illum respondentem cum indignatione audies, Putasne me Christianum esse? quasi diceret, Credisne me animi vel lucri gratia mentiri? Pudeat profecto

Haec dici potuisse & non potuisse refelli.

IX. *Illud*

P R A E F A T I O.

IX. Illud porro, quod asseritur, esse nobis libros Latine conscriptos, quibus sufficienter evertatur Mohammedanismus, satis liquebit Lib. II. ubi clarissimis testimoniis evincemus, plerosque illorum scriptorum non religionem Mohammedicam, sed umbras suas oppugnasse. Videas hunc magno apparatu probantem, contra Mohammedanos scilicet, Deum non esse corpus, sed Spiritum; illum, Diabolos esse non posse Dei amicos, sed ejus hostes; alios, Lotiones corporis nihil conferre posse ad munditiam animae, & plura ejusdem commatis. Haec cum operose & multa contentione ab iis disputata sunt, arbitrantur se Mohammedem egregie confutasse; quum nec Mohammed nec Mohammedani unquam istiusmodi opiniones fuerint amplexi. Quid est ignorationem elenchi committere, & non probare quod probandum est, si hoc non est? Hoc est figmenta cerebri sui ut veros hostes aggredi & νικεῖν πολέμους ἔκ ὄντας, uti scite de Cajo Caesare Philostratus. Nota res est ex Suetonio & aliis rerum Romanarum Scriptoribus, Cajum, quasi perpetraturus esset

P R A E F A T I O.

esset bellum, direxisse aciem in litore nostri Oceani, ac ballistis machinisque dispositis, repente ut conchas legerent, galeasque & sinus replerent, imperasse, spolia Oceani vocantem Capitolio Palatioque debita. Pari ratione videntur mihi Scriptores illi ingenii aciem non in veros hostes sed fictos magno impetu dirigere, ubi de victoria certi sunt, quum nullus eos defendat, & spolia inde referre apparatusi suo convenientia, applausumque omnium illorum, qui plus ipsis non sapiunt, & religionis Christianae veritatem contra Turcas egregie defensam laetantur.

Non tali auxilio, nec defensoribus
 istis
 Tempus eget.

Candide agendum est, ne ludibrium de-
 beamus adversariis.

X. Denique quod dicant, non esse
 tantam linguae Arabicae utilitatem ut
 multum laboris & operae in ea addiscen-
 da collocari debeat, est κενόφρον πλε-
 rumque eorum qui nihil Arabice intelli-

 gunt

P R A E F A T I O.

gunt. Illi scilicet judicabunt de hujus linguae utilitate ! Illi inutilem esse Theologis notitiam ejus sermonis magna fiducia pronuntiabunt : & sequentur hoc monitum, probabuntque hanc sententiam omnes qui operae parcunt & Deae Pigritiae li-
tant. Si quis autem commendare hanc linguam sustineat, statim Tibi, velut Medusae Caput, responsum hujus vel illius Viri, qui apud ipsos in pretio est, & quicum sentiunt, oggerent. Num autem sic se res habet ? An itaque nulla est utilitas linguae Arabicae ? Non dicam, ergo stultissimi fuerunt illi Viri, qui ei addiscendae & promovendae tam sedulam operam navarunt, Pocockius, Bochartus, Erpenius, Golius, Castellus, Hottingerus, & alii. Sed, an a Theologo haec vox proficisci potest ? unde tot loca difficilia in Jobo, in Prophetis, in aliis S. Scripturae libris lucem accipiunt, nisi ex lingua Arabica ? Atqui, dices, commentaria Philarabum, qui ea explicuerunt, legimus ; Verum nondum exhausta sunt omnia, nondum in aperta luce collocata : & an non praestat suis oculis videre

P R A E F A T I O.

dere quam coeca fide aliis credere? Sed adeo contenti sunt homines hoc tempore alienis laboribus, ut si Candidati Ministerii sustinere linguae Hebraicae Examen non deberent, verendum esset, etiam hanc linguam neglectui dandam fore. Quid enim opus haberent ea addiscenda, si versiones accuratae sint, & a Viris doctissimis probatae? Atque ita pergimus (ignoscite, posteri!) citato gradu ad pristinam illam, quam ante saecula aliquot feliciter excussimus, barbariem. Quod Deus, precor, benigne averruncet! Plura ad hujus linguae commendationem non addam, quia a scopo meo nimis me abducerent, & ab aliis Viris eruditissimis id abunde est praestitum, quos si non audivere nostri, multo minus me audient.

XI. Restat ut de me aliquid addam, & Lectorem rogem ne in malam partem interpretetur laborem qualemcumque meum duobus hisce libris impensum. Non fuit mihi propositum religionem Mohammedi-
cam palliare aut fucare, nedum propugnare aut defendere. Qui hoc de me ju-
dicium

P R A E F A T I O.

dicium ferret, nae ille gravem mihi injuriam faceret, & a vero aberraret. Debui patrocinium causae Mohammedicae suscipere, si vera scribere vellem, in multis quae falso iis tribuuntur. Si quis illa mendacia, quae nulla auctoritate suffulta de Turcis narrantur, malit propagare, ut bardi illi & asini & insani & Diaboli, & si quid pejus, audiant, quam illa mecum rejicere, per me licet, qui quotidie magis magisque experior Mundum decipi velle, & praeconceptis opinionibus regi. At ego, quum nactus essem varia Systemata Theologiae Mohammedicae, eaque magnae auctoritatis, & a Celeberrimis Viris confecta, inter quae hoc brevissimum est, & ordine satis concinno conscriptum, quod tibi haec exhibeo, a me impetrare non potui, ut orbi illud negarem, fassus cum Nasone,

Quod veniam pro laude petam, laudatus abunde

Non fastiditus si Tibi, Lector, ero.

Si quid sit, quod Sanctissimae Fidei inter

P R A E F A T I O.

ter nos receptae contrarietur, quod justum scandalum infirmis dare possit, indictum esto. Si erraverim, ne malignius interpretare mentem meam, & ut Clarissimus Poëta Persarum Nazami in MS. lib. خسرو شیرین de amoribus Regis Cozrois & Schirin jubet.

آن صفت خرو شیرین بشوی

Instar aquae, omne quod attingis mundato.

Ceterum monendus es, me passim ex Mohammedanorum sententia loqui, ut quum Mohammedem, Salich, Dulkephel, aliosque Prophetas voco, quumque Mohammedem non confudisse duas Marias, Mo-
sis sororem, & Christi matrem dico, aliaque similia. De mente enim Mohammedis mihi non constat, nisi ex ejus Scripto. Atqui in eo non apparet Mohammedem eas confudisse. Saltem alicui Mohammedano, id prae fracte neganti, probari non posse existimo. Quae omnia a

3

me

P R A E F A T I O.

me dicta & scripta sunt, ut cautius oppugnare Mohammedanos addiscamus, nec numero sed pondere argumentationum certemus. Quum enim Mohammedani vident unum caput (uti illud e. g. de Maria) in quo multum momenti ponunt nostri, quodque ab omnibus urgetur uti primum (quemadmodum revera esset, si demonstrari posset) a nobis solide probari non posse, hinc animos capiunt, & reliqua quoque facillime se elusuros opinantur. Si tamen & in eo erraverim, & amice de errore monear seu publice seu privatim, aures praebebo, in hoc unum intentus, ut hic & alii labores mei cedant ad Triumphum Veritatis & Fidei Evangelicae, ultimumque finem Gloriam solius Dei! Scribebam Trajecti ad Rhenum, Kalend. Junii CIO IO CC V.

Ob fugam vacui damus heic

GENEALOGIAM MOHAMMEDIS,
ex Codice Turcico MSto, usque ad
Noachum deductam.

Nam reliqua inde usque ad Adamum possunt
videri pag. 36. & ultima.

محمد

Mohammed.

عبد الله

Abdalla.

عبد المطلب

Abdolmotalab.

هاشم

Haschem.

عبد المناف

Abdolmenaf.

قاضي

Cazi.

كلاب

Celab.

حرة

Herrat.

كعب

Caab.

لوي

Loui.

عالب

Galeb.

فحر

Faehr.

مالك

Malek.

نظر قريش

Netr Cerisch.

كنازة قريش

Cenana Cerisch.

حريمه

Charima.

مدركه

مدركه

Medarkeh.

الياس

Eljas.

حضر

Hedr.

نزاہ

Nezaad.

معد

Maad.

عدنان

Adnân.

ارد

Ard.

الهميسع

Alhemisa.

يعرب

Faareb.

نسيب

Nezjeb.

خواجه قنطار

Chouazje Centar.

اسماعيل

Ismaël.

ابراهيم

Ibrahim.

ازر

Azer.

ناحور

Nahor.

ساروغ

Serug.

ارغو

Argou.

فالغ

Faleg.

شالغ

Schalech.

ارفحشد

Arphachschad.

سام

Sem.

نوح

Noach.

COMPENDIUM

THEOLOGIAE

MOHAMMEDICAE

ARABICAE

&

LATINAE.

CUM NOTIS.

بسم الله

الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي هدانا الى الايمان
 وجعله مهرا ذرخول الجنان وسننرا
 بيننا وبين خلون النيران والصلاة
 والصلام على محمد افضل العباد
 الهادي الى سبيل الرشاد وعلي
 اله واصحابه الامجان صلاة متوالية
 متنامية الى ابد الابد

اما بعد فهذا بيان صدقة الايمان
 ومعناه

(a) *dotem.*] Fides eleganter dos dicitur, quae sola nobis obstringimus puellas Paradisiacas, id est quae aditum nobis parat ad delicias coelestes; alias pro notione *dotis*, *sigillum* substitue.

(b) *du-*

I N

N O M I N E D E I

S U M M E M I S E R I C O R D I S .

Audetur Deus, qui nos duxit ad Fidem, & constituit eam (a) dotem, qua introitus Paradisi coelestis paratur, & velum inter nos & aeternam in ignibus permanfionem. Favor autem Dei & pax fit Mohammedi, hominum optimo, (b) duci qui in viam rectam suos dirigit, & genti ejus sociisque gloriosissimis, perpetua & semper crescens in saecula saeculorum.

A 2

Hic

(b) duci.] Primus qui hoc titulo هادی

Mohammedem honoravit, fuit *Abubeker*, quartus mortalium, qui illa aetate Mohammedicam fidem amplexi sunt.

(c) *Isla-*

ومعناه اعلم ان الايمان اول ركن
 من اركان الاسلام كما قال النبي
 صلي الله عليه وسلم بني الاسلام
 علي خمسة شهادة ان لا اله الا الله
 وان محمدا رسول الله وقيام الصلاة
 وايتنا الزكوة وصوم رمضان وحج
 البيت لمن استطاع اليه سبيلا فشهادة
 هو الايمان ثم اعلم ان اول الواجبات
 على المكلف الايمان بالله وملائكته
 وكتبه

(c) *Islamismus.*] الاسلام nomen generale

est (quamvis nonnulli id cum *Fide* late sumpta idem
 faciant) quod partem Theologiae Theoreticam &
 Practicam, id est, omne credendum & faciendum,
 complectitur. Pars autem Theoretica ايمان

Fides, Practica دين *Religio*, solet dici. Prior

dividitur in 6. partes, 1. de Deo. 2. Angelis. 3. Li-
 bris divinis. 4. Prophetis. 5. die ultimo. 6. Dei
 decreto. Posterior in 5. quarum 1. agit de Lotio-
 nibus sacris. 2. de Precibus. 3. eleemosynis. 4. je-
 juniis. 5. peregrinatione Meccana. Hunc ordinem
 ser-

Hic incipit descriptio Fidei & explicatio ejus. Scito Fidem esse primum e fundamentis Islamismi, quemadmodum pronuncia- vit Propheta Mohammed, cui Deus bene velit & salutem omni modo largiatur: Nititur (c) Islamismus quinque fundamentis, quorum primum est Confessio de Deo, non esse nisi Deum illum verum, & Mohammedem ejus Legatum esse, alterum, stata observatio (d) precum, tertium, eleemosynae largitio, quartum, Jejunium mensis Ramada- ni,

A 3

ni,

servat scriptor noster, & bina systemata Theologi- ca MSS. Bibliothecae Amstelodamensis, ut & illa quae ipse possideo, a variis auctoribus tum A- rabice, tum Persice, conscripta.

(d) *precum.*] Non meminit hic Lotionum sa- crarum, de quibus tamen agitur ante argumentum de Precibus: quia Lotiones, uti praerequisita precum & adjuncta considerant.

(e) *Deus.*]

وكتبه ورسله واليوم الآخر والقدر
 خبيرة وشيرة من الله تعالى والايمن
 هو التصديق بالقلب واما الاقرار
 باللسان فشرط اثباته في الظاهر
 فاما الايمان بالله فهو التصديق
 بالقلب والاقرار باللسان بالله تعالى
 موجود حق ثابت ذات قديم
 باق ليس له صورة ولا لون ولا مكان
 ولا زمان ولا مثل ولا شبهة ولا كفو
 ولا ضد ولا ند ولا زوال ولا تغيير
 ولا انحراف ولا انتقال ولا اتصال
 ولا انفصال ولا انقسام ولا اذكار
 ولا انكسار وهو منزه واحد صمد
 حي عالم قدير مرید سميع
 بصير

ni, quintum, Peregrinatio Mec-
cana ab unoquoque praeftanda
qui iter eo fufcipere poterit. Illa
autem Confefſio eſt, quam nos
appellamus Fidem.

Sciendum eſt itaque, primum
eſſe quod requiritur ab homine
ad id idoneo, ut credat in (1)
Deum (2) & Angelos ejus (3) &
libros ejus (4) & Prophetas ejus
(5) & diem ultimum (6) & decre-
tum Dei altiffimi de bono & malo.

Fides autem in eo conſiſtit,
quod quis in animo ſuo de veritate
illarum rerum perſuaſus fit, at con-
feſſio linguae involvit ejus demon-
ſtrationem per indicia externa.

DE FIDE IN DEUM.

Fides in Deum eſt vera agni-
tio quae animo fit, & confeſſio
lin-

بصير متكلم فاعل خالق رازق
 صادق محي مهييت مبدئي معيد
 حاكم

(e) *Deus.*] Per Deum intelligunt Essentiam necessario existentem. Ita video Borhaneddinum Alzerbersji in MS. methodo didactica, & alios, scribere

الله اسم الذات الواجب الوجود

Deus, est nomen Essentiae necessario existentis. Quare etiam Allah ipsis est nomen Deo soli proprium & essentiale, uti nobis יהוה. Audi Antistitem Schahaboddinum Abulabas Ahmed Ibn Amad Ibn Jousafa in MS. suo de ceremoniis quibusdam sacris volumine pag., m. 155. لله

تسعة وتسعين اسما واسما الله تع
 تنقسم الى ثلاثة اقسام قسم يرجع
 الى الذات وهو الله وقسم يرجع
 الى الجلال كالمملك والمكبير والقاهر
 والقاهر وقسم الى الجمال كالرب
Deo ex- والمحسن والمجبي والرزاق
celso sunt 90 nomina, quae in tres species dividuntur.

Prima

linguae, quod Deus (e) excelsus sit Existens, Verus, permanens, ipsa essentia, aeternus sine initio, & permansurus in aeternum, cui (f) nulla est figura, aut forma externa, aut locus, aut aequalis, aut par, aut similis, aut motus, aut mutatio, aut translatio, aut

B sepa-

Prima species relationem habet ad ipsam Dei essentiam, & illam absolvit solum nomen الله Allah.

Secunda respicit gloriam & majestatem Dei, uti, Rex, Magnus, Potens, Victor. Tertia respicit attributa Dei, uti, Dominus, Benefaciens, Vivificans, conservans. Catalogum horum nominum Dei vide in secunda edit. Histor. Orient. Hottingeri, pag. 389.

(f) *Cui nulla est figura &c.)* Hic incipiunt attributa Dei, quae in MSS. Quaes. & resp. Perficis appellantur صفات سلبيه که خدای تعالی

صفات سلبيه را نه سزد *negativa, quid sc. Deo non conveniat, & dein sequuntur صفات ثبوتیه*

attributa affirmativa, quid Deus sit, uti unus, potens &c.

(g) *Sciens,*

حاكم مقدر مدبر امر ناه عار
 مفضل مجاز منعم معاقب لطيف
 قاهر وله صفات قديمة بذاتة ازلا
 وابدأ بلا انفصال ولا تغيير وهي لا
 هو ولا غيره وكذا كل صفة
 مع صفة اخري كالحياة مع
 العلم او العلم مع القدرة وهي
 الحياة والعلم والقدرة والارادة
 والسمع والبصر والكلام والقدم
 والبقا

(g) *Sciens, potens.*] *Omniscius* بكل شي عليم

وعلني كل شي قدير *omnipotens*
 uti alias dicere solent.

(h) *Audiens, videns.*] *θεοπρεπῶς* intellige: omnem enim figuram & formam externam & motum a Deo antea removit. Cl. Hottingerus in *Histor. Orient. L. II. c. 4.* transtulit haec duo in alio libro a se lecta, *sagax, agilis, male.*

(i) *Re-*

separatio, aut divisio, aut fatigatio, aut fractio. Ille est remotus ab alio, qui ei adjungeretur, unus, aeternus, vivens, (g) sciens, potens, volens, (h) audiens, videns, loquens, faciens, creans, sustentans, artificiose produciens, vivificans, & morti dans, omnibus rebus tradens initium, omnes (i) reverti faciens, judicans, decernens, dirigens, imperans, prohibens, recte dirigens & in errorem ducens, retribuens, remunerans, puniens, benignus, victor. Et ipsi sunt attributa aeterna in essentia ejus in aeternum & aeternum, sine separatione aut

B 2 mu-

(i) *Reverti faciens.*] i. e. resuscitans. & ۲۳, resurrectio, quasi reversio ad Deum. Modus loquendi ex Corano petitus.

(k) *Sine*

والبقا والفعل والتخليق والترقيق
 والايحسان والصنع والاحياء والامات
 والابدرا والاعانة والحكم والتقدير
 والترجير والامر والنهي والهداية
 والاضلال والحارات والتنعيم والمعاقبة
 والالطف والقهر وهو تعالى موصوف
 بهذه الصفات الكريمة العظيمة التي
 بها عرفه المومنين فمن ذفى هذه
 الصفات او شيا منها او شك
 فيها او في شي منها فقد كفر
 اعاننا الله من الكفر ^{بها} واما
 الايمات بالملايكة فهو التصديق
 بالقلب والاقرار باللسان بان
 الله تعالى عباده يسمون ملايكة
 مطهرين

mutatione, & illa non sunt ipse, nec tamen diversa ab ipso. Atque ita omne attributum est cum alio conjunctum, uti vita cum scientia aut scientia cum potentia. Sunt autem haec attributa, Vita, scientia, potentia, voluntas, auditus, visus, sermo, aeternitas tum respectu initii tum finis, actio, creatio, sustentatio, productio, artificium, vivificatio, occisio, prima rerum productio, earum reductio, sapientia, decretum, directio in bonum, seductio in malum, retributio, remuneratio, punitio, gratia, & victoria. Et hisce attributis nobilibus & pretiosis praeditus est Deus excelsus, quibus eum cognoscunt fideles: & quicumque haec attributa, aut aliquid ex iis negat, aut de iis vel eorum a-

مطهرين من المعاصي مقربين الى
 الله مطيعين لما امرهم الله به لا
 يعصونه اجرا وانهم اجسام لطيفة
 مقدسة خلقوا من نور لا ياكلون
 ولا يشربون ولا ينامون وانهم
 ليسوا بذكور ولا باناث وليس
 لهم شهوة ولا اب ولا ام وانهم
 على صور مختلفة وعلى امور
 مخصوصة منهم يقومون ويقعدون
 ويقعدون ويسجدون ومنهم يسبحون
 ويهللون ويكبرون ويكبرون
 ويستغفرون ومنهم يكتبون ومنهم
 يحفظون ومنهم يحملون العرش
 ومنهم يطوفون وغير ذلك مما
 اراد

liquo dubitat, profecto infidelis est.
Serva nos, o Deus, ab infidelitate!

D E A N G E L I S.

Porro ut quis dici possit ea, quae oportet, credere de Angelis requiritur persuasio animi & confessio linguae de eo, quod Deo excelso sint servi, qui appellantur Angeli, puri a peccatis, Deo propinqui, qui obsequium praestant iussis ejus, nec ei unquam sunt immorigeri. Sunt autem hi corpora subtilia, sancta, creata ex luce, nec edunt nec bibunt, nec dormiunt, nec inter illos mares aut foeminae sunt, nec iis appetitus carnalis est, nec pater aut mater. Differentibus quoque formis sunt praediti, & negotia sibi propria obeunt?

اراد الله به--م والايمن بهم
 واجب وان لا نعالم اسـامـيهم
 واعدادهم واصنافهم وحب الملايكة
 شرط الايمان وديعضهم او بغض
 احد منهم كفر فمن قال
 بان الملايكة موجـودين وانهم
 ذكور او اذـنات او قال بان
 الملايكة موجودون وليسوا بذكور
 ولا اذـنات ولكني لا او من
 بهم او لا احبهم فقد كفر
 اعازفا الله من الكفر بـهـ واما
 الايمـان بالكتب فهو التصديق
 بالقلب والاقرار باللسان بان
 لله

obeunt. Quidam stant, quidam
 sunt corpore deorsum inclinato,
 aut sedentes, aut fronte demissa ad-
 orantes (*προσκυῖντες*) alii Dei laudes &
 hymnos concinunt vel eum lau-
 dant & extollunt, aut veniam pec-
 catorum a Deo pro hominibus ro-
 gant. Nonnulli ex iis scribunt (ope-
 ra hominum) & custodiunt homi-
 nes, & thronum Dei portant, aut
 circumeunt, & alia opera prae-
 stant, quae Deo placent. Necessari-
 um vero est in illos credere, quam-
 vis aliquis ignoret nomina & spe-
 cies eorum: & amore illos comple-
 ti est ex necessariis fidei conditio-
 nibus. Et odisse illos, aut unum ex
 is, infidelitas est. Si quis autem di-
 cat Angelos quidem existere, sed se-
 xuum discrimen in iis inveniri, aut
 C di-

لله تعالى كتبها عزيزة انزلها
 على انبيائه وهي منزلة غير
 مخلوقة قديمة غير محدثة وفيها
 امرة ونهي وحكمة ووعدة ووعيدة
 وتبيين للحلال والحرام والطاعة والمعصية
 واخبار الجزا والثواب والكتب
 كلها كلام الله تعالى مقرو
 بالاسنة مكتوب في المصاحف
 محفوظ في القلوب وهو مغاير
 لهذه

(k) *Sine creatione.*] Diu inter Mohammedanos & magnis animis agitata est quaestio de Alcorano, num creatus esset vel increatus. Qui creatum dicebant, videbantur aliis auctoritatem ejus imminuere, at se tuebantur variis rationibus; inter quas est expressum Dei dictum **جعلناه قرآنا**

Posuimus Coranum; quod autem positum est, idem & creatum est. Alii in contraria ibant. Tutissime illi incedebant, qui verbis Corani adhaerentes

لهذه الحروف والالفاظ ويسمي هذه
 الحروف والالفاظ كلام الله على
 سبيل الخوار الكيفية دالة على
 كلامه الحقيقي كما يسمى
 كلامنا لكونها دالة على كلامنا
 الحقيقي كقول الشاعر ان الكلام
 لفي الفؤاد وانما جعل اللسان
 على الفؤاد دليلا والله اعلم وهي
 مائة واربعة كتب فانزل الله
 تعالى منها عشرة كتب على
 ادم وخمسين كتابا على شيث
 وثلاثين كتابا على ادريس
 وعشرة كتب على ابراهيم وكتابا
 واحدا

tributionis tum praemii tum poenae. Omnes hi libri sunt ipsum verbum Dei excelsi, quod legitur linguis, conscribitur in codicibus, custoditur in hominum animis. Hoc autem (Dei verbum) distinctum est ab illis literis & vocibus : & tamen haec literae & voces appellantur verbum Dei per metaphoram, propterea quod indicant verum Dei verbum. Eadem ratione, qua nostrum verbum appellatur, quod verbum nostrum verum indicat, quemadmodum Poëta dicit :

Utique sermo (λόγος ἐνδιάθετος) est in praecordiis;

Sed lingua constituta est, ut praecordiorum index.

Verum Deus haec optime novit.

واحدرا على موسى وهو التورجة

وهو احدرا

(1) *decem.*] Cl. Hottingerus in *Hist. Orient.* pag. 22. scribit ex Kessaeo XXI. libros ad Adamum demissos. At Mohammedani, quos vidi, tantum x. memorant. Nec loco citato Kessaeus dicit XXI. libros demissos, sed prima nocte mensis Ramadan Deum ad illum demississe XXI *folia vel tabulas*

وهو اول = اذبا , & mox subdit

Hic primus liber est, quem Deus excelsus ad Adamum demisit.

(m) *Idris.*] Ita appellant Enochum. Est mihi differtatiuncula quaedam Turcica *M. S. de Idriso & Georgio Prophetis*, in qua diserte extat nomen

Idrisi proprium fuisse اوخذنوخ *Ouchnouch*,

quod ut ad חנוך *Chanoch* accedat, nemo non videt; sed cum sartor esset peritissimus, qui singulis diebus togam perficeret, & inter operas suas

frequenter illud سبحان الله, *Laus Deo*,

ingeminaret, Spiritu sapientiae & Prophetico a Deo illum fuisse donatum: & a scientia sua *Idris*,

(درس) denominatum. In *Taarich* meo

MS. dicitur vixisse 365. annos, & quum ante eum non nisi boum pellibus uterentur, primus togas & femoralia consuisse, bellum gessisse, & tandem vivus adscendisse in coelum. Diem ipsum notat *Abdalla Mohammed Ibn Sokeiker*, *Anhas-*
wa-

Hi Libri sunt numero centum
& quatuor, e quibus (l) decem
Deus excelsus demisit ad Ada-
mum, quinquaginta ad Sethum,
triginta ad (m) Idrisum, decem
ad Abrahamum, unum ad Mo-
sen qui est תורה, (n) Pentateuchus,
unum

waliensis, ita Deum alloquens in MS. *sylloge precum*,

يا رافع ادريس الى السماء يوم عشوراً

O Tu, qui Idrisum in coelum evexisti die 10 mensis
Moharram!

(n) *Pentateuchum*.] Itane, dicet aliquis, num
agnoscunt Mohammedani Pentateuchum Mosis,
& Evangelia esse libros θεοπνεύμας; cur ergo re-
jiciunt nostras argumentationes inde petitas? Ve-
rum, quum illi de Lege Mosis, vel Evangelio
loquuntur, non nostros Codices intelligunt, sed
antiquos illos, quos a Judaeis & nobis ita cor-
ruptos esse fingunt, ut nil minus sint hodie
quam divina volumina. Genuina autem illorum
librorum exempla ajunt esse diu deperdita, qua-
re nec ipsi a nobis rogati ullum incorruptum Co-
dicem Legis Mosaicae, vel Evangeliorum exhi-
bere queunt: quod damnum vehementer illos tor-
queret, nisi unus iis Coranus sufficeret. Inter loca,
quae corrupta esse clamant, sunt *Psf.* 2.7. *E-
go genui Te*: ubi legendum dicunt *Ego educavi
Te,*

وواحداً على عيسى وهو الانجيل
 وواحداً على داوود وهو الزبور
 وواحداً على محمد وهو الفرقان
 فمن انكرها او شك فيها او في بعض
 منها او في سورة او آية او كلمة
 منها اجاباً فقد كفر اعازنا الله
 من الكفر به واما الايمان بالرسل وهو
 التصديق بالقلب واقرار باللسان
 بان لله تعالى انبياء رسلاً من
 الانس الى الانس صدقوا من
 امرين ناعين مبلغيين
 رسالات الله الى الخلق مبينين
 لهم

*Te, quae voces apud Arabes non nisi per Tefdid
 (sive Dages Hebr.) distinctae sunt, & pro filius meus,
 Propheta meus, & Job. 16. 7. παράκλητος advocatus ma-
 le legi pro περίκλυτος, Mohammed, inclutus.*

unum ad Isam (Jesum) qui est
 Euangelium; unum ad Davidem,
 & hic est Psalmorum liber; &
 unum ad Mohammedem, qui est
 Alfurcân (Alcoranus.) Qui haec
 volumina abnegat, vel de iis,
 aut parte eorum, vel capite vel
 versiculo vel verbo ex iis dubitat,
 certe infidelis est. Serva nos,
 o Deus, ab infidelitate!

DE LEGATIS DEI.

Fides in Legatos Dei poscit;
 ut corde agnoscamus & lingua
 fateamur Deo excelso esse Pro-
 phetas, Legatos ex hominibus ad
 homines missos, veraces, quibus
 omnino credendum est, qui quae-
 dam jubent aut vetant, & nun-
 cia Dei ad homines perferunt, &
 D mani.

لهم الاحكام والشرائع مخبريهم
 بالغيب كذات الله تعالى وصفاته
 وافعاله والقيامة والبعث وعذاب
 القبر والسؤال والحساب واليزان
 والاصراط والحوض والشفاعة والجنة
 ونعيمها والنار وعذابها وان الانبياء
 معه ومومون

(o) *Poenam sepulcri.*] Idem est cum Judaeorum **הבנות הקבר**. Duo Angeli Monkir & Nakir hominem in sepulcro jacentem erigent nova vita donatum, & de fide sua & pietate examinant, & reos plecent. Sic Mohammedani.

(p) *Libram.*] Vide de illa sententiam Mohammedanorum in Not. miscell. Cl. Pocockii ad Port. Mos. pag. 283. In ea Catalogi bonorum & malorum operum ponderabuntur.

(q) *Pontem.*] Supra Gehennam extensum, quem & pii & impii ascendere debent, ita tamen, ut hi in ignem lapsuri sint.

(r) *Piscinam.*] Ex qua pii potabuntur ubi pontem transierint, necdum tamen coelum ingressi.

(s) *Eidem religioni.*] Hoc persuasum iis est & Adamum, & Noachum, & Mosen, & Jesum, alios-

manifestant iis constitutiones & canones, & occulta iis revelant, uti naturam Dei & attributa & opera ejus, & resurrectionem & resuscitationem & (o) poenam sepulcrl, & interrogationem, & examen & (p) libram & (q) pontem sive viam (die ultimo calcandam) & (r) piscinam & intercessionem & Paradisum cum deliciis suis, ut & infernum cum poenis suis. Sunt autem Prophe-
tae immunes ab erroribus & pec-
catis magnis, & omnes (s) ei-

D 2 dem

aliosque Prophetas, eandem cum Mohammede religionem fuisse amplexos. Passim id inculcat Alcoranus, & notus est *Suratae II.* locus de Abrahamo, qui ibi dicitur non fuisse Judaeus, non Christianus, sed *إبراهيمًا حنيفًا* genuinus

Muslimannus. Josephus Ang. de la Brosse in Gazophyl. Perf. transfert *erat gentilis Muslimannus,* male & nullo sensu.

(t) re-

مصدقون من الرسل والكبراء
 وانهم على دين واحد وهو الاسلام
 وان كانوا مختلفين بالشرائح
 وانهم مصطفون من الخلق مكرمون
 بوحى الله وذنوب الملايكة عليهم
 وموحدون

(t) *reduxerint.*] Sic de Propheta Dulkephel, qui tempore Regis Persici Caicobadi vixit, narratur in meo Taarich, quod triginta hominum milia excitavit e mortuis. Sic Surat. v. v. 110. de Jesu dicitur quod mortuos resuscitaverit.

(v) *locuti sint.*] Uti Salomon, qui linguas animalium intelligebat.

(x) *salutati.*] Mohammed ipse a lapidibus salutatus est, & arbores ei procedebant obviam.

(y) *porro.*] Uti Propheta Salich, qui Themoditas ad fidem vocans ex nigra petra Camelum cum arce produxit, qui 30. annos per agros vagatus est, donec necaretur a **قدار** Caddaro: post

quae arx in petram regressa disparuit. Ita Salomon viam itineris mensuri una hora pervadebat, & opera Daemonum sibi subditorum Templum Hierosolymitanum a Davide inchoatum absolvit. Haec ex *Taarich*. Miracula quae Jesu Servatori nostro tribuunt, uti quod ex luto aves fingeret, quae avolarent, (vid. Surat. v. v. 110. quod

ومعجون و المعجزات الظاهرات
 الذافضات للمعادات كاحياء الموتى
 وتكليم الحيوانات والنباتات والجمادات
 وتسليمها وغير ذلك مما يعجزا
 الخلق الاتيان به والله تعالى فضل
 به

(z) *sex.*] Mirum in modum depravata leguntur nomina sex aequalium Mohammedis in Sarcenicis Sylburgii, pag. 77. & aliis permiscetur, quae hic extricare libet. Ἀνάθεματίζω Αλείμ τὸν ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸν τῆ Μωαμεδ καὶ χασάνην καὶ χασένην τὸς υἱὸς αὐτῆ. καὶ Ἀπσπίκερ τὸν καὶ Κεδῶίκερ καὶ Οὔμαρ καὶ Τάλχαρ καὶ Ἀπσπάκρη τὸν Παδῆκην. καὶ Μασῶιτ καὶ Σηπεερ' καὶ Ἀδελλῶν καὶ Σεῖτ καὶ Ἰζῖτ καὶ Σαῖτην καὶ Ουθμῶν καὶ τῶς λοιπῶς πάντας συμμύσας καὶ συνεργῶς καὶ διαδόχους τῆ Μωάμεδ. *Deuoneo Alin generum Mohammedis* (hic est cui filia Mohammedis Fatima nupsit, quemque ei legitime successisse volunt Persae) ἔ Ἡσανεμ ἔ Ἡσεῖνεμ filios ejus (sc Alis, quorum ille anno Hizrae 49. veneno propinato interiit, hic martyrium subiit anno ejusdem aerae 61. uti scribitur in MS. meo *Taarich*) ἔ Ἀβυβεκρὺμ qui ἔ Ἀβυβεκρ (haec in mendo cubant, aut plane tolli debent, nam mox Abubecri mentionem faciet addito titulo) ἔ Ὀμαρεμ (qui per decennium imperavit & venenato pugione, dum mane precabatur, a liberto Mogirae fil. Sjobae interemtus est, anno Hizrae 24. juxta idem *Taarich*) ἔ Ἡτῶχαρ

dum alii homines pertingere nequeunt. Instituit quoque Deus ordinem inter eos, quo unus alio excellentior est. Sic qui inter illos Legatorum munere functi sunt, praestant iis qui non fuere Legati, & qui novum religionis modum instituerunt, iis qui id non praestiterunt. Primus omnium Adamus fuit, ultimus & excellentissimus Mohammed, cui ut & reliquis omnibus Deus propitius sit & benedicat. Praestantissimus creaturarum, & ordini Prophetarum proximus fuit Abubeker, dein Omar, tum Othman, denique Ali. Post hos ordine dignitatis sequuntur (ζ) sex hono-

char (Scr. τάλχα. Hic est cujus scriptor noster meminit) & *Abubecrum Ziddicen* (ita enim legendum, Σιδδίκην, qui titulus est Abubecri, atque ei datus, quia historiam raptus Mohammedici, quo
coelos

بعضهم على بعض فالمرسل منهم افضل
 من غير المرسل وصاحب الشريعة
 منهم افضل من غير صاحب الشريعة
 واولهم آدم واخرهم وافضلهم محمد
 صلوات الله وسلامه عليهم اجمعين
 وافضل الخلق بعد الانبياء ابو بكر
 ثم عمر ثم عثمان ثم علي
 وبعدهم الستة الكرام وعم طلحة
 والزبير وسعد وسعيد وعبد الرحمان
 وابو عبيدة وبعدهم باقي الصحابة
 وبعدهم القرن الذين بعث فيهم

رسول

coelos una nocte peragravit, confirmabat veram
 esse, non Zadik quod Justus esset, uti vulgo
 volunt) و *Mawiam* (forte hic est Moavias, cui
 Hafan Chalifatum tradidisse dicitur, fundator Dy-
 nastiae Omniadum) و *Zupeer* (hic est Alzobeir,
 nostro scriptori memoratus, qui una cum Talcha
 magnatum numero erat adscriptus) و *Adellam*
 (lege 'Abd'Allah. forte filium Arcat intelligit, forte
 alium) و *Zeid* (hic servus fuit Mohammedis &
 tertius

honoratissimi (Mohammedis socii) Talcha , Alzobeir , Saad , Seid, Abdorrachman & Abu Obeida : & post eos reliqui socii ejus, & post hos aetas illorum hominum ad quos missus est Mohammed , cui Deus benedicat ! Gratia Dei sit super omnes illos ! Deinde sequuntur sapientes, qui bona opera faciunt. Numerus Prophetarum juxta traditionem quandam excurrit ad ducenta & 24 millia: at juxta aliam

E tra-

tertius mortalium eo tempore qui religionem Mohammedis amplexi sunt. Prima enim fuit uxor ejus Chadizja, dein Ali gener ejus, tum hic Zeid, postea Abubeker & alii) *عزید* *Izid* (videtur exprimere Arabicum nomen *يزيد* *Jezid*, sed inter socios Mohammedis talem non novi ; at fuit hoc nomine filius Moaviae modo memorati, homo nequissimus) *عبد ساد* *Zaiten* (hic est *سعد* *Saad* Ibn Waccas) *عثمان* *Othmanum* (hic Omari in imperio successit) *reliquosque symmystas, coadjutores & successores Mohammedis.*

رسول الله صلي الله عليه وسلم
 رضوان الله عليهم اجمعين وبعدهم
 العلماء العاملون والاذبيبا في رواية
 مايتما الف واربعة وعشرون
 الف وفي رواية مايتما الف واربعة
 وعشرون الفا والمرسلون منهم
 ثلاثماية وثلاثة عشر وصاحب
 الشريعة

(a) *Adamus.*] Prophetam eum appellare solent
 Mohammedani : nec desunt inter Christianos. E-
 piphanius advers. haeres, p. 6. de Adamo, προφή-
 τος γὰρ ἦν. *Erat enim Propheta.* Quos autem in
 historiis suis Prophetarum titulo insignire consue-
 verint, lubet ab Adamo usque ad Mohammedem
 breviter recensere. Hi sunt Prophetae, *Adam a-*
gricola, Seth, Idris (i. e. Enoch) *sartor, Noach*
faber lignarius, Hud mercator, Salich, Chidr (hic
 Elias vel Elisa aut Jeremias putatur) *Loth, Abra-*
ham, Isaac pastor, Ismael, Jacob, Job, Bosheir,
Dulkephel (cujus verum nomen erat **حرفيل**

Harfil) *Joseph Rex, Ephraim, Nun, Josua,*
Schoaib, Moses pastor, Aaron, Jasin, Elias textor,
Eliza,

traditionem centum millia & 24
 millia. Inter illos tredecim & tre-
 centi Legatorum munere functi
 sunt, & qui novas constitutiones
 attulerunt sex sunt (a) Adamus,
 Noachus, Abrahamus, Moses,
 (b) Jesus & Mohammed: Bene-
 E 2 dicat

*Elisa, Ozair (Ezras) Daniel, Samuel, David
 loricarum confector, Salomon, Zacharia faber ligna-
 rius, Jabja (quem in MS. meo Taarich interfe-
 cisse Herodes dicitur suafu uxoris, quare Johan-
 nem Baptistam intelligere videntur) Isa (Jesus)
 Georgius (dicitur ad Ninevitas sive incolas urbis*

Jogro missus) *Mohammed*, Prophetarum ul-
 timus. Ceterum quae de his tradere possemus ex
 Codicibus nostris MSS. hic praeterimus quum
 notarum spatia ea non capiant.

(b) *Jesus.*] Quae de Jesu nostro in *Taarich* meo
 habentur, haec sunt. *Isa filius fuit Mariae quae
 filia erat Imrani: & fuit Legatus a Deo excelsio
 missus, qui coelitus librum Evangelii ad eum demisit.
 Legislator etiam fuit & homines ad obsequium Dei
 vocavit: & quum Judaei illum interficere stude-
 rent, sublatus est in coelum.* Genealogiam Christi
 ita deducit Auctor mei *Taarich* usque ad ipsum
 Adamum, in qua ut multa rationi temporum
 con-

الشريرة منهم ستة آدم وذو ح وادريهيم
وموسي وعيسي ومحمد صلوات
الله

contraria, ita alia scitu non inutilia reperies.

1	<i>Jesus.</i>	22	<i>Jacob.</i>
2	<i>Maria.</i>	23	<i>Isaac.</i>
3	<i>Imran.</i>	24	<i>Ibrahim.</i>
4	<i>Mathan.</i>	25	<i>Azer.</i>
5	<i>Philicos.</i>	26	<i>Nachor.</i>
6	<i>Jehoscha.</i>	27	<i>Serug.</i>
7	<i>Afa.</i>	28	<i>Argou.</i>
8	<i>Abia.</i>	29	<i>Phaleg.</i>
9	<i>Rehabeam.</i>	30	<i>Schaleg.</i>
10	<i>Salomon.</i>	31	<i>Arphaschad.</i>
11	<i>David.</i>	32	<i>Sem.</i>
12	<i>Esche. (Jesse.)</i>	33	<i>Noach.</i>
13	<i>Oun. (Obed.)</i>	34	<i>Lamech.</i>
14	<i>Zjabaz (Boaz)</i>	35	<i>Methuschalah.</i>
15	<i>Salmon.</i>	36	<i>Idris. (Enoch.)</i>
16	<i>Abauân.</i>	37	<i>Jered.</i>
17	<i>Imran.</i>	38	<i>Mahaleil.</i>
18	<i>Daram. (Ram)</i>	39	<i>Kainan.</i>
19	<i>Amrou.</i>	40	<i>Enos.</i>
20	<i>Káz.</i>	41	<i>Seth.</i>
21	<i>Jebuda.</i>	42	<i>Adam.</i>

Cave Lector, ne hos antichronismos & errores aut Mohammedi aut omnibus Mohammedanis adscribas. Nec enim hanc Genealogiam Mohammed alicubi prodidit; & ipsi inter se dissentiunt de multis ex horum numero Arabes. Nomen *مسيح* *Messiae*, quod Christo in Alcorano tribuit

dicat Deus & propitius sit omnibus illis ! Hunc numerum ut quis

E 3 sciat, dicit Mohammed, id edoctus a Judaeo suo, non ab *משה* unguendo derivant, sed a *ساح*, unde

سائر peregrinator religionis causa, & (quod idem credunt notare) *مسيح* Messias. Kessaeus ex-

preffe : *عيسى كان سياحا* Jesus erat religiosus peregrinator. Sic videtis, quomodo ca-

cutiant in etymo vocum Hebraearum. Par eorum error est, quum scribunt Abrahami nomen prius fuisse *ابن رحيم* filius misericors & dein,

mutatum in *اب رحيم* Pater misericors; aliquid sc. inaudiverunt de mutato Abrahami no-

mine. Sic & Saram antea dictam *يسارة* i. e.

sterilem, non parientem, fabulatur *Abulkasem Abdorachmin* in observ. MSS. ad nomina propria Alcorani, Cap. 3. Ceterum post mortem suam Jesum receptum esse in coelum secundum, ubi eum vidit Mohammed, quum nocte potentiae coelos lustraret,

narratur in MS. meo *حدث المصراج*

Tunc & Adamum, & Ismaelem in primo coelo vidit, Abrahamum in tertio, quarto Idrisum, sive Enochum &c. Alii tamen alio ordine eos disponunt.

(c) Throne

الله عليهم وليس عددهم شرط الايمان
 عندنا بل الايمان بكلمهم واجب
 وحبهم شرط الايمان وديغضهم او
 بغض احد منهم كفر فمن اذكر
 صدق احد من الانبياء او شك في
 صدقة او في شي مما يخبره
 فقد كفر اعانذا الله من الكفر
 واما الايمان باليوم الاخر فهو
 التصديق بالقلب والاقرار باللسان
 بان اليوم الاخر حق وان الله
 تعالى يهلك العالم ويفنيه وجميت
 ما فيه من الخلق الا ما اراد
 الله ابقاءه كالعرشي والكورسي
 والروح والموح والقلم واللمنه والنار
 وما

sciat, non requiritur uti conditio fidei, sed necessarium est ut quis illos amore prosequatur: qui enim eos, aut unum ex iis odio habet, infidelibus accensendus est. Quicumque porro negat veracitatem unius ex Prophetis aut de illa dubitat, aut de ulla re quam nunciavit, ille jam infidelis est. Serva nos, o Deus, ab infidelitate!

DE DIE NOVISSIMO.

Fides in diem ultimum posita est in eo, quod animo credamus & ore confiteamur, revera fore diem ultimum, qui dies erit resurrectionis; & Deum excelsum destructurum esse hunc mundum & perditurum, & morti daturum esse

esse quicquid in eo invenitur creaturarum, exceptis tamen rebus quibusdam, quas volet esse superstites, (c) Throno (gloriae) sci-

F li-

عظايا ولا نورها فوضع العرش على
 الكرسي على تيار الماء *Deinde* (post creatio-
 nem tabulae & calami, de quibus mox, at ante coeli &
 terrae creationem) *creavit Deus thronum* عرش *ex*

*gemma nobilissimis, quarum magnitudo & fulgor
 describi nequit, & collocavit illum super solium*

كرسي *supra undas aquarum.* Forte id est

*Pf. 104. 3. haustum est; ubi Deus coenacula sua
 aquis contignasse dicitur. Ceterum & Talmudici*

בין שבעה, *thronum gloriae,* כסא כבוד

דברים שנבראו קודם שנברא העולם

*inter septem res ante mundum conditum creatas, re-
 censent in Massechet Pesachim. Ita & in Corano,*

وكان عرشه على *Kessaeus* quae verba citat

Et thronus ejus (sc. Dei) erat supra aquas:

Confer mox notanda de Spiritu.

يدخل الجنة بفضلها ورحمتها ومنهم
من يدخل النار من المؤمنين
لا

(d) *Spiritu.*] Ita de hoc Spiritu, ejusque ortu scribit *Kessaeus*, postquam retulisset creationem Tabulae, calami, aquarum, throni & folii (ab his enim, & hoc ordine, coepit rerum omnium creatio)

ثم خلق الله عز وجل الريح وجعل
لها اجنحة لا يعلم عددها وكثرتها
الا الله تعالى وامرها ان تحمل ذلك
الما ففعلت فطار العرش على الما
Deinde والما على الريح واختم بخير

creavit Deus O. M. Spiritum (sive ventum) و
addidit ei alas, quarum numerum nullus novit ex-
cepto Deo, jussitque Spiritum ut portaret istas aquas
(scripserat ante, aquas creatas quidem sed sine spu-
ma, fluctu aut motu, inertes jacuisse) *quod praestitit.*
Tunc volavit thronus super aquas, و aquae
supra Spiritum. *Ultimae voces duae* واختم

Et desinit in bono, vel, ut barbare ante
saecula aliquot scribebant, Explicit feliciter, for-
mulam continent, quae subjungi solet Excerptis
ex Sunna vel Lege Orali, petitis, quale totum id
est, quod ex Kessaeo dedimus. Sunt autem in illo
Auctore

licet, & folio, & (d) spiritu & (e) tabula, & calamo, & paradiso & inferno cum iis quae illis

F 2 CON-

Auctore plurima. Praemittunt nonnunquam illi formulae, (quamvis & sine illa inveniatur) & hanc

الخبر بتمامها, qua indicant integram se de-

diffe narrationem e Sunna. Quis non videt hanc Spiritus, five venti creationem jam in ipso Mundi exordio, a Judaeis esse haustam, quorum multi

רוח מרחפת על פני המים Gen. 1. 2.

ventum esse volunt, qui aquas ante in quiete constitutas agitaret: ut & illud quod additur de throno volante super aquas. Ita enim *Raschi* ad

Gen. 1. 2. כסא הכבוד עומד באויר ומרחף

על פני המים ברוח פיו של הקב"ה

Thronus gloriae stabat in aëre & ferebatur super faciem aquarum per Spiritum oris Dei.

(e) *Rationes exiget.*] At ab hac re immunis erit ille qui novem dies mense رجب jejunavit. Sunt

verba Persae, scriptoris مصدايچ القلوب

در كاه روز روزه جدارن Cap. 36.

Est dictum بي حساب ده جهست رود

Mohammedis e Sunna petitem.

(f) *Ta-*

لا يدخل فيها بل يدخل الجنة بعد
 ما يعذب على قدر جرمه لان
 المؤمنين

(f) *Tabula* و *calamo.*] Scribunt Mohammedani, primam omnium rerum quae creatae sunt fuisse *Tabulam* hanc, dein *calamum*, *aquas*, *thronum Dei*, و *solium*. Ita *Kessaeus* in *MS. Historia sacra*, pag. m. 3.

قال ابن عباس رضي الله عنه
 اول ما خلق الله تع اللوح المحفوظ
 وحفظه بما كتب الله فيها بما
 كان وما يكون لا يعلم ما فيه
 ابن عباس , cui Deus sit propitius,

inquit. Primum, quod Deus creavit, est Tabula custodita, qua continetur omne quod Deus ei inscripsit tum circa res praeteritas tum futuras. Nullus novit quid ei inscriptum sit, excepto Deo. Ibidem dicitur illa tabula ex immensae magnitudinis margarita constare, & calamus similiter e gemmis, ex cujus fissura lux procedat, uti ex nostris calamis atramentum. Sed haec emblemata nil aliud quam aeternum Dei decretum de rebus omnibus indicant: quod more suo Orientales ita expriment.

continentur. Tunc reducet Deus illos & resuscitabit, vivificabit & congregabit eos, & (f) rationes eorum exiget, & examinabit eos & dabit iis libros eorum (in quibus bona & mala opera scripta sunt) quibusdam ex iis ad dextram, quibusdam ad sinistram post tergum suum. Deinde judicabit inter illos in aequitate & ponderabit opera eorum, tam bona quam mala, & retribuet omni animae juxta id quod fecit. Quidam ex hominibus intrabunt Paradisum bonitate & misericordia ejus, quidam

F 3

dam

munt. Sic fere Judaei calamum, sive stylum, quo Decalogus a Deo consignatus est, & tabulas saphyrinas aliaque ante coeli & terrae productionem creata fuisse tradunt: haec enim allegorica sunt, notantque decreto Dei aeterno has res praecipue fuisse obversatas; quare & mundum conditum propter Legem dicunt.

(g) En

المؤمنین فی الجنة یخلدون ابدًا
 والکافرین فی النار یخلدون ابدًا
 وخوف القيمة شرط الايمان والامن
 منها کفر فمن انکر القيمة او
 قال لا اخاف القيمة او لا ارجب
 فی الجنة ولا اخاف النار فقد
 کفر اعاندا الله من الکفر بج
 واما الايمان بالقدر فهو التصديق
 بالقلب والاقرار باللسان بان الله
 تعالی قدر الاشیا واحوالها وان ما
 یجری فی العالم من الاحوال
 والخیر والشر والطاعة والمعصية
 والايمان والکفر والصحة والمرض
 والغني

dam infernum. At ex fidelibus nemo in igne infernali aeternum manebit, sed intrabunt illi Paradisum, postquam poenas dederunt juxta proportionem peccatorum suorum, quia fideles in Paradiso perpetuo manebunt, & infideles in igne infernali. Requiritur ad fidem hujus resurrectionis timor, sic ut pro infideli habendus sit, qui de illa securus est, uti & ille qui resurrectionem negat aut de ea dubitat, vel qui dicit: Non timeo resurrectionem, nec desidero Paradisum, nec metuo infernum. Serva nos, o Deus, ab infidelitate!

DE DECRETO DEI.

Fides in Decretum Dei est, quod & mente credamus & lingua confitea-

والغني والفقير والحياة والموت كلها
 بتقدير الله تعالى وتخليقه وارانته
 وحكمه

(g) En Tibi, ut & Poëtica quaedam, animi recreandi gratia, adspergamus, de decreti Divini certitudine duo carmina Arabica, non inelegantia.

ان كان علم الطب فينجي من الازي
 ويشفي فما بال الطبيب يموت
 فما الطب الا علم ظن وشبهة
 وليس لاحكام الظنون ثبوت
 فما كان مكتوب عليك فكادنا
 وما لك مكتوب فليس يفوت
 فسلم واعلم ان ربك قادر
 قضاياه تجري والعباد سكوت

Si ars medica (certo hominem) liberaret a noxa و
sanaret, non esset sollicitus Medicus de morte
sua:

Verum Medicina non est nisi ars opinandi, و
conjectandi; و conjecturis nulla inest certi-
tudo.

Quod-

fiteamur, Deum excelsum decre-
viffe (g) res & modos earum,
ita ut nihil contingat in mundo
five quod attinet ad rerum status,
five operationes, five bonum si-
ve malum, five obsequium, si-
ve inobedientiam, five fidem, si-

G ve

*Quodcunque scriptum est contra Te, fiet, quod pro Te
scriptum est, nec illud praeteribit.*

*Trade itaque Te Deo, & scito Dominum tuum poten-
tem esse: decreta ejus certo procedunt, & ta-
cere debent servi.*

خبروا عني المنجم اذني

كافر بالذي قضته الكوكب

عالم ان ما يكون وما كان

قضا من المهيمن واجب

*Indicate Astrologo meo nomine; me fidem non habere
iis rebus, quas astra decernunt,*

*Scio enim omnia quae fient & fuerunt, decreta esse
necessaria a summo Protectore.*

(b) Gasl.]

وحكمه وان الخير والطاعة والايمان
 بتقدير الله تعالى وتخليقه وادته
 وحكمه وهدايته ورضايه وامره وان
 شر والمعصية والكفر بتقدير الله
 تعالى وتخليقه وادته وحكمه
 ولكن دون هدايته ورضايه وامره
 بل اضلاله وسخطه وقهيه ومن
 قال بان الله تعالى لا يرضي على
 الخير والايمان او قال بان الله
 تعالى لا يسخط على الشر والكفر
 او قال بان الخير والشر من
 الله وكلاهما بتقدير الله
 تعالى وادته ورضايه فقد كفر
 بل

ve infidelitatem, five valetudinem prosperam five adversam, five divitias five paupertatem, five vitam five mortem, quod non sit contentum in decreto Dei & ordinatione, voluntate & judicio ejus. At bonum & obedientiam & fidem Deus ita decrevit, ut illa ordinet, & velit, subsintque decreto, salutari directioni, beneplacito, & imperio sua: malum e contrario & inobedientiam & infidelitatem decrevit quidem Deus, ordinat, & vult, & decernit, sed tamen sine salutari sua directione aut beneplacito vel imperio suo, sed in seductione & indignatione sua & prohibitione. Quicumque autem dixerit Deum delectari bono & fide, aut Deum non indignari malum & infideli-

جبل الارادة والرضا للخير والارادة
 والسخط للمشر هدايا الله الى
 سبيل الرشاد باب الطهارة
 اعلم ان المياة التي تصح تطهير
 بها سبع مياة ما السماء وما
 البحر وما النهر وما البير وما
 العين وما تلج وما البرن واركان
 الغسل ثلاثة اشيا النية وازالة
 النجاسة ان كانت موجودا وايصال
 الماء

(b) *Gast.*] Est lotio totius corporis, quum
 وضو *Wodon* (de qua mox) tantum fit quorundam
 membrorum. Et longe aliae res postulant *Gast*, aliae
Wo-

tatem; aut bonum & malum esse a Deo ita ut utrumque Deus decreverit & velit cum complacentia in iis, profecto infidelis est: bonum enim vult, ita ut ei placeat, malum vero vult ita ut id indignetur. Dirige nos, bone Deus in viam rectam!

DE L U S T R A T I O N I B U S,

& Speciatim de Lotione Gass dicta.

SCiendum est septem aquae species idoneas esse ad rite peragendam lustrationem, aquam sc. coelestem sive pluvialem, aquam marinam, flumineam, putealem, fontanam, nivalem & grandineam. Fundamenta autem Lustrationis (b) (Gass dictae) tria sunt,

Wodou, uti ex hoc scripto liquet. Gass fit in balneis, vel labro.

(i) Sum.

الما جميع الشعر، والبشرة جميع
 وسننه خمس التسمية وغسل الكفين
 قبل ادخالهما في الاذا والوضوء
 وامرار اليد على الجسد والمولات
 والذي

(i) *Sunnae.*] Sunna est quasi Lex oralis, משנה, quae dicta & facta Mohammedis in Alcorano non memorata complectitur, per traditionem primum propagata, dein scripto tradita. Alcorano & Sunna nititur omne Jus sacrum & civile Mohammedanorum.

(k) *Propter sex res.*] Praecipue scilicet : alias enim ex instituto Sunnae plura requirunt hanc Lotionem. In Persico meo جامع ابداسي
 eleganter distinguuntur *Lotiones necessariae* غسل

الواجب quae sex sunt 1. ob impuritatem, 2. menstrua. 3. partum. 4. fluxum sanguinis post partum. 5. contactum mortui. 6. mortem (i. e. quod ipsum cadaver debeat lavari) & *Lotiones quae in Sunna praecipiantur*, nec tam necessariae ac illae, quae triginta & novem sunt. Has Persice ex citato Libro non describam, ut operae parcam, sed Latine tantum. Requiritur itaque juxta Sunnam Lotio

1. die Veneris, qui Mohammedanorum Sabbathum est.

2. nocti-

sunt , 1. intentio 2. abolitio
fordium si inveniantur 3. ut a-
qua contingat omnes corporis pi-
los & cutem totam exteriorem.

Et requisita (i) Sunnae quinque
sunt 1. formula *بِسْمِ اللّٰهِ* in no-
mine Dei , primo pronuncianda
2. lotio volarum manus ante-
quam hydriae immittantur 3. lu-
stratio ante preces certis ritibus
fieri solita *وعندو* dicta 4. frictio
cutis per manum & 5. conti-
nuatio ejus. (k) Propter sex
au-

2. noctibus imparibus mensis Ramadan, id
est, prima, tertia, quinta, septima, &c.

3. nocte festi mensis Ramadan, *عيد ماه*

رمضان.

4. die illius festi.

5. die festi oblationum *عيد قربان.*

6. in medio mensis Resjeb.

والذي يوجب الغسل ستة اشياء

ثلاثة

7. in medio mensis Schaaban.
8. die *رمضان*, qui est 27 mensis Resjeb.
9. die natali Mohammedis, i. e. 17 mensis Rebia prioris.
10. die *مبايعه* i. e. 24 mensis Dilhazjae.
11. die 25 Dilkaadae.
12. die *عيد غدير*, i. e. 18 Dilhazjae.
13. die quo morantur in Arafat.
14. die *ترويه*, qui 8 est mensis Dilhazjae.
15. die 1 novi anni, *روز نوروز*.
16. quum aliquis vovit se profecturum esse Meccam religionis causa.
17. quum aliquis vovit se ibidem moraturum.
18. quum aliquis circumit Cabam, sive aedem Templi Meccani.
19. quum aliquis visitat sepulcrum unius ex 14 *Imamis*.
20. quum aliquem peccati poenitet, & se convertit.
21. in ingressu Meccae.
22. in ingressu territorii Meccani *حرم*
23. in ingressu Medinae. *مكنا*

autem res necessaria est haec totius corporis lotio, quarum tres

H viris

24. in ingressu **مسجد الحرام** Templi celeberrimi Meccensis, in quo Caba est.

25. in ingressu Templi Medinensis.

26. in ingressu Cabae, **خانة كعبة**.

Caba est aedes in medio **مسجد**

الحرام.

27. quum auxilium a Deo petimus ad rem bonam adipiscendam vel malam averruncandam.

28. infantis recens nati.

29. quum precamur ad impetrandam pluviam. Id Romani appellabant *Ambarvalia* facere.

30. quum quis preces in Eclipsibus faciendas sciens neglexit, si Eclipses fuerint totales.

31. quum quis alium invisit, qui per triduum ab aliorum hominum consortio separatus fuit.

32. quum quis cadaver tetigit postquam lotum est.

33. quum quis occidit lacertam **وزعة دعوي**

جالباسه.

34. quum quis Lotionem suam integram non perfecit sed antequam omnia ejus requisita absolvit, desit.

35. quum

ثلاثة تشترى فيها الرجال والنساء

وهي

35. quum quis in Lotione dubitat num aliquid ipsi de novo acciderit, ob quod lotio necessaria est.
36. quum Lapilli projiciuntur certo ritu in peregrinatione Meccana.
37. quum quis insania laboravit.
38. quum quis Lipothymiâ.
39. quum quis ferale amiculum mortuo paravit.

In utroque MSto Amstelodamensi tantum 17 ex hisce recensentur. Verum hic Persa accuratissimus est, & dignissimus qui totus in sermonem Latinum transferretur: Qui tamen hunc laborem nostro hoc saeculo susciperet, an conveniens operae pretium laturus esset, dubito. At in MSto Amstelodamensi video praeterea memorari inter alias

Lotiones, غسل الكافر اذا اسلم

Lotionem, sive baptismum infidelis, quum Mohammedanus fit. Id convenit cum טבילת הגר, sive baptismo profelyti, apud Judaeos usitato. Et meminisse illius noster Persa dici potest, num. 20. quem vide.

(l) a circumcissione.] Et mares & faeminae apud Mohammédanos circumciduntur. Faeminarum circumcissio, proprie بظرة dicta, consistit in incisione nymphae puellaris, (Arabice ذوي.)

Peragi-

viris & foeminis communes sunt
 1. mundities (l) a circumcissione
 2. fluxus feminis 3. mors :
 Tres foeminis propriae 1. fluxus
 H 2 men-

Peragitur haec circumcissio muliebris ab muliere
 quae *مبطرة* solet appellari. Quod & Aegypti
 solerent in faeminis nympham illam incidere Ga-
 lenus tradit. *lib. 15. de us. part.* & Ambrosius
l. 11. c. 11. de Patr. Abrahamo, his verbis: *Ae-*
gyptii quarto decimo anno circumcidunt mares; fae-
minae apud eos eodem anno circumciduntur. Quod
eo scilicet anno incipiat flagrare passio virilis. Ma-
res autem circumciduntur, anno 13, 14, 15, vel
16. quum ingenio vires suas satis exerente profes-
sionem fidei Mohammedicae debito modo facere
queunt; nonnunquam sexto vel septimo, modo
dicere queant, Non est Deus, nisi Deus, & Mo-
hammed est Propheta Dei: non praecise anno 13.
ut quidam scripserunt, quod eo anno Ismael; pa-
rens eorum, circumcissus sit. Nam Mohammed,
filius Sultani Morad III. decimo sexto aetatis an-
no circumcissus est, alii alio. Jam ante tempora
Mohammedis Ismaelitas circumcissionem observasse
his verbis testatur Origenes in Philocalia c. xxiii.
p. 77. Ἰσμαηλίτας τῆς κατ' Ἀραβίαν πάντας περι-
τέμνεσθαι τρισκαιδεκατέϊς, Ismaelitas, qui Arabiam incol-
unt omnes circumcidi decimo tertio aetatis anno. Quin
& apud Colchos, Aegyptios, Aethiopes, Phoenices, Sy-
ros, & Palaestinos circumcissionem olim usitatam tra-
dit Herodotus, lib. 11. (m) puer-

وهي التيقن الختافين وانزل المنى والموت
 وثلاثة تختص بهما النساء وهي
 الحيض والنفاس والولادة ۞ فصل ۞
 واركان الوضوء ستة النية وغسل
 جميع الوجه وغسل الزراعين مع
 المرفقين ومسح بعض الرأس
 وغسل الرجلين مع الكعبين
 والترتيب وسننه عشر خصال التسمية
 وغسل الكفين قبل ادخالهما في
 الاذنا

(m) *puerpera.*] *نفاس* ita describitur in MSto

Sanguis رم يعقب الولد *Kitab Alkensj.*
qui post editum infantem venit, & cujus fluxus du-
rat eodem auctore 40 dies, ad summum.

(n) *instituta divina.*] Non est dubium, nam
 haec

menstruorum, 2. fluxus sanguinis in (m) puerpera post partum, 3. partus ipse.

De Lustratione dicta وضو Wodou.

Fundamenta i. e. (n) instituta Divina, Lustrationis وضو sex sunt 1. intentio 2. lotio totius faciei 3. lotio brachiorum cum cubitis 4. frictio quarundam partium capitis 5. ablutio pedum cum talis 6. ordinis praescripti observatio. Et instituta Sunnae circa Lustrationem *Wodou* decem sunt 1. Formula بسم الله in nomine Dei, praemittenda 2. lotio

H 3 VO-

haec sex eo ordine praecipuntur in Alcorano, *Surat. v. v. 8.*

الاذا والمضمضة والاستنشاق واستيعاب
 الراس بالمسح الاذنين وتخليل
 اللحية الكثة وتخليل اصابع
 الرجلين وتقدريم اليمنى على
 اليسرى والتكرار ثلاثا والمولات
 والذي يوجب الوضوء خمسة اشياء
 ما خرج من السبيلين الا المنى
 والنوم مستثقل والغلبة على العقل
 بسكر او جنون او مرض والمس
 الرجل الامراة الاجنبيه من غير
 حاييل ومس الفرج دباطن الكف
 فصل في اما الاستنجاء من
 البول والغايه واجنب ويستحب
 اليسرى

volarum manus antequam hydriae immittantur , 3. oris colutio. 4. attractio aquae per nares. 5. frictio totius capitis & aurium. 6. discriminatio barbae spissae. 7. discretio digitorum pedis. 8. quod dextrae lotio praecedere sinistram debeat (non manus tantum sed pedis) 9. terna repetitio 10. continuatio horum actuum non interrupta. Quae vero necessariam reddunt hanc Lustrationem , quinque sunt 1. quum quid per alterutram naturae viam excretum est, excepto semine. 2. somnus profundus. 3. defectus intellectus sive ex ebrietate sive insania sive morbo. 4. quum vir mulierem pollutam tangit, non interjecto velo. 5. quum quis manu

pu-

بيسري او بالجمار ثم يتبعه
 بالما وصرح الاستنجاء بازالة اللون
 والرايح والطعم فصل وفرادضة
 التيمم اربع خصال ذية ومسح
 الوجه ومسح اليدين الى المرفقين
 والترتيب وسننه ثلاثة خصال
 التسمية وتقدريم اليمنى على اليسرى
 والمولات باب الصلوة واركاب
 الصلوة

(o) *lapillo.*] Solebant & veteres Graeci & Romani lapillis se abstergere. Hinc locus ille apud Aristophanem in Pluto :

Οὐ λίθοις ἀλλὰ σκορέδοις ἀποψάμεθα.

Vide quae in hanc rem collegit S. Florens Christianus ad Vespas Aristophan. pag. 473.

(p) *aqua.*] Propterea videtur mihi Latrina Arabice ما بيت & Perfice خانة i. e.

domus aquae dici, fere uti Latrina quibusdam quasi Lavatrina dicta est. Ditiores & in re lauta constituti semper aquae copiam propè Latrinam praesto habent, pauperes lagenam aqua repletam secum

pudenda tetigit. Ceterum munda-
 datio pudendorum, postquam
 naturae satis factum est, necessa-
 ria est, & praestat ut fiat manu
 sinistra vel (o) lapillo, & dein
 admoveatur (p) aqua: & tunc
 demum perfecta censeri debet,
 quum omnis odor & color foedus
 ablatum est.

I

De

secum latrinae inferunt, ut hunc ritum peragant.
 Kessaeus in Histor. Saera MSta Adamum & E-
 vam, humani generis parentes, hunc ritum ab An-
 gelo edoctos narrat

ثم امرهم بالاستنجاء

Deinde بالمر ثم بالماء وعلوها الوضوء

docuit eos Angelus purgationem pudendorum perage-
 re gleba admota, deinde aqua & docuit eos lustra-
 tionem Wodon, &c. Ibn Mohammed Abdalla,
 Ibn Abi Zeid in Systemate Theol. MS. Religio-
 nis Mohammedicae, purgationem pudendorum,
 quae lapillo aut uno vel tribus, fit appellat

الاستنجاء.

الصلوة ثلاثة عشر النية والتكبير
 وقوله الله أكبر وقيام وقرا
 الفاتحة والركوع والاعتدال والسجود
 والقعود والقفود الأخير والتشهيد
 الأخير وقوله وترتيب وسنة الأذان
 والاقامة والتشهيد الأولى والقنوت
 وشرأيضا

(q) *arenaria.*] Arena nunquam legitime adhibetur, nisi in defectu aquae. Et per arenam non debet intelligi arena stricte dicta, verum ما

كان من جنس الأرض كالتراب
 والرمل ولذرة والجص والكحل
 والزرنيج والحجر ولو بلا ذقن

Omnis species terrae, uti pulvis, arena, flos, crocus, collyrium, auripigmentum, aut lapillus, etiamsi nihil pulveris adhaereat. Sunt verba Ibrakim Ibn Mohammed, in System. Theolog. MS. pag. m. 9. ubi & aliorum Doctorum sententias exhibet. Sunt enim qui nihil huic ritui aptum putant, nisi cui aliquid pulveris adhaereat. Ibn Joseph & alii sola arena & pulvere recte hunc actum peragi existimant.

De purgatione (q) arenaria.

Instituta Divina circa purgationem, quae arenâ fit, (r) quatuor sunt 1. intentio 2. frictio faciei 3. & manuum usque ad cubitos 4. & hujus ordinis observatio. Instituta Sunnae autem tria 1. formula in nomine Dei. 2. quod dextra sinistram praecedat 3. non interrupta horum actuum continuatio.

I 2

D E

mant. Persae vulgo utuntur, voce خای

pulveris in hoc argumento. Ita in جامع

غسل بخای قیوم است : Perfico اداسی

Lustratio quae pulvere fit, appellatur قیوم.

Judaei lotionem manuum, deficiente aqua, pulvere fieri posse similiter statuunt. In Gem. Beracoth

מי שאין לו מים לרחוץ ידיו בעפר

ובצרור ובקסמיה Cui deficiunt aquae ad lavandas manus, utatur pulvere, fasciculo vel festucis. Le-

gimus

وشرائط الصلوة قبل الدخول فيها
خمس طهارة الاعضاء من الحدث
والنجس

gimus & apud *Cedrenum*, p. 206. Judaeum quen-
dam in syrtibus Africae animam agentem a Chri-
stianis arena, defectu aquae, fuisse baptizatum. Re-
vera arena nonnisi crassior liquor est.

(r) *quatuor*.] Codex MStus major Biblio-
thecae Amstelodamensis octo numerat فروض
five necessario observanda, in hac Lustratione are-
naria, hoc ordine السفر وعدم الماء بعد

طلبه ودخول وقت الصلوة والتراب
الطاهر والنية وضربة اليد مع

المرفقين والترقيب I. *iter*. i. e. debet aliquis
n itinere versari. 2. *defectus aquae postquam quae-
sita est*, i. e. prius studiose debet inquiri an non
aqua possit inveniri : si non inveniatur, tunc de-
mum legitimum est arena uti. 3. *adesse debet tem-
pus statum precum*. 4. *arena munda*. 5. *intentio
animi*. 6. *debet ea admoveri faciei* & haec ea fri-
cari. 7. *dein manus cum cubitis*. 8. *continuatio
non interrupta horum actuum*.

(s) *precandi*.] Multi sunt Mohammedanorum
Theologi in his ritibus describendis ; e quibus plu-
rima possent a nobis hauriri ad illustrationem hu-
jus argumenti. Verum quandoquidem fuisse hoc
tracta-

DE PRECIBUS.

Fundamenta five instituta Divina, quibus nititur ritus (s) precandi, tredecim sint 1. intentio 2. μεγαλωνισμος, & 3. formula ejus, *Deus magnus est.* 4. surrectio. 5. lectio Capitis primi Alcorani. 6. incurvatio corporis. 7. (t) erectio

tractarunt Cl. Hottingerus Tom. VII. *Histor. Ecclesiast.* a pag. 470. ad 529. adeoque fere per sexaginta paginas, & A. Bobovius in *Liturg. Turcica*, a Cl. Hyde edita post *Itinerarium R. Peritzol*, pag. 1. & seqq. isti labori superfedebimus, & si quis lectorum mentem nostram non satis adsequatur, eo se conferat, ut clarius illam percipiat. Nos breves esse studuimus.

(t) *erectio.*] Id est, postquam corpus incurvavit, iterum erigit, & in illa erectione hac formula utitur, *Deus exaudit eum qui illum laudat.* Cl. Hottingerus hanc vocem non intellexit, eam vertens l. c. pag, 522. *Temperamentum & aequalis dispositio vel τὸ πρέπον καὶ τὰ καθήκοντα*, quae longe abeunt a vero sensu. Genuina significatio tum hujus vocis tum aliarum, quibus utuntur Theologi Arabes, ex ipsis debet hauriri, & videri, quo modo eas explicent: nam Lexica edita si sequamur, saepissime errabimus.

(v) *sessio.*]

والنجس وسنن العورة بلباس ظاهر
والوقوف على مكان ظاهر والعلم
بدخول

(v) *sessio.*] Illa jubetur interponi, ut eo melius quis de mysteriis sui cultus possit meditari.

(x) *sessio posterior.*] Alii inter duas sessiones interponunt quoque سجود adorationem, i. e. προσκύνησιν, quae fit fronte terrae admota.

(y) *confessio posterior.*] Ea concipitur his verbis: *Testor Mohammedem esse Legatum Dei.*

(z) *promulgatio prior.*] Modum hujus indictionis ازان ita tradit Abu Mohammed Abdalla Ibn Abi Zeid in MS. suo Systemate Theol. والازان

الله اكبر الله اكبر اشهد ان لا
اله الا الله اشهد ان لا اله الا الله
اشهد ان محمد رسول الله اشهد
ان محمد رسول الله ثم ترجع
بارفع بصوتك اول مرة فتكرر
التشهيد فتقول اشهد ان لا اله
الا الله اشهد ان لا اله الا الله
اشهد

ctio 8. προσκύνησις five prona adora-
 tio 9. (ν) fessio 10. (x) fessio
 posterior 11. (γ) Confessio po-
 sterior 12. & formula ejus 13.
 actuum horum ordo ita observan-
 dus. Instituta autem Sunnae sunt
 1. (ζ) Promulgatio temporis pre-
 cum

اشهد ان محمد رسول الله اشهد
 ان محمد رسول الله حي على
 الصلاة حي على الصلاة حي على
 الفلاح حي على الفلاح فان كنت
 في نداء الصبح زدت هاهنا الصلاة
 خير من النوم الصلاة خير من النوم

Formula **ازان** haec est: *Deus est excelsus,*
Deus est excelsus. Testor non esse Deum praeter
Deum, bis. Testor Mohammedem esse Legatum
Dei, bis. Dein elata voce semel hanc Confessionem
exclamabis, Testor non esse Deum praeter Deum,
Testor non esse Deum praeter Deum. Testor Mo-
hammadem esse Legatum Dei. Testor Mohammedem
esse

بن دخول الوقت واستقبال القبلة
والصلوات المفراوضات خمس الظهر
وهي

*esse Legatum Dei. Ad preces. Ad preces. Ad suc-
cessum prosperum. Ad successum prosperum. Quod
si sit convocatio inmatutina, addes. Preces praestant
somno : preces praestant somno.*

(a) *promulgatio posterior.*] الإقامة (quod in

Lexicis Giggaci & Golii constitutio precum transfertur,
quod non intelligo) est formula a praecone post
وهي *recitanda & ita describitur ab eodem.*

الله اكبر الله اكبر اشهد ان لا اله
الا الله اشهد ان محمد رسول الله
حي على الصلاة حي على فلاح قد
قامت الصلاة الله اكبر لا اله الا الله

*Haec est , Deus Excelsus est , Deus excelsus est,
Testor non esse Deum praeter Deum. Testor Mo-
hammedem esse Legatum Dei. Ad preces. Ad suc-
cessum prosperum. Preces jam jam peragentur. Deus
excelsus est. Deus excelsus est. Ibrahim Ibn Mo-
hammed , Halebiensis , scribit , fol. 9. col. 2. Syste-
matis*

cum prior اذان dicta 2. (a) promulgatio posterior اقامت dicta
 3. (b) confessio prior. 4. certa
 (c) formula precum ita dicta. Ea
 quae requiruntur ante preces
 quinque sunt 1. puritas membro-
 rum a pollutione alvi, &c. aliis-
 ve sordibus. 2. velatio corporis
 amictu puro. 3. consistentia in
 loco puro. 4. notitia temporis
 K statim.

matris sui, MS. quum مؤذن five praeco, ille
 pervenit ad voces قر قامت الصلاة (quas
 transfero, jam incipiunt peragi preces, vel jam jam
 instat tempus precum, unde tota haec formula
 اقامت dicitur) tunc coetum, in Templo son-
 gregatum, surgere, & festinare ad preces peragen-
 das.

(b) confessio prior.] Constat his verbis: *Testor
 non esse Deum praeter Deum.* Mohammed sigillo
 suo utramque Confessionem insculptam habebat.

(c) formula.] Vide illam apud Cl. *Hottinger*:
 l. c. p. 504.

(d) quinta

وهي اربع ركعات والعصر كذلك
 والمغرب وهي ثلاث ركعات والعشا
 اربع ركعات والصبح ركعتان
 باب

(d) *quinque.*] Hae sunt فرض five in-
 stituti Divini. Sunt & quinque ex Sunna ob-
 servandae, quas ex MSto Hispanico ita damus.
 Los Assunados son I. el Assala (الصلوة preces)
 de Pascua de Ramadan, II. el Assala de Pascua de
 las Addhabas (الاضحيا) III. el Assala del eclipse
 del sol, IV. el Assala de rogar por aqua, v. el
 Assala de la Alyannaza (الجزان) quae fundun-
 tur, quum aliquis sepelitur. Debentur & Sunnae,
 uti Abu Schosjain Ahmed Ibn Alhasen scribit, pre-
 ces diei Veneris صلوة الجماعة. Hic dies
 eorum Sabbathum est, & a Deo institutus & datus
 Adamo, quod eo Die Angeli Adamum jussu
 Dei adorassent. Sic Kessacus فجعل الله
 ذلك اليوم عيداً لادم واولاده الى
 يوم القيامة Et fecit Deus illum diem festum,
 Adamo

stati. 5. conversio faciei ad Kiblam, sive Templum Meccanum. Preces autem necessariae quotidie (d) quinque sunt. 1. meridiana, quae poscunt quatuor (e) incurvationes corporis. 2. pomeridiana, quae totidem requirunt. 3. vespertina, quae tres postulant.

Adamo & posteris ejus usque ad diem resurrectionis. (e) incurvationes.] His ordinariis religiosiores alias addunt. *Ibn Hozji Alhammovi* in elegan-

ssimo opere, cui titulus شرح البردعيه pag. m. 123. hanc traditionem Mohammedano-

rum exhibet ما من عبد مسلم يدعى

كل يوم ثني عشرة ركعة من

غير الفرائض الا بني الله له بيت

في الجنة Nullus est ex Musalmanis, qui quo-

tidie duodecim苟وكليات sacras peragat, exceptis iis, quae Lege definitae sunt, cui Deus in Paradiso coelesti domum non exstruxerit.

(f) Elbe-

باب الزكوة ووجب
الزكوة في خمسة اشياء الماشي
والايمان

(f) *Eleemosynae.*] Multi sunt in commendatione eleemosynarum Mohanmedani, quod notum est. In Persico meo *جامع اداسي* seu *Pandectis Juris Sacri & Civilis*, jussu Regis Persarum *Abbas* collectis, duo dicta *رسالت پناه* id est, *Mohammedis*, in hanc rem afferuntur, *Eleemo-*
synae opum vestrarum sunt acceptio precum vestrarum, i. e. uti Persa id ibidem explicat, date eleemosynas ex opibus vestris, ut preces vestrae Deo gratae sint. Et *مانع الزكوة في النار* *Qui prohibet eleemosynas, in ignem* sc. inferni conjicietur. Porro & in *حديث* *Traditionibus* hoc extare scribit *که شخصی که*
زکوة مال خود نمودند خدای
تعالی در روز قیامت مارا فی
درو مهیکمار که دست او را بکزد
وطوف

lant. 4. nocturnae, quae quatuor.
5. matutinae duas (atque ita uni-
versim septemdecim.)

DE ELEEMOSYNIS.

(f) Eleemosynae autem dari
K 3 de-

وطوق کردن او باشد و هر شتر
و گاو و کوسفتند که زکواتس
را نداده باشند فسخی را دو
زیر دست و پایی خود میگیرند
و شاخ دار او را شاخ میزنند تا
وقتی که حساب خلافت باخر

رسد Deum O. M. immissuram esse die novissi-

mo anguem illi homini qui ex opibus suis eleemosy-
nam non dedit, anguemque istum morsurum ejus
manum, quod pati debebit : ع camelos ع tauros ع
oves, e quibus eleemosyna data non est, possessores
suos tota vi pedum suorum contrituros. Quae autem
animalia ex iis armata cornibus existunt, his qua-
que illos excipient, usque ad illud tempus, quo ex-
acta erit ratio a creaturis reddenda.

(g) quin-

والاثمان والزرع والثمار والعروض
التجارة فاما الموشي فتجب
الزكوة فيها في ثلثة اجناس منها
وشرايط الوجوب الزكوة فيها وهي
الابل والبقر والغنم وشرايط الوجوب
فيها ست خصال الاسلام والخرجة
والملك التمام والنصاب والحول
والسوم واما الاثمان فشيان الذهب
والفضة وشرايط وجوب الزكوة فيها
خمس

(g) *quinque.*] Alii aliter enumerant. Sed res
eodem redit. In جامع اباسي novem esse

طلا وذقيرة وكندم وجو

وخرما

debent ex (g) quinque rerum generibus, 1. pecoribus, 2. pecunia, 3. frugibus sâtis 4. plantis, & 5. mercibus quae venduntur. Tres autem sunt species pecorum e quibus necessarium est eleemosynas dare, cameli, boves, & oves. Quod ut legitime fiat, sex requiruntur, 1. ut ille, qui eleemosynas ex iis daturus est, addictus sit religioni Mohammedicae, 2. liber, & 3. perfecte ejus rei (h) dominus, dein 4 tam

وخرما ومویز وشتر وکاو

و کوسندری Aurum, argentum, triticum, hordeum, dactyli, uvae passae, cameli, boves & oves.

(h) dominus. } Omnis eleemosyna debet esse libera a debito: qui enim alicui debet, non dat de suo, nec vere dat; quoniam id quod ad alios pertinet a nullo dari potest.

(i) ex-

خمس الاسلام والخريفة والملك التام
 والنصاب والبول واما الزروع فتجب
 الزكوة فيها بثلاث شرائط ان
 يكون مما يزرعه الامميون وان
 يكون قوتا مدحرا وان يكون
 نصادا

(i) *excreviffe ad certam quantitatem.*] Ut ea
 intelligas Lector, ad haec attende. Sint e. g. ali-

cui *viginti denarii* عشرين ديناراً (ita

Abdalla Ibn Abi Zeid) monetae aureae (est hoc ge-
 nus ponderis quod in *Pandectis Abbasicis* appellatur

شرع) *مئقال* nec desint aliae conditiones

requisitae (uti e. g. fit liber, &c.) tenetur ex vi-

ginti dare dimidium unius *مئقال* vel denarii,

id est, ex quadraginta unum. Sic argenti quanti-

tas, ad quam excrescere debet antequam ex eo aliquid
 necesse fit dare in eleemosynam, sunt 200 drachmae.

Qui 100 vel 150, imo 199 habet, non tenetur ad

زكوة eleemosynam, at si 200 habeat, dare

debet ex iis quinque; atque ita in aliis. Haec ex

debet illa res (i) excrevisse ad certam quantitatem, 5. & (k) per annum circiter in ipsius potestate fuisse, denique 6. debent animalia illa ab ipso aut (l) pasta aut pastum esse missa. Ex pecunia dantur eleemosynae duplici materie, auro & argento, & ad has rite erogandas, quinque conditiones priores ex iis quas mox recensuimus requiruntur,

i. ut aliquis Moslimannus sit,
 L II. li-

Perfeco meo جامع اباسي. Ex utensilibus aureis & argenteis nulla datur eleemosyna.

(k) per annum.] Id est, e. g. si per undecim menses pecuniam aliquis jure possederit, nec interea temporis aliis locaverit, tenetur in initio mensis duodecimi inde definitam legibus eleemosynam dare. Ex eodem.

(l) pasta.] Sc. non datur eleemosyna ex animalibus quae agro colendo aut oneribus ferendis destinata sunt, sed de iis quae libere pastum eunt & ipsius possessoris sumtu pascuntur. Ex eodem.

(m) finito

مصاها واما التمار فتجب الزكوة
 فيها بشبان منها بثمره النخل
 وثمره الكرم وشرايط وجوب
 الزكوة فيها اربعة اشيا الاسلام
 والحريّة

(m) finito jejunio.] Ita intellige, si quis jejunaverit mense Ramadan siue non, modo tempus soluti jejunii adfit, tenetur omnis qui mentis compos & puber est, eleemosynam hanc quotannis

dare, quae زكوة الفطر appellatur, estque

یک صداع *unum Sea*, pro uno homine. Si

itaque solus sit, unum Sea solvit, si pater familias pro uno quoque, qui pars familiae ejus est, itidem unum Sea. Eleemosyna haec solvi potest hordeo,

tritico, dactylis, oryza, uvis passis, كشك,

genere cibi qui ex lacte paratur, vel alia quacunque re, quae plurimum in illa domo comeditur. Haec ex

جامع اداسي. Abdalla Ibn Abi Zeid scribit

hanc eleemosynam pro seruo acque ac libero, infante & adulto, faemina & mare solvi debere.

Non ita se res habet in زكوة المال quae quae prius memorata est.

(n) *Ramadani erogatur.*] Praeter hoc jejunium anni-

II. liber, &c. Ex satis autem ut
 dentur eleemosynae, requiruntur
 tria, 1. ut sit aliquid satum, quod
 fieri solet ab hominibus (non spon-
 te natum) 2. in horreis recondi-
 tum, & 3. ad justam quantita-
 tem excreverit. Ex plantis dan-
 tur eleemosynae, in duabus spe-
 ciebus, palmis & vitibus, & ut
 rite id fiat quatuor priores ex sex
 ante memoratis conditionibus re-
 quiruntur. Ex mercibus vero dan-
 tur eleemosynae juxta easdem
 conditiones, quas in eleemosyna
 pecuniaria requiri diximus. Ce-
 terum fundamentum sive insti-
 tutum divinum circa eleemosy-
 nam, tum illam quae respectu
 opum ipsarum, tum quae respectu
 capitum (*m*) finito jejunio (*n*) Ra-

والحرية والملك التام والنصاب واما
 عروض التجارة فتجب الزكوة
 فيها بالشرائط المذكورة في الاثمان
 وركن زكوة المال وزكوة
 الفطرة النية وهي ان ينوي بقلبه
 ذويت اخراج الزكوة المال او
 زكوة الفطرة فرضا ادا لله تع
 باب الصيام وشرايط وجوب
 الصيام ثلاثة اشيا الاسلام والبلوغ
 والعقل وفرايض الصوم خمس
 خصال

anniversarium Sunna alia praecipit, maxime mense

مصايبع القلوب In Persico رجب.

Cap. 36. traditio ex ore Mohammedis profertur,
 qua unicuique qui unum, vel duos, usque ad
 decem, dies illo mense jejunat praemia promittun-
 tur, e. g. qui 7 dies jejunat, clauduntur ei 7
 portae Gehennae, qui 8; aperiuntur ei 8 portae
 coeli:

madani erogatur, duplex est. Intentio, qua quis animo suo constituit eleemosynam hanc vel illam erogare, uti rem debitam; & ipsa erogatio.

DE JEJUNIIS.

Ea quae requiruntur ad legitimum jejunium tria sunt, ut quis 1. Moslimannus sive Mohammedanus sit 2. puber, & 3. mentis compos. Instituta autem Divina in jejunio observanda quinque sunt, 1. intentio animi. 2. (o) ab-

L 3 sti-

coeli: qui 6, peccata 60 annorum ei remittuntur, &c. Eodem libro, cap. sequenti, favor Dei die ultimo promittitur ei, qui unum modo diem mense Schaban jejunavit, &c. Habent itaque jejunia trium mensium *Ramadan*, *Resjeb*, & *Schaban* privilegia singularia.

(o) *abstinentia.*] Sc. interdium & adeo stricte, ut ne reliquias quidem ciborum dentibus adhaerentes manducare, vel osculari faeminam concessum sit. Ita auctor

كتاب الكنز.

خصال النية والامساك عن الاكل
 والشرب والجماع وتعمد القبي
 والذي يفطر به الصيام عشرة اشيا
 ما وصل عمدا الى الجوف والراس
 واللقنة من احد السبيلين والقبي
 عامدا والوطي في الفرج والانزال
 عن المباشرة والحيض والنفاس
 والجنون والردة ✽ باب الحج ✽
 واركان

(p) Meccana.] Urbis Meccae descriptionem
 ex Scherif Alidris dedit Cl. Pocockius in Specimine
 Historiae Arabum, quo nemo carere potest, cui
 literae Arabicae in deliciis sunt, pag. 122. In ea
 Caba est, quam visitant, aedes longa 24, lata 23,
 cubitos, quae ambitur Peristylio habente 448 co-
 lumnas, & 28 portas, quod noctu lampadibus il-
 lustratur. Ratio cur eam venerentur est, praeter
 expressum Mohammedis mandatum, quod eam ab
 Adamo conditam eo in loco, & dein diluvio sub-
 rutam ab Abrahamo & Ismaële restitutam credant,
 De ritibus hujus peregrinationis solennis multi ege-
 runt, & inter alios satis accurate Albertus Bobo-
 vius in Tractat. de Turcarum liturgia, pag. 11.
 & explosa dudum fabula est, quasi visitatum se-
 pulcrum

stinencia a cibo , & 3. potu , & 4. concubitu , & 5. intentione vomendi. Quae autem irritum faciunt jejunium , decem res sunt 1. quum aliquid cum intentione in ventrem vel caput ingreditur. 2. & 3. clyster posteriori, vel simile quid anteriori parti applicitum. 4. vomitus cum intentione. 5. concubitus. 6. seminis emissio ex contactu. 7. menstrua. 8. fluxus sanguinis post partum. 9. dementia. 10. apostasia.

DE PEREGRINATIONE (p) MECCANA.

Instituta Divina hujus ritus quinque pulcrum Mohammedis eo contenderent. Is enim Medinae sepultus est. Labet hic laterculum adscribere dierum, in quos ea festivitas incidit.

Mensis ذى الحجة *Dilbazjae*, quasi mensem peregrinationis dicas

واركان الحج خمسة الاذرام وهي
الذية ذويت ان احج واحرمت به

لل

dies VII.

VII. Hoc die concio habetur & docetur ritus sacrificandi.

VIII. Appellatur يوم التروبة *dies potationis*, quo ex puteo Meccano, dicto *Zemzem*,

ببزم bibunt. Postea tendunt in vallem

Mina, & ibi morantur usque ad

orationem matutinam diei *Arafat*, qui sequitur.

IX. يوم عرفه *dies*, quo morantur & pre-

cantur in *Arafat*, monte prope Meccam. Post solis occasum montem *Arafat* relinquunt & *Mozdalifam*, inter *Arafat* & vallem *Mina*, tendunt, & ibi orant.

X. عيد اضحى vel يوم القران

dies sacrificiorum, maxime festus, qui,

Turcis appellatur primus *Beiram*

Beiram, quo summo mane projectis in
valle

que sunt 1. Intentio qua quis animo suo constituit peregrinari Meccam & se ad id religiose Deo obstringit. 2. Permanfio in monte (q) Arafat 3. (r) rasio five tonsio in *Mina*. 4. (s) circumitio Templi

M Mec-

valle *Mina* lapillis, solent ovem vel oves mactare, & parte, pauperibus data, reliquum cum amicis comedere.

XI. *يوم القر* dies quietis, quo vel in valle *Mina*, prope Meccam ubi sacrificia agere consueverunt, vel in mansionibus suis quiescunt.

XII. *يوم الذفر* dies, quo ex *Mina* descendunt.

(q) *Arafat*.] Nulli *محرم* i. e. religioso

peregrinatori licet Meccam ingredi, nisi prius hic fuerit commoratus. Quare hoc loco omnes Caravanae, five societates peregrinantium, quae ex Europa, Africa, Asia proficiscuntur, se praestolantur: & unaquaeque hic regionem occupat sibi destinata. Hic induunt vestem sacram *احرام* dictam, & se lavant.

(r) *rasio*.]

للله تبح والوقوف بعرفة والحلق او
 القصر بمنى والطواف بالكعبة
 والسعي بين الصفا والمروة

(r) *rasio.*] Mulieres se non radunt, licet & illis incumbat haec peregrinatio, nec victimas maectant.

(s) *circumitio.*] Quum Meccam ingrediuntur, recta ad Templum tendunt, & id septies circumcunt. Tres priores circuitus concitato passu & agitatis humeris peragunt, ut se alacres futuros ostendant in certamine cum iis, qui plures Deos colunt, quos inter & nos locant.

(t) *Safam & Mervam.*] Montes Meccae vicinos, ubi preces ad Deum fundere solent. Septies autem inter utrumque currunt, progredientes a Safa ad Mervam. Spatium inter utrumque montem, vel saxum, est 780 cubitorum.

De hoc autem ritu, uti & de aliis, quos Lex Mohammedica praecipit, observandum est ipsos Mohammedanos fateri, plurimos ex iis, uti professionem religiosam ad Cabam, circumtitionem ejus septies repetitam, cursum inter Safam & Mervam, lapillorum conjectionem, circumcissionem, jejunia & lotiones, ante Mohammedem apud Arabes in usu fuisse, sed a Mohammede confirmatos esse & nonnihil mutatos: quod *Cl. Pocockius* in *Specimine Historiae Arabum*, pag. 305. & seqq. demonstratum dedit. Porro fateri eos, maximam partem horum rituum, si quis lumen naturale & ratio-

Meccani 5. & cursus inter (t) Sa-
fam & Mervam.

F I N I S.

rationem suam consulat, nec suaderi ab iis nec probari, sed solo niti arbitrario praecepto Dei, quod per alios Prophetas antea datum, sed pravis hominum moribus, & longo temporis intervallo, neglectum, denuo per Mohammedem orbi patefactum est: & Deum talia praecipere voluisse, quae ratio humana assequi non posset, quid sibi vellent, aut cur ea Deus iussisset, ut homines discerent Deo in omnibus obsequi, non quia id ipsi justum esse & Deo conveniens intelligerent, sed propterea solum, quia Deus id mandavit. At praestat ipsum audire Algazalium, cujus verba Latine dedit *Cl. Pocockius, lib. cit. pag. 313.* “Quod ad discursum
,, illum repetitum, & jactum lapillorum, & reliquas
,, hujusmodi actiones, nihil haec ad animum homi-
,, nis, nec consentanea naturae; nec est intellectui
,, quo ad inquirendum quid haec sibi velint, dirigatur,
,, nec quod quempiam ad ea amplectenda incitet,
,, verum mandato simplici constant, & intentione
,, merâ obsequendi mandato, quatenus mandatum est
,, cui necessario parendum sit, & cui se immiscere,
,, intellectui non sit concessum, & a cujus usu familiar-
,, iari alieniores sint natura & animus. Cum enim
,, percipit intellectus rei alicujus scopum, fit aliquo
,, modo natura ad eam propensior, quae propensio
,, suppetias fert mandato, unaque cum eo intellectum
,, adoritur, adeo ut non appareat in eo plena servitus

„ & obedientia.” Attamen *Abu Sjafar Ibn Tophail*, praeceptor magni Maimonidae in vita *Hai Ibn Jokdan* (quem librum Arabice & Latine edidit *Ed. Pocockius A. L. M.* & diversus ab illo *Pocockio*, qui *Specimen Historiae Arabum, Abulfarazji Dynastias, Portam Moſis, & Carmen Tograri* edidit.) colorem aliquem quaerit his ceremoniis ex lumine rationis, quum Philosophum suum *αυτοδιδασκτον* scribit observasse ; magnam perfectionem sibi accessuram, si se componere posset ad similitudinem corporum coelestium : & omni ope id egisse, ut hoc, quantum pote, praestaret. Quare, quum purissima illa, & ab omnibus sordibus libera, conspiceret, etiam se frequenter lavisse : unde deducit Lustrationum Mohammedicarum aequitatem, ipsa natura duce firmatam. Quumque ea corpora in orbem agi quotidie cerueret, etiam hoc imitatum esse, & modo arbores quasdam, modo totam insulam circumnivisse ; unde justissimam esse Cabae circumvitionem tacite videtur innuere.

F I N I S.

DE

D E
R E L I G I O N E
M O H A M M E D I C A
L I B E R I I.

agens de nonnullis , quae falso Mo-
hammedanis tribuuntur.

DE
MEDICINE

MOHAMMEDICA

LIBER I

Agens de nouillis, que sunt in
harmachis tribuuntur

§.I. **A**B illo tempore , quo doctrina Mohammedica uniuersum fere terrarum orbem labe quadam ac contagione infecit , multi fuerunt qui crescenti malo se opponere , & confutare pessimam Religionem aggressi sunt. Quae res, uti summe erat necessaria , ne error totius Christianismi fundamenta subvertens, animos hominum imperitorum occuparet , quales in Asia tempore exorti Mohammedis fuerunt plurimi, ita non minoris erat difficultatis. Etenim requirebatur exacta cognitio Linguae Arabicae, qua sua sacra tradiderat Impostor , & sine cuius ope ad mysteria Mohammedica vix datur aditus. Maxima tamen pars eorum , qui in hoc argumento versati sunt , nulla plane cognitione literarum Arabicarum imbuti ad oppugnationem Mohammedanorum accesserunt.

accessere. Unde multa scripserunt certissima fide credi, & affirmari a Mohammedanis, quae nunquam iis in mentem venerunt, & nullus nisi excors atque omni ratione destitutus pro suis agnoscat. Adde quod zelus imprudens Graeculorum multa iis adscripserit, quae ipsi execrantur Mohammedani; ut fere fieri solet, quum maligni homines adversarum partium sententiam explicant. Quare propositum nobis est, dogmata quaedam, perperam attributa Mohammedanis, examini subicere, & erroris fontem aliquando indicare, ne mendaciis pascantur illi, qui fidem adhibent omnibus iis quae vulgo de Mohammedanis traduntur.

§. II. *Num Mohammedani credant unumquemque in sua religione posse servari.*

II. Primo loco notandus est gravis error illorum qui scribunt; Mohammedanos affirmare, unumquemque hominem, modo pie vivat, in sua religione posse servari & pervenire ad salutem aeternam. Id tamen legitur in

Cri-

Cribratione Alcorani conscripta a *Nicolaio de Cusa*, Cardinali lib. III. cap. 2. *Summa Controv.* Hoornbeek. pag. 188. Apud Voetium in *Disput. Theol. part. 2.* p. 665. Maccovium in *Theol. Polem.* p. 117. Flockenium in *Catal. haeres.* Hornium in *Histor. Ecclesiast.* Vigenarium in *Notis Gallicis ad Historiam Byzantinam Leonici Chalcondylae*, p. 505. Quibus addi possunt, *Artus Thomas*, qui in *Triumpho Crucis*, pag. 24. haec habet. *La quarante sixième erreur de Mahomet, est l'indifference des religions, qu'il publie en divers endroits, moyennant qu'on soit de bonne vie.* Bellarminus in *Controv.* Tom. 2. pag. 299. & 294. ubi haec verba: *Alcoranus docet, cap. 2. omnes salvari in suis legibus, si eas servant, Judaeos, Christianos, Turcas.* Gualtherus in *Chronolog.* pag. 547. *Ultimum Mohammedis delirium est, religionum indifferentia, modo vita sit proba.* Thomas a Jesu. de *Convers. Gent.* pag. 677. *Mahomet dicit in Cap. Impacara* (legendum est *Albacara* البقرة), qui

Suratae secundae titulus est) *quod Judaei & Christiani salvabuntur*. Confer eundem pag. 644. Sic & Auctor orationis secundae in Mahometem , subjunctae Alcorano , quem Bibliander edidit anno 1550. pag. 321. *In Capite Micapara* (corrige ut modo *Albacara*) *quod juvencam interpretantur , Judaeos & Christianos salvandos esse dicit*. Quibus omnibus , ut videtur , ignaris Linguae Arabicae hic error aliquo modo condonari posset ; quod dubito an fieri queat Reverendo Angelo a S. Joseph , sive , de la Brosse , qui spatio quindecim annorum in Asia haesit & linguarum Arabicae Persicaeque peritus , in Lexico tamen seu Gazophylacio Persico , pag. 365. haec scribit. *Quemlibet in sua lege salvari innuit Alcoranus Surata de Vacca , his verbis. Qui crediderint & recte egerint , sive Christiani , sive Sabaitae ; qui in Deum crediderint & in diem judicii , & bona opera fecerint , mercedem a Domino suo consequentur & in die resurrectionis nullus erit ipsis timoris aut afflictionis locus.* Latet ori-

go erroris , ut unusquisque facile videt , in textu illo Alcorani , quem hic oculis Lectorum subjicere operae pretium est , ut judicent , num in illo praesidium aliquod sententiae nobis adversae sit collocatum. En verba *Suratae*

2. vers. 59. أن الذين آمنوا والذين

هاؤوا والنصارى والصابيين من

أمن بالله واليوم الآخر وعمل

صالحا فلهم أجرهم عند ربهم ولا

خوف عليهم ولا هم يحزنون Quae

verbo tenus expressa ita sonant. *Utique illi qui credunt , & Judaei , & Nazareni (i. e. Christiani) & Zabii (i. e. Gentiles in Arabia sive Ismaëlitae) quicumque (ex iis) credit in Deum & diem ultimum , & facit bona opera , iis est merces apud Dominum suum , & nullus timor super illos (veniet) nec moerore afficientur.* Hoc vult Mohammed ; nemini praecclusam esse salutis viam & spem veniae esse omnibus modo se

convertant ad religionem suam, & sive quis Judaeus sive Christianus, sive Gentilis sit, modo credat in Deum & in diem novissimum, (id est, modo nomen det religioni Mohammedicae, quae sola est fides in Deum, quum & Judaei & Christiani & Zabii, ut ille opinatur, colant plures Deos) posse servari. Verba haec, من امن, qui credit, denotare illum qui amplectitur religionem Mohammedicam patet ex plurimis Alcorani locis. Audi etiam Auctorem *أبندوتون* de 6 fundamentis relig. Mohammed. Lib. 2. والایمان

والاسلام واحد لان من امن فقد
اسلم ومن اسلم فقد امن ولا
فرق بينهما الا في معني اللغة

Fides & Islamismus (id est, religio Mohammedica) *unum & idem sunt ita ut ille qui credat* (eadem sunt verba quae in Corano leguntur loco citato) *sit ille qui Islamismo addictus est, & qui Islamismo addictus est sit idem, qui*

credat. Nulla est inter haec duo differentia, nisi solius pronuntiationis. Quid clarius? Credere in Deum, non est, credere tantummodo Deum esse, sed assensum dare omnibus placitis religionis Mohammedicae. Deinde quid est bona opera facere, ex sententia Mohammedis, nisi Lustrationibus, Precibus, Eleemosynis & Jejunio attendere? Illa autem num praestare potest Christianus in sua religione, num Judaeus? Addamus & hoc ex Quaesitis & responsis Persicis, quae habeo, فرق ذبور

میان ایمان واسلام distinctio non est inter Fidem, & Islamismum. Sc. idem est, qui credit, & qui Islamismum profitetur. Multo autem magis haec phrasis, qui credit in Deum & diem novissimum, debet accipi pro eo qui fidem Mohammedicam amplectitur, nam omne quod credendum est, ad haec duo capita referri potest. Ita enim ipsi articulos fidei suae describunt, ut non nisi de Deo nempe de essentia, attribu-

tis, Angelis, libris, Prophetis Dei, & deinde *die novissimo* agant. Vidisti id Lector, si antecedentia legisti, in Compendio religionis Mohammedicae Arabico, quod dedimus *pag. 4.* Adde & Persicum hoc testimonium ex Quaestis illis & responsis modo laudatis

اگر ترا پرسند بچه ایمان داری
 بگو بچه پنج چیز اول ایمان دارم
 بخدای عز وجل دوم ایمان دارم
 بفرشتگاوای سوم ایمان دارم
 بکتابهای چهارم ایمان دارم بچه
 بیغمبران و رسولان و امامان وی پنجم
Quando Te ایمان دارم بروز قیامت
rogant, in quid credis, dicēs, in quin-
que res credo. Primo in Deum O. M.
deinde Angelos ejus, tum libros ejus, por-
ro Prophetas & Legatos, & Antistites,
(Imames) ejus, denique diem novissi-
imum. Porro, qui diris devovet ubi-
 que Judaeos & Christianos, qui il-
 los

los ait in sua religione fervari non posse, qui aeternis poenis inferni illos adjudicat, eodem Capite *vers.* 15. (ubi

haec legimus *الذين اتيناهم الكتاب*

يتلاونه حرف تلاوته اوليك يومنون

به ومن يكفر به فاوليك هم

الخسرون Illi quibus Librum dedimus ut

vera lectione in eo legant, credent in il-

lum, & qui non credet in illum, peri-

bit) & Surat. 4. vers. 51. & 18. vers. 3.

& 98. vers. 5. &c. quomodo illos ser-

vvari posse hoc loco affirmabit? Dicent

nonnulli, sibi contradixisse Moham-

medem, uti Cl. Hinkelmannus in Prae-

fat. ad Alcoranum, fol. E. col. 2. Ve-

rum nisi quis peponem pro corde fuisse

Mohammedi existimet, debuerat ipse

animadvertisse pugnam dictorum sibi

mutuo tam aperte adversantium. Adde

quod deridendum se propinasset omni-

bus Mohammed, qui hominibus suam

religionem instillare & commendare su-

stinuit, quum unumquemque in sua

reli-

religione servari posse affirmaret. Quam ob rem enim doctrinam Mohammedicam amplecterentur Judaei & Christiani, si servari nihilominus potuissent? Sed abunde jam patere arbitror hanc sententiam injuria Mohammedanis affricari, quum illa in Confessionibus aut Systematibus Theologiae Mohammedicae, vel editis vel MSS. quae vidi, nusquam inveniatur; & qui eam finxerunt, solo hoc textu Alcorani, (qui in versione Antiqua translatus sensum dubium reddit) decepti sint. Alcoranus enim loco citato, nil aliud dicere videtur, quam quod in *Actis Sanctiss. Apostolorum* legimus, *Cap. 10. 35. Ex omni gente illum, qui Deum colit & justa operatur, Deo esse acceptum.* Absit tamen ut inde colligamus nos Christiani, quemlibet in sua religione coeli fore participem; quem errorem toto animo execramur. Si quis ipsum illum textum Corani, uti translatus est per *Robertum Retenensem*, legere avert, hic est: *Sciendum autem generaliter, quoniam omnis recte vivens, Judaeus seu Chri-*

Christianus, seu legē suā relicta in aliam tendens, omnis scilicet Deum adorans, bonique gestor, indubitanter divinum amorem assequetur. Hanc versionem secuti sunt fere omnes, qui Alcoranum citarunt, non consulto ipso textu Arabico, unde & hic & alii errores nati sunt, uti sequentes paginae docebunt.

§. III. *Num credant Deum esse corporeum.*

III. Non minor est calumnia, Mohammedanos credere Deum esse corporeum. Ita tamen scripsit *Pius II.* Papa Romanus, quantumvis ἀψευδῆς habitus a suis (sed res facti sunt, non juris, & in iis falli *Papam* posse multi inter Pontificios fatentur) in Epistola ad *Morbisanum*, Turcarum Principem (qua auctoritate Exemplaria edita hoc nomen expresserint, ignoro; nam in *Manuscripto* quod contuli, lego: *Illustri Machumeti, Principi Turcarum*) ubi haec verba: *Multa sunt quae de Deo aliter Christiani dicunt, aliter Sarraceni seu Turcae. Vos Deum corporeum dicitis,*

O. tis,

tis, nos incorporeum. Et paulo post: Saraceni Deo & corpus & caput & manus & caetera membra concedunt, nos Deum Spiritum esse asserimus incorporeum, immortalem, aeternum & incomprehensibilem. Habet Papa ὁμοψήφως sibi Thomam a Jesu de Convers. Gent. lib. 10. Gualther. in Chronol. pag. 539. & Artum Thomam, Parisiensem in Triumpho Crucis, contra Mahometem, quem Chalchondylae subjunxit, pag. 22. Euthymius Zigabenus in Panoplia Dogmatica hunc quoque errorem erravit, scribens de Mohammede: Ὀλόσφυρον λέγει τὸν θεόν, ἢτοι σφαιρικόν. τῆτο δὲ τὸ σχῆμα, σώματός ἐστι, καὶ σῶμα ἐμφαίνει. ὡς περ δὴ καὶ τὸ ποικνόν καὶ πεπιλημένον. σφαῖρα δὲ ὑλικὴ κατ' αὐτὸν ὁ θεὸς ἂν ἔτε ἀκέσεται ἔτε ὄψεται.
Ait Deum, ὀλόσφυρον, sive Sphaericum. Illa autem figura corporis est & corpus significat, veluti densum & constipatum. Quum ergo Deus, ex ipsius sententia, sphaera corporea sit, non audiet, nec videbit quicquam. Paria habet Lipsius in Monit. & Exempl. Polit. cap. 3. p. 141. Natus est hic error ex male intellecta

voce *الصدق* (Surat: cxii.) quae
ὁλόσφυρον notat; fateor, sed etiam signi-
 ficat *aeternum*, quo sensu de Deo recte
 affirmatur. Vide Dissertationem no-
 stram de Symbolo Mohammedis, §. 36.
 Non existimo multum mihi laboran-
 dum esse, ut probem Deum a Moham-
 medanis Spiritum credi, quod ignora-
 re nullus potest, qui genuina Theo-
 logorum Arabum volumina inspexit.
 Sufficiet hanc sententiam excerpere ex
 Systemate elegantissimo Theologiae
 Mohammedicae (cui titulus est

كتاب الأربعة في أصول الدين

Cujus libri duo Exemplaria MSS. pos-
 sedi, nunc unum Cl. Sikio dedi) Cap. 2.

أنه ليس بجسم ممدور ولا جوهر

ممدور مقدر وأنه لا يماثل

الأجسام لا في التقدير ولا في قبول

الانقسام *Certe Deus non est corporeum*

quid aut figuratum, vel substantia exten-

sa & mensurabilis : nulli etiam corpori potest assimilari aut in partes definitas dividi. Et appellant Mohammedani proprio vocabulo التقریس *sanctificationem* Dei, partem illam suae Theologiae, quae naturam Dei non esse corpoream & affectus ab eo removendos esse demonstrat. Quanto rectius & sincerius sententiam Mohammedanorum circa hoc caput intellexerunt & tradiderunt Judaei? Hi enim diserte eos omne corporeum a Deo remove testantur, quum in Libro *Cofri*, pag. 12, introducunt hominem Mohammedanum, hoc modo praecipua religionis suae capita enarrantem; quae enarratio quod digna sit, ut non ibi solum legatur, hic integra a nobis exhibetur.

אנחנו מקיימים האחדות והקדמות
לאלקים ית' וההדרוש לעולם והיחש אל
אדם ונרחיק הגשמות בכלל ואם
יראה ממנו שום דבר בדברינו נפרשהו
ונאמר כי הוא דרך העברה וקירוב
לשכלינו עם הודאתינו כי ספר תורתנו
בברי

דברי אלקים וחוא בעצמו מופת
 התחייבנו בקבולו בעבור עצמו מפני שאין
 אדם יכול לחבר ספר אחר כמוהו
 ולא כפרשה אחת מפרשיותיו ושנביאנו
 הוא חותם הנביאים ומבטל כל תורה
 הקדומה לו וקורא כל האומות אל
 תורת ישמעאל וגמול השומעו השבת
 רוחו אל גופו בגן עדן ונעימות לא יחסר
 מאכל ומשתה ומשגל וכל אשר תאודה
 נפשו ועונש הממרה הליכתו אל אש
 לא תכבה ולא יתמו יסוריו לעולם:

*Nos (Mohammedani) firmiter credimus
 unitatem Dei & aeternitatem; & mun-
 dum initium habuisse & omnes homines
 genus suum deducere ad Adamum. Et
 removemus omni modo corpus; & modos
 corporeos a Deo; quod si tale quid in ver-
 bis nostris reperiatur, explicamus id, &
 dicimus esse metaphoricum, atque ita di-
 ci; ut facilius ab intellectu nostro concipi
 queat. Dein fatemur Librum Legis no-
 strae (Alcoranum) esse verba Dei, &
 ipsum in se esse miraculum, quem propter
 se recipere pro Divino debemus, quia nul-*

lus homo est qui librum ei similem componere possit, aut ullum caput ex eo: dein Prophetam nostrum (Mohammedem) esse sigillum (i. e. ultimum) Prophetarum, & abrogasse omnem Legem quae ante ipsum erat data, atque vocasse omnes gentes ad religionem Ismaëliticam: & animam ejus qui obediens est, conjungendam iterum esse corpori in Paradiso coelesti, eumque fruiturum infinita voluptate, & cibo & potu & concubitu, omnique re, quam desiderat anima ejus: contumacem vero & infidelem detrudendum esse in ignem inexstinctum, ubi sine fine durabunt ejus tormenta. Nonne miraris Lector tam candide Judaeum exhibere summam religionis Mohammedicae, quum tot Christiani operam dederint, ut cerebri sui figmenta vel testimonia ignorantiae suae pro veris dogmatibus Mohammedanorum orbi obtruderent. Quam diversa facies est illius religionis, uti ab hoc homine Judaeo proditur, ab illa quae haecenus orbi Christiano pro vera fuit supposita?

§. IV. *De Deo, mali Auctore.*

IV. Deum esse auctorem mali credunt Mohammedani, si fidem habeamus Cedreno, qui in *Histor. Compend.* pag. 348. haec scribit, ἔτος ἔν ὃ θεοσυγῆς καὶ παρμύιαρος παντὸς ἀγαθῆς καὶ κακῆς τὸν θεὸν αἰτιον ὑπάρχειν ἑτεραπτολόγησε, *Hic (Mohammed) Dei inimicus, & sceleratissimus homo, omnis boni & mali auctorem Deum esse dixit.* Eadem habent *Damascenus in Lib. de haeres.* Anonymus scriptor, agens de Mahomete, in *Saracenicis Sylburgii*, pag. 67. qui omnia fere ex Cedreno desumpsit, *Artus Thomas in Triumpho Crucis contra Mahometem*, Gallice conscripto, p. 11. & 22. & *Gualtherus in Chronol.* p. 539. *Euthymius vero Zigabenus in Panopl. dogmat.* eadem ratione calumniatus demonstrare etiam sententiam suam conatur ex Corano. Sic ille: Δογματίζων αἰτιον εἶναι παντὸς κακῆς τὸν θεὸν ὡσπερ δὴ καὶ παντὸς ἀγαθῆς, φησίν. ὃν ὁδηγεῖ ὁ θεός, ἐκεῖνος ἐστὶν ὁδηγημένος, καὶ ἔς πλανῶ, ἐκεῖνοι εἰσιν ὅι λειπόμενοι. *Docens auctorem omnis mali esse*

esse Deum, uti & omnis boni, dicit: Quem Deus dirigit, ille ducitur in viam rectam; quem inducit in errorem, ille deseritur. Fateor haec in Corano legi, sed an inde justa sequela colligitur Deum esse mali auctorem? Me iudice, neutiquam. Hic loquendi modus notat providentiam Dei versari circa mala & bona; & ab simili phrasi ipsae non abhorrent Sacrae Literae, quum Deus dicitur בורא רע *creans malum*, *Jes.* 45. 7. *Amos.* 3. 6. & efficere ut homines aberrent a recta via salutis, & eos indurare *Exod.* 10. 1. *Deut.* 2. 30. *Rom.* 9. 18. adde *Pf.* 81. 13. & *Jerem.* 4. 10. aliaque loca, quae Theologi nostri citare solent, ut probent non malum poenae tantum, sed & culpae subjici Providentiae Divinae, quicquid calumnientur adversarii, qui praeterea nostram sententiam odioso nomine Mohammedicam appellant, quasi etiam unitas & aeternitas Dei negari a nobis deberent, quia eam agnoscunt Mohammedani. Egregiam profecto sequelam! &c. Has autem phrasas
sensu

sensu conveniente Divinae Majestati
& sanctitati interpretandas esse &
Ratio & Scriptura suadent. In li-

bro MS. cui titulus *تعليم متعلم*
Deus dicitur *خالق الخير والشر*

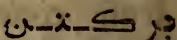
creator boni & mali. At quis ibi ma-
lum culpae & non poenae intelligen-
dum contendat? & cum mox sequatur

خالق الجنة والنار *Creator Paradisi*

& inferni, quis non videt malum per
infernum & bonum per Paradisum
posse explicari Mohammedani sem-
per extollunt sanctitatem Dei, omnem
defectum ab eo removent, ajunt Deum
sua providentia malum dirigere, sed
sibi in eo non placere; nunquam illum
auctorem mali pronunciant. Adeoque
immerito hac calumnia premuntur, qua
premi omnes solent qui absolutam Dei
providentiam & jus independens in
omnia tuentur.

§. V. *Num. Venerem colant.*

V. Falsum est, Venerem adorari a
P Mo-

Mohammedanis in lapide

hoc tamen dicitur in Anathematibus quibus Mohammedanus ad fidem Christianam conversus maledicere solebat fidei Mohammedicae. Ἀναθεματίζω τὰς

τῶ πρῶτον προσκυνῆντας ἄστρον, ἤγιν τῶ ἑωσφῶ-
ρῳ καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ. ἦν κατὰ τὴν Ἀράβων
γλῶσσαν χαβάρ ὀνομάζουσι, τετέσι μεγάλην.

Anathema dico illis qui adorant stellam matutinam sive Hesperum vel Venerem, quam lingua Arabica Chabar appellant, id est, magnam. Ita & auctor scripti contra Mohammedem, editi a Cl. le Moyne in Variis Sacris, pag. 444. Venerem sive Phosphorum ab iis coli tradit & appellari εἰά (εἰά videtur esse)

νοῦν nomen veri Dei, male a Graeculis intellectum) uti etiam Auctores *Centuriar. Magdeburgens.* qui *Centur. VIII. pag. 511.* praeter illam meminerunt cujusdam idoli Gadibus fabricati ab ipso Mohammede, cujus descriptionem accuratam, qui nugas amat, inde hauriat. Veneris cultui deditos esse Arabes scripsit quoque *Euthym.*

thym. Zigaben. in Panopl. quem citat Seldenus in Syntagm. de Dis Syris, pag. 216. Voluiffem verba Euthymii, utpote manifestae veritati contraria, censoria virgula viri magni fuisse notata; sed transit ea Seldenus sine ἐπικρίσει, & videtur ejusdem sententiae fuisse cum Euthymio; nam & in Lemmate Capitis IV. expresse legimus: Veneris caput adorant Mohammedani. Adde quod eodem Capite, ut probet Uranien a Mohammedanis coli, haec scribat, pag. 212. Alla oua Cubar seu Cabar alla in hoc ritu est Deus, seu Dea & magna Dea seu Dea potens. Male. Nullam Deam agnoscunt Mohammedani. Voces Alla & Cubar, الله & كُبار, masculinae sunt. Si de Deabus loqui voluiffent, debuiffent الآلهة & كُبيراته dixisse. Hausit hanc explanationem Seldenus a Cedreno, qui, postquam affirmavit Venerem coli a Saracenis, haec addit, ἵνα μὴ δόξωμεν τισὶ ψευδολογεῖν σαφηνίσωμεν αὐτῶν τὸ μέγα μυστή-

ριον. Ἐχει δὲ ἡ λέξις τῆς μουσαρᾶς αὐτῶν καὶ
 παμβεβήλα προσευχῆς ἔτως. Ἄλλα ἔὰ κβαρ
 ἄλλα. καὶ τὸ μὲν Ἄλλα, Ἄλλα ἐρμηνεύεται ὁ
 θεός, ὁ θεός. τὸ δὲ ἔὰ, μείζων. τὸ δὲ κβαρ
 μεγάλη, ἦτοι σελήνη καὶ Ἄφροδίτη. Ὅπῃ ἐσιν
 ἔτως, ὁ θεός, ὁ θεός μείζων καὶ ἡ μεγάλη ἔι-
 τεν ἢ σελήνη καὶ Ἄφροδίτη θεός. *Ne menda-*
cium quibusdam dicere videamur, decla-
remus magnum illud eorum mysterium.
Scelestae nempe & impiae orationis illo-
rum formula haec est, Alla, Alla oua
Cubar alla. Alla, Alla significat Deus,
Deus. Oua significat, major. Cubar
vero notat Magnam sive Lunam, sive
Venerem. Quae omnia hunc sensum ha-
bent, Deus, Deus major. O insipi-
dum interpretem & inficetum! Rectius
Damascenus de Arabibus ait; Hi qui-
dem Luciferi astri atque Veneris, quam
Chabar sua lingua appellant, simulacra
palam coluerunt usque ad Heraclii tempo-
ra. Surgens enim Mohammed omnem
idolorum cultum abolevit: quod vere
notatur in scripto illo, misso ad Gre-
gor, IX. Papam Romanum, de quo
Matthaeus Paris in Histor. Angl. Hen-
rici

rici III. pag. 411. *Idola ex documento Machumeti detestantur Mahometani.* Plura quae ad illustrationem hujus rei faciunt, inveniēs in *Dissert. nostra de Symbolo Mohamm.* §. 36.

§. VI. *Num omnia creata adorent.*

VI. Non defuerunt qui omnia creata a Mohammedanis adorari dixerunt, quae calumnia impudentissima est. *Thomas a Jesu de Convers. Gent. Lib. 10, Trigesimus quartus sectae Mahometicae error est, quod omnia creata invocent.* Affirmat idem & demonstrare conatur *Euthymius Zigabenus in Panopl.* his verbis. Ἐξόμνυται Μωαμεθ κατὰ τὴν ἡλίαν καὶ σελήνην καὶ τῶν ἀστέρων καὶ λαμπυρίδων ζώων καὶ κυνῶν δρομικῶν καὶ φυτῶν καὶ ἐτέρων ἀγνώστων καὶ βαρβαρικῶν ὀνομάτων. ταῦτα δὲ ποιῶμενος ὄρκον, δῆλος ἐστὶ θεὸς αὐτὰ νομίζων. ὁ γὰρ ὀμνύων κατὰ τῆς μείζονος ἕνωθεν ὀμνύειν. *Furat Mohammed per Solem, Lunam, astra, igneum splendorem, animalia, canes cursores plantas aliaque incognita & barbara nomina. Quod cum faciat, demonstrat se*

illa pro Diis habere : nam qui jurat, per illud quod se majus est, jurare consuevit.

Quasi vero Judaei qui בהיכל בירושלים, per Templum, per Hierosolymas, per caput suum, jurant, eam ob rem dici debeant Caput suum vel Urbem Sanctam pro Diis colere. Nemo non videt Graeculum ineptire. Idem, quum non intelligeret *versum* 153.

Suratae 11. in *Corano* (ubi haec verba, ان الصفا والمروة من شعائر الله

فمن حج البيت او اعتمر فلا جناح

ان يطوف بهما *Utique Sapa & Merva*

loca sunt, quibus obedientiam vestram Deo ostendere potestis : quicumque enim Templum Meccanum adit, aut ibi commoratur, male non facit si illa circumbeat) ita scribit pag. 14. de Mohammede.

Δύο ὀνόματα βάρβαρα τὸ τζιτζαφά καὶ μαρσά ἐκ τῶν σεβασμάτων εἶναι λέγει τῶ θεῶ. *Duo*

vocabula barbara nempe Tzitsapha (lege Sapha) & Merva ex singulari Dei colendi religione esse docet. Ita transtulit ea Sylburgius, quae profecto a mente

Mohammedis longissime abeunt. Alius auctor, quem Sylburgius in Saracenicis edidit, videtur credidisse τζαφα (ita ibi recte legitur) καὶ Μαρσὰ Angelorum nomina esse; anathema enim pronuntiat in eos qui a Mohammede nominantur *Angeli Aroth & Maroth, Tzapha & Merva*: quos in venerabilibus Deo esse prodigiose fabulatur Mohammed, p. 78. Ita & Nicetas lib. xx. *Thesaur. Orthod. Anathematizo Angelos, qui propriis a Mohammede nominibus exprimuntur Aroth, Maroth, Tzapha & Merva, quos piis accenset prodigioso in Deum mendacio. Arot & Maroth, nomina Angelorum sunt apud Mohammedanos, de quibus idem fere narrant, quod Judaei de Schamchazai & Azael. At Zafa & Merva nomina locorum sunt prope Meccam. Nihil est certius. Vide supra pag. 90.*

§. VII. *Num Dei providentiam negent.*

VII. Docent Mohammedani nullam esse Dei providentiam, si credimus *Pio II. Pontifici in Epist. ad Principem Turcarum. Vos, inquit, fortui-*

ta quae hic in terra geruntur esse arbitramini, nec curare de his Deum. Nos gubernare eum qui creavit omnia non dubitamus. Idem narrat Thomas a Jesu de Convers. Gent. Lib. 10. Quartus decimus doctrinae Mahometicae error est, quod omnia ista mundana fortuita sint. Hanc sententiam falso Mohammedanis adscribi non est quod demonstrem pluribus, quum notissimum sit hodie, nusquam ita credi & defendi Providentiam quam in religione Mohammedica, quae in hoc argumento veritati propior est, quam Pontificia. Vide supra pag. 48.

§. VIII. *Num credant Deum orare pro Mohammede.*

VIII. Exprobrant etiam plurimi Mohammedanis opinionem satis insulsam, scilicet, quod existiment Deum orare pro Mohammede. Ita *Nicolaus de Cusa*, Cardinalis, in *Cribratione Alcorani*, lib. 3. c. 5 pag. 97. *Si advertitur ad Cap. 42. Deus Alcorani servus est Machumet. Ipse enim & Angeli pro Machumet orant. Ita & auctor orationis*

nis

nis secundae in Mahometem a. 1550.
 cum Alcorano editae pag. 327. *Quid*
dicis, o homo? num Deus pro aliorum
salute orat, aut se ipsum aut alium, &c.
Bellarminus Tom. 2. Controv. pag. 294.
Alcoranus Cap. 43. dicit Deum & Ange-
los orare pro Mahometo. Adde Martinum
Martinii in Lexico Etymolog. ad vocem
Mahometh. Abrahamus autem Echel-
lensis, Maronita e Libano, in praefatio-
ne, quam praefixit Placitis Philosopho-
rum Arabum, vertit phrasin hanc so-
lennem Mohammedanis, post injectam
Prophetæ aut Viri Sancti mentionem,

صلوات الله عليهم, *Orationes Dei sint*
super illos! Quos secuti sunt alii. Fons
erroris hujus, ut multorum aliorum
latet in pessima Alcorani Versione Lati-
na quam dedere Robertus Retenensis &
Hermannus Dalmata, quamque anno
1550. Bibliander edidit. Ibi, capite, quod
Cusanus & Bellarminus citant, ille qui-
dem 42, hic 43, in Corano autem
Arabico Surata xxxiii. (adeo enim di-
stinctiones variant) v. 56. haec legun-

tur, *Deus & Angeli propter Prophetam exorant.* At quem Deus oraret? Arabi-

ca ita habent : ان الله والاملايكات

يصلون على النبي *Utique Deus &*

Angeli favent Mohammedi; ille benevolus erga eum est, hi pro eo Deum orant.

Quare *du Ryer* in vers. Gallica ad marginem, *benissent le Prophete.* Scilicet

non intellexerunt vel non satis clare explicuerunt suetam illam formulam, qua

utuntur Mohammedani, quum de Mohammede vel aliis viris sanctis lo-

quuntur *الله صلى عليه Deus benedi-*

cat illi, sive, propitius sit illi. Quum

enim verbum *صلى* in Conjugatione

secunda non solum significet *benedicere alicui*, verum etiam *orare pro aliquo*,

inde natus est error. Quod *يصلى* in

hac formula non significet, *orare pro aliquo*, sed alicui *propitium esse*, claris-

simo testimonio demonstratur, quod est in Commentario MS. Arabico in

Librum *de Institutione Discipuli in arti-*

bus

صلوة ، وهي من الله *bus & scientiis.* الرحمة والمغفرة ومن عباده دعا
 ومن ملايكته استغفر فان قيل
 ان الله تعالى يصلي على فلان
 فالمراد منه انه قد يحرمه ويغفر
 له وان قيل ان فلان يصلي على
 فلان فالمراد منه دعا له وان قيل
 ان الملايكة يصلون على فلان فالمراد
 صلوة *Vox* منه انهم يستغفرون له
quum de Deo usurpatur significat , quod
Deus misericordiam & remissionem prae-
stet ; quum de hominibus usurpatur , no-
tat illos precari ; quum de Angelis , signi-
ficat , illos orare pro hominibus. Exem-
pli gratia , quando dicitur , Deus excelsus
 يصلي ، *sive benedicat alicui (hoc illud*
verbum est , quod alii interpretantur , o-
ret pro aliquo) tantundem est , ac si
dicatur , Deus excelsus misereatur illius
 Q 2 homi-

hominis vel remittat ei omnia peccata. Et quando dicitur, unus homo یدعی pro altero, idem sonat, ac oret sive precetur pro illo, & quando dicitur, یدعون Angeli pro hoc vel illo, idem est ac, Intercedant pro illo Angeli apud Deum & remissionem peccatorum petant. Sic etiam transferri hanc vocem video Malaïce in initio Carminis Arabici, quod cum Versione Malaïca possideo, ubi Arabica haec sunt

ثم الصلاة والسلام النامي

Malaïce reddita

همك رحمت الله وان سلامت تمبه

تمبه *Et gratiam Dei, & pacem magis magisque crescentem. Ita & in Lexico*

Zjeuhari رحمة صلاة. Adde

quod Mohammedani, quum illa formula utuntur, ut testentur se bene velle

velle Mohammedi, non raro adjiciant
 verbum باری *Benedicere* (convenit
 cum Hebraeo בָּרַךְ) quasi synonymum
 verbi صَلَّى, ut inde pateat, cognatam
 esse utriusque vocis significationem, nec

صَلَّى per *orare pro aliquo* debere trans-
 ferri. Ita in MSS. *Eulogiis* ad Mo-
 hammedem instituendis, quas singula-
 ri libro complexus est *Abdalla Mo-*
ammed, Ibn Sokeiker, Anhasvaliensis,
Doctor & Antistes non incelebris,

legimus اللهم صل على محمد
 وازواجه والى كما صليت على
 ابراهيم وبارك على محمد وازواجه
 والى كما باركت على ابراهيم
 O Deus noster,

propitius sis Mohammedi, & uxoribus
 ejus & familiae ejus quemadmodum pro-
 pitius fuisti Abrahamo: & benedic Mo-
 hammedi & uxoribus ejus, & familiae

ejus, quemadmodum benedixisti Abra-
mo: Utique Tu es laudatus & gloria
conspicuus. Alibi صلاة conjuguntur
cum سلام pace. En veram signifi-
cationem verbi صلاة, ipsis Arabibus
docentibus; ex quibus manifestum esse
puto, frustra Mohammedanos accu-
sari, quod credant Deum pro Moham-
mede precari. سبحان الله!

§. IX. Num infernum negent.

IX. Mohammedem docuisse nullum
esse infernum asserit *Maccovius* in *Theol.*
Polem. pag. 119. & alii, quos refuta-
re vix operae pretium existimo. Poe-
nas enim inferni, quas infidelibus mi-
natur Mohammed in Corano, nisi
quis in eo plane hospes sit, utramque
paginam facere apertum est. Hinc في
عذاب الاخرة عذاب عظيم in futura vita
poenam magnam, alibi عذاب النار
poenam ignis, alibi جهنم *Gehennam*
impiis

impiis esse destinata docet Alcoranus.

§. X. *Quo faciem vertant inter precandum.*

X. Mohammedanos, quum preces suas fundunt, Australem coeli plagam respicere juxta legem a Mohammede latam, merum est commentum. Legitur id apud *Euthymium Zigabenum*, his verbis expressum. Ἐνομοθέτησεν ἔυχασθαι πρὸς νότον ἀπετραμμένους. *Fussit* (Mohammed) *ut sui ad Austrum conversi orarent.* Idem tradunt *Gualtherus in Chronol. p. 539.* & *Artus Thomas in Triumpho Crucis, pag. 23.* Verum toto coelo aberrant. Docuit enim suos Mohammed, dum preces peragunt, Templum Meccanum respicere, quod ideo *القِبْلَة Kibla* vocatur. Vide Suratam Alcorani secundam, *vers. 136. 144.* Quam errat itaque *Bradwardinus*, cuius eruditioni in rebus Theologicis nil detractum volumus, in opere de *Causa Dei, pag. 58.* sic scribens: *Nonne & in Scriptura vestra* (contra Mohammeda-

meda-

medanos disputat) habetur , quod Sol oritur inter duo cornua Diaboli ; quare & quod illi qui adorant ad Orientem adorant Diabolum. Ipsi enim Mohammedani in precibus suis Orientem respiciunt, quum ad Occidentalem plagam, ratione Templi Meccani, sunt constituti.

§. XII. Num putent frequenti corporis Lotione peccata tolli.

XII. Scribunt nonnulli Mohammedanos existimare, animae sordes & peccata frequenti Lotione ablui, & corporis purificationem magni ab iis fieri, sed animae munditiam & sanctitatem negligi. Ita Bartholomaeus Edessenus in *Confut. Hagaren.* p. 360. Προφήτης σε ἔτως ἐδίδαξεν ὅτι ὑπὸ ὕδατος καθαρίζεται καὶ ἀπολύεται πᾶσα νόσος ψυχῆς καὶ σώματος. *Docuit Propheta Tuus, aqua mundari & ablui omnes morbos animae & corporis.* A quo non multum recedit R. David Kimchi in *Comment. ad Jes. 66.* 17. ubi per vocem הכטהרים intelligit פּרסיים

פרסיים שהם מטהרים גופותם ורוחצים עצמם תמיד והם טכאים במעשיהם הרעים ומטונפים והנה כראים עצמם *Persas* (aliud Exemplar habet *Ismaëlitas*) qui corpora sua purificant & se continuo lavant, dum operibus suis malis polluti sunt, & ecce videri volunt puri, cum non sint. Falsum est *Ismaëlitas* aut *Persas* (id est, Mohammedanos) existimare se mundos & puros ab operibus malis per frequentes corporis Lotiones. Rectius *Aben Ezra*, (licet a *Kimchio* reprehendendus) versum hunc generatim de moribus idololatrarum, missa speciali Mohammedanorum consideratione, explicuit. Eundem errorem errarunt *Johannes d'Espagne* in *Concion.* & *Polydorus Vergilius* de inventione rerum, *Lib. VII.* p. 475. *Aqua purgati arbitrantur se cuncta peccata abstersisse; ita & D. du Ryer* in *Compend. relig. Turcicae* praemisso Gallicae Alcorani versione. *Ils croient qu'après s'être bien lavez le corps, disant quelque oraison, appropriée à cette*

R

cere-

ceremonie, ils ont aussi l'ame nette de toute sorte d'ordure & de pèché. Et novissime Dominus de *St. Olon*, Legatus Regis Galliarum ad Imperatorem Maroccanum, in descriptione illius Regni, Gallice primum, dein Belgice anno 1698. edita, Cap. 2. haec scribit de Mohammedanis: *Caput, pedes, manusque saepius abluunt, & contendunt se hoc modo ab omnibus peccatis mundari. Quibus adde Cl. Hyde in Not. ad Bobovii Liturgiam Turcarum, pag. 1. Lotio fit ex Lustratorio Vase, quod est gutturnium Lustrale seu Aqualis rostratus ex quo membris affunditur Lustralis aqua. Hoc creditur conferre ad animae purificationem ab omni immunditia spirituali, uti olim apud Judaeos. Non eo usque insaniunt Mohammedani, sed a Deo solo ejusque gratia animae suae purificationem & deletionem peccatorum petunt. Hinc illae preces اللهم طهر لي واطهر قلبي O Deus munda me & munda animam meam, & quae plures passim in scriptis eorum obviae.*

En elegantem sententiam ex *Lib. II.*

c. I. MS. mei كتاب اصول دين

ut ipse videas, Lector, an animae mundationem putent peragi Lotione corporis, & qua ratione has distinguant.

طهارة الثوب هو القسر الخارج طهارة

البدن هو القسر القريب طهارة

القلب هو اللب الماطن وطهارة

القلب عن نجاسات الاحلاق

اهـ Purificatio vestium est

quasi purificatio corticis externi, purifi-

catio corporis est quasi corticis interioris,

at purificatio cordis, sive animae, est

quasi intimi nuclei. Et haec quidem a-

nimi purificatio a sordibus morum pravo-

rum est omnium praecipua.

§. XIII. Num Diabolos credant Dei & Mohammedis amicos.

XIII. Johannes Andreas (qui ipse Mohammedanus fuerat, quo minus ei

condonari ignorantia potest) in *Confus. Sect. Mohamm.* scribit in Alcorano haberi, *Diabolos esse factos amicos hominum, Dei & Mohammedis, addens, Non sentis haec repugnare praeceptis Dei, qui Diabolum rejecit & gratia sua in aeternum spoliavit?* Textus, quem citat, invenitur *Surat. LXXII.* quae

سورة الجن *Caput Geniorum* ab argumento appellatur. Narratur ibi Genios quosdam audivisse Coranum legi, & probasse doctrinam eo contentam, & dixisse; nos quoque unum Deum credimus. Sed, o bone, haec de *Geniis* narrantur, non de *Diabolis*. Ita hos distinguunt Mohammedani. ملك *notat Angelum bonum, شيطان Angelum malum, sive Diabolum* (qui plures sunt; vide *Surat. XXI. v. 82.*) جن *Genium* (unde ipsa vox *Genii* petita videtur) qui medii status est inter bonos & malos Angelos. De his *Geniis*, quorum alii fideles, alii infideles sunt, loquitur Auctor Alcorani, non de *Diabolis*.

bolis. Hi Genii, si fideles fuerint, quales illi, loco Corani citato memorati, post diem novissimum in separato loco voluptatis degent, si infideles, cum impiis ex humano genere in inferno versabuntur. Quae porro verba e Corano adducit Andreas, eum jugulant, *Dic Maure, inquit, quotidie legens Alcoranum, cum haec verba recitas, Custodiat me Deus a Diabolo, &c. inimico humani generis, nunc audis esse eos factos amicos hominum, &c.* Nam in Corano (vide *Surat. xvi. 100.*) Dei auxilium implorandum docetur non contra جن Genios, sed شيطان Diabolum.

Et de his nusquam legitur quod fuerint amici hominum, sed de illis. Subjungemus, quae Zjeuharis in MSto Lexico suo de distinctione inter Genios, Diabolos, & Angelos bonos habet. Ita

scribit in voce الجن Genius

خالق الانس والواحد منهم جنى
يقال سميت بذلك لانها تتقي

ولا

ولا تزي *Vox جن* notat aliquid oppo-
 situm hominibus. Unus (Genius) ap-
 appellatur جنى. Dicuntur ita, quia
 timentur (forte leg. قَتَفِي) & non
 videntur. Clarius idem in voce شيطان
 Satavās. الشيطان معروف وكره
 مات متمرد والانس وادواب شيطان
 Quid sit *Alscheitan*, notum est. Omnis
 rebellis & immorigerus ex الجن Geniis
 (ergo non omnes جن Genii mali
 sunt) hominibus & brutis appellatur
Scheitan. Mox addit والعرب يسمي
 الجن الحية شيطان *Arabes* appellant serpen-
 tem *Satanam*. Quod ideo adscribo, ut
 vestigium deceptionis primorum paren-
 tum per *Satanam*, forma serpentis in-
 dutum, in *Theologia Mohammedica*
 ostendam; nec in *Mohammedica* tan-
 tum, sed & ante *Mohammedem*. Tunc
 enim *Diabolum* nomine serpentis ap-
 pellarunt, & crediderunt *Zabii* *Daemo-*
 nas

nas in Serpentes transformatos, uti in lib. ἀνεκδότω *de moribus Arabum ante Mohammedem* Cl. Warnerus observavit, ex quo Cl. Spanhemius, Praeceptor quondam meus venerandus, quaedam excerpfit & inseruit Chronologiae suae Ecclesiasticae ad saeculum VII. ubi agit de Mohammede. Sed revertamur ad nostrum Lexicographum ملائكة scribit, *Angelum notat, qui mittitur, & derivatur ab الملاك quod est misit, Eliph transposito.*

§. XIV. *Angeli num faeminae.*

XIV. Angelos faeminas existere nunquam affirmarunt Mohammedani: e contrario hanc haeresin, quae vige-
bat apud antiquos Arabas. (de quo-
rum moribus Vir harum literarum pe-
ritissimus, *Levinus Warnerus*, Com-
mentarium scripsit, qui in vicinae Aca-
demiae Lugduno-Batavae Bibliotheca
servatur) impugnarunt. Vide supra
pag. 15. & Cl. Pocockii *Specimen Hi-
stor.*

stor. Arab. pag. 89. tamen Euthymius Zigabenus ausus est hanc sententiam Mohammedi affricare, his verbis:

Ὅτι μὲν αἱ θηλείαι ἄγγελοι εἰσὶν ἐνίσταται καὶ δισχυρίζεται. *Quod Angeli faeminae sint iterum iterumque affirmat & pertendit.*

Demonstrat hoc ex loco Alcorani in quo legatur, juxta illius versionem scilicet, *Elegit Deus liberos & accepit ex Angelis faeminas.* At vero, qui Arabica consulit, hanc ipsam opinionem refutatam eo loco inveniet, ubi scriptor Alcorani disputat contra Zabios, *Su-*

rat. xxxvii. vers. 150. ام خلقنا

الملائكة اذاذا وعم شاعدون الا انهم

من افكهم ليقولون ولد الله وانهم

لكازدون اصطفي البنات على البنين

ما لكم كيف تكلمون *Num crea-*

vimus (inquit Deus) Angelos faemellas, & ipsi praesentes adfuere? Uti que illi ex mendacio dicunt: Genuit Deus prolem, & mentiuntur. An filias ele-
gisset

gisset prae filiis? Quid vobis est quod ita judicatis? Adeoque inanem consumsit operam Euthymius, qua demonstrare conatus est Angelum non posse generari & nutriri, quum hoc rebus corporeis sit proprium.

§. XV. *De statu Angelorum beatorum quid credant Mohammedani.*

XV. Docent Mohammedani Angelos beatos peccare, si credimus *Thomae a Jesu in lib. de Contravers. Gent. pag. 644.* Id quam falsum sit, vide *Lector in Compendio Theologiae Mohammedicae, quod praemisimus, pag. 15.* ubi expresse *Angeli puri a peccatis, nec unquam Deo immorigeri* appellantur. Verum quidem est Angelum bonum, *Iblisum*, cui antea nomen erat *ازازيل Aza-ziel*, (uti *Abulkasim, Kessaeus, Zjeubari* & alii scribunt, quod confer cum hirco *Afasel* *לויק Levit. 16. 8.*) postquam 80000 annos Deo serviisset (uti *Abulabas Ahmed* tradit) infidelem factum esse, cum adorare Adamum nollet,

nollet, licet a Deo iussus, quemadmodum & *Harot* & *Marot* peccarunt; sed praeter haec exempla, quae in ipso mundi exordio contigerunt, non memini aliud legisse: quare qui nunc sunt Angeli boni in eo statu confirmati sunt, juxta sententiam Mohammedicam. Ita & nos, liceat fateamur lapsum Diaboli, qui antea Angelus bonus fuerat, scribimus tamen Angelos bonos non peccare, quandoquidem nunc in eo statu firmati sunt. Non magis itaque Mohammedanis, quam nobis, haec opinio videtur attribuenda; quantum ego quidem assequor. Si porro legere quaedam vacat, Lector, de primo Diaboli peccato, en Tibi nonnulla ex MSto *Schahaboddini*

Abulabas Achmedis, اول معصية

عصي الله تعالى بها من هذه

الامراض للسد قال الكراييسي

ماحب الشافعي للسد اول معصية

عصي

عصي الله فتح بها في السما وهو
 سادق علي الكفر وذلك ان
 ابليس جسدي ادم عليه السلام فلم
 يجسد له فكفر قال العلماء وكفر
 ابليس من ثلاثة اوجه الاول انه
 استنقص نبيا ومن استنقص نبيا
 كفر قال صاحب كتاب اللمع
 عبد ابليس ربه ثم اذنب الف سنة
 ثم كفر الثاني انه نسب الباري
 فتح الى التجوير وعدم الحكمة في
 امره له بالسجود لادم وهو خير
 منه بدعواه لان الاشراف لا يسجد
 للارني قالوا واخطا ابليس لعنه
 الله في دعواه الخيرية بقوله انه
 خلق

خالف من نار وادم من طين
 والنار تاكل الطين الثالث انه
 خالف اجماع الملائكة في السجود
 ومن خالف الاجماع كفر قال
 الكرابيسي وهو اول معصية عصي
 الله تع بها في الارض وذلك ان
 قابيل حسد هابيل اخاه حين قربا
 القربان فتقبل من هابيل ولم
 يتقبل من قابيل فقتله فكان
 الحسد حاملا لاجليس علي الكفر
 Primum وداملا لقابيل على القتل

*peccatum vel rebellio quae commissa est
 contra Deum O. M. inter omnes animi
 morbos sive vitia, est Invidia. Dixit
 in hanc rem Kerabisensis, scriptor e secta
 Schafaeorum, Primum peccatum, quod
 contra Deum commissum fuit in coelis,
 Invi-*

Invidia erat, & praecessit illa infidelitatem. Contigit autem illud, quum Iblis (ita Diabolus dicitur ab الإبلّس de desperatione, quod de gratia Dei desperet) invidit Adamo, s. q. sit pax, & illum adorare noluit (Nota est haec fabella Mohammedica ex Alcorani Sura 11.) evasitque infidelis. Dixerunt Sapientes: Trino respectu Iblis evasit infidelis, primo, quia deprimere voluit Prophetam (Adamum) & qui imminuere studet eo modo gloriam Prophetae, infidelis est. Auctor libri الجمع obseruat Iblisum coluisse Deum per spatium octoginta mille annorum & deinde factum infidelem. Secundo, Quod Deum Creatorem tacite tyrannidis accusaverit, & defectus sapientiae, quippe qui iusserit Adamum adorari, quum ipse se Adamo praestantioris ratione originis existimaret. At major non aequum est ut colat minorem. Dicunt peccasse Iblisum, s. q. Dei maledictio sit, quod putaret se meliori origine ortum ducere quam Adamum, dicens se creatum ex igne, Adamum au-

tem ex luto, lutum vero ab igne consumi. Tertio (infidelis fuit Iblis) quod adversaretur consensui Angelorum qui eum adorabant, (Primum Angelorum, qui Adamum adorabant, fuisse *اسرافيل* Seraphielem, cui propterea cura Tabulae custoditae commissa sit, tradit *Abulkasimus* in *Observ. MStis ad Alcoran.*) qui vero consensui se opponit, infideles est. Porro inquit *Kerabisensis*: Invidia etiam primum peccatum est, quod in terris contra Deum fuit commissum, quum scilicet *Kabel* (is Cain est) invidit *Habeli* fratri suo, & uterque munera sua offerret, de hoc acceptum esset illud ab illo non, hic vero ab illo interficeretur. Hac ratione Invidia deduxit Diabolum ad infidelitatem & *Kabelum* ad homicidium. Aliquid veri, sed commentis incrustatum, scriptor Arabs hic tradit, divina revelatione destitutus,

οὐκ ἶδεν, ἀλλ' ἐδόκησεν ἰδεῖν διὰ νυκτὸς σελήνην.

§. XVI. *An Diaboli audiant.*

XVI. Scriptum est *Azoara* 36 *Alcora-*
cora-

corani (id est in textu Arabico, *Surat. XXVI. v. 212.* variant enim sectiones in Latina illa versione & Codice Arabico) *Diabolos non audire*, & hinc argumentatur Mohammed Diabolos non composuisse Alcoranum, si fidem habeamus illi qui Lemmata marginalia Latinae versioni Roberti Retenensis adjecit : ubi in ipso textu legitur : *ipsi procul ab audientia semoti sunt* : & exclamat Annotator, *Diabolos non composuisse Alcoran, quia non audiunt.* O *Chryssippeum acumen* ! Atqui in textu Arabico legitur eos *remotos ob obedientia*, & Dei dicto audientes non esse. Id docere poterat versus praecedens, ubi dicuntur morem Deo non gerere. Nihil ibi de striete dicto *auditu*, uti nec de *compositione* Alcorani per Diabolos. Sed adeo scatet ea versio mendis, ut qui tollere omnes vellet, aliud ei par volumen conscribere cogeretur. Et tamen inde edoctus fuit potissimum orbis Christianus, quae fuerit religio Mohammedica.

§. XVII. *Num cum Origene omnes Daemones servandos credant Mohammedani.*

XVII. Diabolos esse servandos videntur multi collegisse ex eo ipso Corani loco, quem dedimus pag. 132. ita enim Auctor orationis secundae in Mohammedem, p. 337. *Summa dicendi libertate contendit, etiam Daemones salvandos fore, Origenem nimirum secutus. Quin etiam in lege a se lata, Alcorano nimirum, sic inquit: Magna Daemonum multitudo cum haec legi audivisset admirata est, & propter hoc gavisa est qui etiam illis credentes salutem consecuti sunt. Quomodo autem aliquis salvari poterit, nisi prius resipiscens opera fecerit quae illum rite cum Deo uniant? Tunc enim in Dei amicitiam recipitur, cum illi unitus fuerit, Deo autem unitus haeres salutis est, regni coelorum vitaeque aeternae. Hujusmodi inquam de Diabolo opiniones concepit filius illius Mahomet, ut quamvis aperte dicere vereatur Diabolum Dei amicum esse, reipsa tamen illud affirmat. Sed jam diximus in eo loco*
Corani.

Corani non agi de *Diabolo*, sed *Geniis*, qui partim fideles, partim infideles sunt. At Angeli mali, Satanae dicti, in inferno hominum damnatorum comites erunt, & dux eorum *Iblis* inde dictus est, quod de gratia Dei desperet. Certe *Genii* infideles aequae in aeternum in inferno torquebuntur, ac homines infideles: & Angeli quidam aderunt qui tortorum vice fungentur. Nec unquam ex inferno liberabuntur, quia aeterna poena futura est illorum infidelium qui Mohammedani non fuerunt. Vide *Surat. LXXIV. 30. & seqq. XLIII. 77. XL. 52.* Male itaque Mohammedem cum *Origene* sentire scribunt, & *Thomas a Jesu*, & alii. Nam *Origenes* omnes Daemonas omnesque homines post datam ad tempus poenam esse servandos statuit, Mohammed neutrum: nec ego haecenus me in scriptore Mohammedano legisse memini Daemonas omnes esse servandos: quare & hanc opinionem falso Mohammedanis attribui existimo.

§. XVIII. *De Paradiso Mohammedico, & summa beatitudine post hanc vitam.*

XVIII. Sententia Mohammedanorum de Paradiso *coelesti* nec ipsa rectius vulgo solet intelligi. Fingunt enim nostri, Mohammedanos nil nisi corporeas voluptates & libidines Veneretas in eo exercendas expectare, & omnem suam futuram beatitudinem in consortio puellarum formosissimarum & aspectu jucundissimorum hortorum & fluviorum collocare. Ita *Thomas a Jesu de Convers. Gent. lib. x. pag. 644. Mohammed cum Cerintho extremam felicitatem vel summum bonum statuit in corporeis voluptatibus. Richardus Monachus in Confut. Leg. Mahum. pag. 147. In hoc est omnis Alcorani intentio & totius Saracenorum sectae, beatitudinem maxime in luxuria & ventre collocare. Petrus, Abbas Cluniacensis, Auctor Summulae brevis Alcorano, Latine a. 1550. edito, praefixae pag. 4. Paradisum non societatis Angelicae, nec visionis divinae nec summi illius boni, quod nec oculus vidit.*

dit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, sed vere talem, qualem caro & sanguis, imo, faex carnis & sanguinis concupiscebat, depinxit. Sic & Hieronymus Savonarola in Comment. de secta Mahometica. Terrena tantum capiens, nulla verae beatitudinis mentione habita, bestialem quandam voluptatem ventri consentaneam post praesentem vitam pollicetur. Et cui non dictus Hylas? Quis non in scriptis, concionibus, colloquiis, & alias Paradisum Mohammedicum ridet? Fateor jure merito, ob eam rationem quod Mohammed in Alcorano promiserit fidelibus usum puellarum in Paradiso, & hortorum lectorum aliarumque rerum sensibilibum meminerit: sed falsum est eum summam beatitudinem in eo collocasse. Uti enim dignitas est animae prae corpore, ita corpori quidem voluptatem suam permittere voluit, ut rudes suos & nil nisi terrena cogitantes Arabes hoc praemio proposito ad cultum Unius Dei & scita sua amplectenda alliceret, (confer quae Cardinalis de Cusa in Cribra-

tione Alcorani habet pag. 87.) sed & animae suum gaudium adsignavit,

النظر الى وجهه sc. *auctarium* زيادة

الى *intuitum faciei Dei : quae voluptas*

omnium erit maxima, & oblivisci faciet reliquas Paradisi voluptates, quae pecori libere in pascua dimisso communes sunt. Arabica verba, qui vult, legat in Notis Miscell. Cl. Pocockii ad Portam Mo- sis ; qui ipsum hoc Mohammedis dictum profert Arabice, quod Latine tantum dabo : Infimo inter Paradisi incolas gradu est, qui hortos suos, uxores, bona, servos, lecticas spatio itineris mille annorum prospiciet, at maximo inter ipsos in honore est apud Deum, qui faciem ejus mane & vesperi contemplantur. Falsum itaque est Paradisi Mohammedici voluptatem in solis rebus corporeis & earum usu consistere. Falsum & hoc, omnes Mohammedanos credere illas voluptates corporeas fore : multi enim haec parabolice dicta & de voluptatibus spiritualibus intelligenda esse

esse

esse contendunt, eodem modo quo & nos gaudium coeleste nominibus horti, civitatis, cujus fundamenta sint ex lapidibus pretiosis, portae ex margaritis ubi & arbor vitae & fluvius purissimus, & alia erunt, in quo convivium rerum pinguium & vini defaecati, solemus describere. *Sensuales istae* (scribit Cl. Hyde in *Notis ad Bobovii Turcarum Liturgiam*, pag. 21.) *Paradisi voluptates a sapientioribus Mohammedanis censentur allegoricae, ut melius ab intellectu humano concipiantur; eodem modo, quo in Bibliis sacris multa dicuntur* $\alpha\upsilon\theta\epsilon\omega\pi\omicron\pi\alpha\theta\omega\varsigma$. Nam cum ad Legatum Maroccanum scribens commemorarem Hortum ad instar Paradisi, amoenum, ille me quasi reprehendens rescripsit Paradisum esse talem locum cui in hoc mundo nihil assimiletur, talem quem nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in animum hominis intravit. Addamus & hoc testimonium Cl. Herbelotii in *Biblioth. Orientali* ita scribentis, postquam docuisset Mohammedanos summum bonum in communiione Dei & gaudium coeleste in fruitione luminis faciei Divi-

nae, quae ubicunque est Paradisum faciat, collocare : *Non igitur verum est, quod multi Auctores qui oppugnarunt Mohammedanismum scripserunt, Muslimannos non aliam beatitudinem in coelo agnoscere, nisi usum voluptatum quae sensus afficiunt.* Confer in hanc rem quae *lib. modo citato pag. 302.* habet eximium literarum Arabicarum & Angliae quondam decus *Eduardus Pocockius.* Videmus itaque in voluptatibus corporeis summam felicitatem post hanc vitam a Mohammedanis non collocari, si qui voluptates corporeas expectent, & multos has ipsas spirituali ratione explicare.

§. XIX. *An mulieres intraturae sint Paradisum.*

XIX. Dicunt nonnulli Mohammedanos credere, faeminas non intraturas Paradisum coelestem : verum quidem esse in coelo puellas fore pulcherrimas, sed illas distinctas fore ab iis, quae in hoc mundo fuerunt. Ita scribit *Cl. Hoornbeekius in Summa Controv. p. 16.*

Suas

Suas, quas hic habuerunt Mohammedani mulieres statuunt exsortes fore Paradisi. Ita & Grelotius in Itinerario Constantinopolitano (Libro sane lectu dignissimo, & qui vehemens saepe in me desiderium excitavit ipsam Constantinopolin adeundi, cui profecto satis facerem,

Me si fata meis paterentur vivere vitam Auspiciis)

pag. 275. *Quemadmodum Mohammedani foeminas non sinunt interesse precibus publicis in Templo peragendis, ita nec in eodem cum iis sepulcro se inhumari volunt. Sine dubio id inde est, quod illas non fore secum in Paradiso credant, quia illic & juniores & pulciores puellas adipiscentur. At non tam iniquus fuit erga faeminas Mohammed, qui eas coelo excluderet. Vide Notas Cl. Hyde ad Bobovii Liturg. Turcicam, subjunctam Itinerario Peritzol. pag. 2. Quum mihi cum Sikio nostro, qui saepe in Italia & alibi de hoc argumento se consultum ajebat, super hac ipsa re sermo esset, miraremurque dogma adeo absonum, & nul-*

la

la auctoritate fultum passim Moham-
medanis tribui, notavi olim, inquit,
tria Corani loca, quae rem conficiunt,
clareque ostendunt faeminis non mi-
nus ac viris patere Paradisum, quae
tibi hic, Lector, exhibeo. Quid cla-
rius verbis *Surat. XL. v. 43.* من عمل

صالحا من ذكر او اذني وهو
مومن فاولئك يدخلون الجنة

*Qui bona opera agit, sive vir sit sive
faemina & credit, intrabit Paradisum.*

Eadem fere invenies *Surat: XVI. v. 99.*

& XIII. v. 23. dicitur جنات عدن

يدخلونها من ابايهم وازواجهم

*Hortos voluptatis intrabunt, & quicun-
que bene egerit ex patribus, & uxoribus
eorum.* Postea & hos textus offen-

di *Surat. XLVIII. vers. 5.* ubi dicitur
Paradisum coelestem intraturos esse

المؤمنين والمؤمنات viros credentes &

mulieres credentes. Surat. LVII. v. 12.

& LX. v. 12. & LXVI: v. 11.

§. XX. Num Meccam eant, visitatum
sepulcrum Mohammedis.

XX. Meccam peregrinari consue-
viffe Mohammedanos religionis ergo,
res est notissima; sed in illa urbe se-
pultum esse Mohammedem & eam ob
rem peregrinationes eo institui veritati
repugnat. Hoc tamen affirmarunt plu-
rimi, & (quod mireris) nuperrime *Gre-
lotus* in *Itin. Constantinop. pag. 109.* Ita
& *Leonicus Chalcondylas* Histor. Lib. III.
qui multis verborum ambagibus sepul-
crum hoc imaginarium, quod Meccae
sit exstructum ab Omare, describit:
Polydorus Vergilius de invent. rer. Lib.
vii. qui & male Meccam urbem *Per-
sidis* appellat. *Volaterranus* de Mahome-
to: *Moriens praedixit se iturum in coe-
lum, quod diu exspectantes tandem tetro
coacti odore, sepulcro mandarunt apud
Meccam civitatem, quae aditur ab eis
ut a nostris Hierosolyma.* *Hieronymus
Osorius, Elegantissimus scriptor Lib. 4.
Historiar.* ait *Emmanueli Lusitanorum
Regi* hoc propositum fuisse ut *Mecca,*
V *Ara-*

Arabiae civitas, in qua Machumetis sepulcrum est, Lusitanorum armis excisa funditus interiret. Certe, qui vel levem habet Theologiae Mohammedicae notitiam, ex genuinis testimoniis haustam, assentiri non potest vulgato huic errori Meccae esse sepultum Pseudoprophetam. Vid. supra pag. 86. 87.

§. XXI. Num in Alcorano Maria ἀειπάριθεος appelletur soror Mosis.

XXI. Affirmat Mohammed Mariam Christi matrem τὴν Ἀαρὼν καὶ Μωσέως ἀδελφὴν, *Aaronis & Mosis sororem fuisse*, si credimus Auctori vitae Mohammedis, quem in *Saracenicis* edidit Sylburgius, pag. 61. Confer in eodem Syntagmate quae pag. 82. habentur. Ἀναθεματίζω τὴν τῷ Μωαμεδ Φλυαρίαν, τὴν λέγουσαν ὅτι ὁ Κύριος καὶ Θεὸς Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ἀπὸ Μαρίας τῆς ἀδελφῆς τῷ Μωσέως καὶ Ἀαρὼν ἐγεννήθη. *Execror futile commentum Mohammedis, quo Dominum & Deum Jesum Christum ex Maria sorore Mosis & Aäronis natum dicit. Nec aliter Euthy.*

thymus Zigabenus in *Panopl. Dogmat.* quem vide in *laudatis Saracenicis*, pag. 3. & 5. ubi fuse Mohammedem (scilicet) refutat, ostendens inter Aäronem & Mariam periodum bis mille annorum intercessisse. Quibus adde *Nicolai de Cusa Cribrationem Alcorani*, lib. I. cap. 4. pag. 44. *Joh. Andream* in *Confusione Sectae Mahometanae*, pag. 51. (quem librum ex Hispanico sermone in Latinum versum a *Cl. Golio MS.* possideo) *Cl. Hoornbeekium* in *Summa Controvers.* pag. 128. & multos alios idem affirmantes. Fateor, siquidem verum esset in Corano Mariam Aäronis & Mosis Prophetæ sororem dici, uno ictu divina auctoritas Alcorani posset prosterni. Et plurimi adeo gloriantur tam enormi, ut videtur, errore, ut de reliquis securi, hoc solum quasi Medusæ caput opponi Mohammedanis debere existiment. Verum, ut candidè agamus, fatendum est non esse heic nobis paratum adeo triumphum, & si ab ipsa origine rem repetamus, nihil nobis esse, aut parum praesidii in hoc

medi & plurimis ejus affeclis tribui, eos
 Mariam sororem Mosis & Aäronis confu-
 disse cum Sancta Virgine, matre Jesu
 Christi: & sane admodum probabile est
 Mohammedem satis ignarum fuisse ut tam
 crasse errare potuerit; non enim hic locus
 unicus esset in ejus Alcorano, e quo id do-
 ceri posset. Veruntamen Optimi Interpre-
 tes Alcorani scribunt Sanctam Virginem
 e stirpe Amrani Patris Mosis & Aäro-
 nis ortum duxisse per genus maternum:
 quod convenit cum testimonio Euangelii
 tradentis Sanctam Elizabetham cognatam
 ejus fuisse ex filiabus Aäron, Luc. 1. 5.
 i. e. ortam e familia sacerdotali. Addunt
 praeterea Amranum, Patrem Mariae,
 matris Servatoris nostri, filium fuisse
 Matthaei (in meo Taarich appellatur
 ماثان Mathan) & per consequens longe
 alium ab eo Amrano qui pater fuit Mosis
 & Aäronis: sic ut juxta Mohammedanos
 hic Amran idem sit cum eo, quem nos
 S. Joachimum appellamus, maritum S.
 Annae, matris Mariae αει παρθένα.

§. XXII. *De Hamane , qui Pharaoni
σύγχρονος fuerit.*

XXII. Similis antichronismus imputatur Mohammedi commissus *Cap. 29. Alcorani, vers. 38.* ubi *Moses* dicitur *punivisse Carunum* (*Coreh* quem terra absorpsit) *Firaun* (*Pharaonem*) & *Haman*. Atqui , dicunt nonnulli , *Haman* Regi *Ahasuero* coevus fuit , non *Mosi* non *Pharaoni*. Ita invehitur super hac re in *Mohammedem Petrus de la Cevalleria in Zelo Christi contra Saracenos* , p. 137. *Ponit hic insanus* (nota *Lector* hoc epitheton pro more *Cevallerii* & *Vivaldi* *Glossatoris* admodum esse humanum : solent enim eum bestiam , *Onagrum* , *asinum Sylvaticum* , *filium Diaboli* qui *patre suo* pejor est , &c. appellare) *tempore Pharaonis Haman in Cora. 39.* (in *Arab. 29.*) *quod quam falsum & ab ignorantia dictum sit , omnes qui norunt sacras Scripturas dicant & ipse & sui tanquam bestiales taceant.* Fateor , possumus credere , si velimus , *Mohammedem pu-*
tasse

tasse Hamanem (de quo in Libro Estherae legimus) tempore Pharaonis vixisse. Sed nulla necessitas cogit, ut hoc credamus, nisi sola opinio quae nos tenet de summa Mohammedis inscitia. Multo minus demonstrari potest Mohammedem quum Hamanem & Pharaonem coevos facit, de illo Hamane Biblico loqui voluisse. Quam justa precor haec sequela est, & quam idonea ad refellendos Turcas: si Mohammed loquitur *Cap. 29. de Hamane*, ergo de illo cujus Biblia nostra meminerunt. Quis non videt ficulneam esse hanc argumentationem? Certe non numero sed pondere pugnandum est; alias ludibrium debemus adversariis. Quod si vel maxime concedamus Mohammedem hic antichronismum commisisse (quod non nego) non tamen id solide potest demonstrari: quare ab hujusmodi rationibus abstinentium potius censerem. At unde, dicet aliquis, haurire potuit nomen *Haman* nisi ab illo, qui sub imperio Ahasueri vixit? Ex traditione, dicam, vel

vel ex suo ingenio. Unde tot nomina hauserunt Mohammedani S. Codici incognita? Unde Pharaoni nomen *Walid* fuisse hauserunt, & uxori ejus *Asia*, & hujus Parenti *Muzahim*? Unde Jobi uxorem dictam *Rahma*, Nebucadnezarum *Gudarz*? Unde sexcenta ejusmodi? Adde quod talia de Hamane narrent, quae convenire nulla tenus queunt Hamano illi qui sub Imperio Persarum vixit. Fuit enim Consiliarius Pharaonis (qui inter alia consilium dedit Pharaoni, ut uxorem suam quae pia erat, uti liquet ex *Surat. LXVI. v. II.* occideret: alii volunt eum ducem praecipuum exercitus Pharaonici fuisse) & cum ipso mare ingressus perit. Si luberet, ex *Kessaeo* meo antiquas de hoc Hamane traditiones darem (& cui legere lubet ea quae in Alcorano de eo traduntur, inspiciat *Suratam XL. & XXVIII.*) sed scopo meo sufficit quod dixi, & eo tantum inservit ut cautiores nostros homines faciat, & non nisi validis argumentationibus auctoritas Alcorani infrin-

infrin-

infrangatur, & veritas Christiana triumphet.

§. XXIII. Num Mohammed negaverit
Jesum mortuum.

XXIII. Mohammed (nota Lector me de Mohammedanis non loqui qui hodie in diversa abeunt, quod ad hoc argumentum attinet, uti docuit Cl. Pocockius in *Specimin. Histor. Arabum*, pag. 179.) non negavit Jesum Sospiratorem nostrum esse mortuum. Negat crucifixum esse, aut interfectum a Judaeis: sed mortuum esse in Alcorano satis clare innuit. Introducitur enim Cap. III. Jesus dicens سلام علی Pax super me eo die, quo natus sum, & die quo moriar. Et Deus Surat. III. c. 48. ad Jesum ait: متوفیک ابي Ego Te mori faciam, & ad me attollam. Unde, qui hodie Mohammedani aliter sentiunt a Mohammede recedunt. Euthymius tandem

dem *Zigabenus* (ut alios praeteream) scribit Mohammedem docuisse , ὅτι ὁ Χριστὸς ἐκ ἐσαυρώθη ἕδε ἀπέθανεν , *Christum non esse crucifixum* (illud verum est , ita sonant verba Corani , *Surat. iv. 156.*

وقولهم انما قتلنا المسيح عيسى ابن مريم رسول الله وما قتلوه
وما صلبوه *Dicunt quidem illi ; occidimus Messiam filium Mariae , Legatum Dei , at non interfecerunt aut crucifixerunt eum) aut mortuum esse.* Hujus contrarium patet ex modo laudatis Alcorani testimoniis.

§. XXIV. *De Maria, gravida facta ex esu palmarum.*

XXIV. In Alcorano scriptum esse Mariam Virginem ex esu fructuum palmarum gravidam factam esse , Mohammedanis exprobrat *Barthol. Edessenus* , pag. 442. his verbis : λέγει τὸ Κεράνιον σὺ ἢ Μαριάμ ἔφαγε καρπὸν Φαινίκων καὶ ἐγλασρώθη. *Affirmat Coranum tuum,*
Ma-

Mariam edisse fructum palmarum, & inde uterum gessisse. Hoc commentum est. Legitur in Corano, quod coelitus demissus fuerit ad eam cibus *Surat. III.* qui simpliciter *v. 32.* رزق *cibi, & نباتات حسن herbarum bonarum* nomine appellatur. Palmae nulla ibi mentio. Multo minus ibi aut uspiam in Corano illi fructui adscribitur τὸ ἐν γαστρὶ ἔχειν *Mariae.* Soli potentiae Dei & inflationi Spiritus ejus id Corani auctor tribuit, eadem *Surata.* Vide loca citata ab *Cl. Warnero* in *Compend. Mohamm. de Christo, &c.* & *Hottingero Histor. Oriental. lib. I. c. 3. §. 6.* Legitur autem *Surata XIX.* *Mariam ἐν γαστρὶ ἔχουσαν* imo quum jam dolores partus urgerent, ad palmam confugisse, uti solent parturientes obviam quaeque apprehendere doloris levandi causa. Vide *Cl. Siki Not. ad Pseudo-Euangelium Infantiae, p. 16.* Nam forte inde natum est *Bartholomaei Edesseni* commentum.

§. XXV. *Num canis animal purum ab iis habeatur.*

XXV. Mohammedanos solis porcis abstinere at canes & lupos & quidvis aliud comedere scribit, *Euthymius Zigabenus*, p. 33. Ἐκ πάντων τῶν ζώων τῆς βρώσεως ἀποπέμπεται μόνον τὸν χοιρὸν, ἔτε κύνα, ἔτε λύκον, ἔτε τι ἄλλο. ἀλλὰ πάντων μετέχειν πρότεπει τὸς ὑπ' αὐτῆς ἠπατημένους. Φάγετε γάρ φησιν, ἐκ τῶν ὄντων ἐν τῇ γῆ καθαρά· γάρ καὶ καλά. *Ex esu animalium solum abominatur porcum, non canem, non lupum, aut aliquid aliud. Verum ceteris omnibus vesci jubet discipulos ab eo deceptos. Edite inquit ex omnibus, quae in terra inveniuntur. Pura enim sunt & bona. Nihil est falsius. Canes aequae ac porcos abominantur Mohammedani, & pro impuris habent animalibus, sic ut solo contactu hominem polluant; tantum abest quod illos comedere licitum censeant. Videamus in hanc rem testimonia quaedam ex Theologis Arabum MS. petita. Ita scribit Abu Shosjain*

Shosjain Ahmed Ibn Alhasen Isfehanensis, qui in Bibliotheca urbis patriae Amstelodamensis asservatur, (cui Praefectus Vir eruditionis facundiae & comitatis laude ornatissimus, Collega quondam Parentis mei ^ل conjunctissimus *D. Petrus Schaak*, mihi copiam ejus concessit, quod gratus agnosco)

للحيوان كراهة طهر الا الكلب (sco) *Omne*
والخنزير وما يولد منهما

vivens purum est, excepto cane & porco & eo, quod ab iis provenit. Idem paulo

post *ويغسل الا اذا من ولوغ الكلب*

والخنزير سبع مرات احدريهن

بالتراب الطهر ويغسل من ساير

مرة *Vas autem, ex quo*

potum sorbendo hauserunt canis aut porcus, arena pura septies purgabis, & a reliquis sordibus semel id collues. His adde

auctorem Anonymum Codicis MS. itidem ex Bibliotheca Amstelodamensi

mihi concessi, in haec verba scribentem.

جلود الميتة تظهر بالرباغ الا جلد

الكلب وجلد والخنزير وما تولد منهما

او من احد هما *Omnes pelles animalium*

mortuorum mundaе fiunt (& legitimi

usus) quando praeparantur in corium,

excepta pelle canis & porci & quodcunque

inde provenit. Confirmat idem Vir am-

plissimus G. Busbequius in Epist. III.

Legationis Turcicae, testis fide di-

gnissimus, pag. 178. Canis, inquit,

apud eos obscoenum & impurum animal

habetur, ideoque domo arcent. Quin

& ipsius Mohammedis hoc dictum

extat apud Schahaboddinum Abul Abas

Ahmed Ibn Amad Ibn Fousafa in libro

MS. de ritibus sacris praecipue iis,

qui in Templis observandi sunt, pag.

31. his verbis : قوا-ء صلوا-ءم لا

تدخل الملايكة بيتا فيها كلب

Dixit (Mohammed) s. q. pax & bene-

dictio Dei sit : Angelus non intrat do-

mum

num in qua canis est. Ex quibus satis liquere arbitror canem non minus ac suem pro impuro animali apud Mohammedanos haberi.

§. XXVI. *Num foedus frangere cum infidelibus licitum habeant.*

XXVI. Mohammedanis licere per doctrinam Alcorani foedera cum infidelibus inita frangere quum lubet, ut incautos opprimant, scribit Ricautius in libro Gallico, *l'Etat présent de l'Empire Ottoman*, l. I. pag. 297. Sed Vir Eruditissimus, qui Notis suis eum illustravit, recte observat, hujus rei ne volam quidem aut vestigium in Alcorano extare; sed contrarium ibi expresse juberi, quo Lectorem remittimus.

§. XXVII. *Locus Alcorani male intellectus explicatur.*

XXVII. *Johannes Andreas* in libro, cui titulum dedit, *Confusio sectae Mahometanae*, inter alia quae erronea sunt

& in Alcorano leguntur, hoc adfert, quod *cap. 3. lib. 3.* (i. e. in Arabico textu *Surata XXI. vers. 49.*) extat, *Deum dedisse Alforcan, id est, Alcoranum Mosi & Aäroni*, quod putat contrarium esse aliis Corani locis, in quibus dicitur *Torat* (is Pentateuchus est) datam Mosi & Aäroni, & *Alfurcan* Mohammedi. Verba haec sunt

أتيننا موسى وهرون الفرقان *Dedimus Mosi & Aäroni Alforcanum.* Quid autem est *Alforcan*? Ita appellatur omnis liber, qui distinguit inter bonum & malum, qui docet quid faciendum, quid omittendum sit. Et hic titulus (uti videre est supra pag. 19.) aequè convenit *Torat*, sive libro ad Mosén demisso, quam cuivis alii Codici Divino. Sed Alcoran, verum est, κατ' ἐξοχήν dicitur *Alfurcan*: at quod huic libro per excellentiam datur, quidni & de aliis libris Divinis sensu tamen minus augusto dici potest? Vel an hinc efficitur, ubique ubi *Alfurcan* legitur, intelligendum esse Alcoranum? Id falsissimum

ssimum est. Recte itaque transtulit hunc locum, & , qui huic parallelus est, *Surat. II. vers. 50.* *D. du Ryer, Nous avons donné à Moïse & Aäron le livre qui distingue le bien d'avec le mal.*

§. XXVIII. *De Mose a Pharaone nutrito.*

XXVIII. *Nicolaus de Cusa, in Cribratione Alcorani, pag. 43. & Michael Baudier in Historia Religionis Turcarum Gallice conscripta lib. iv. pag. 499. ubi de erroribus Alcorani agunt, & illum proferunt ex Capite xxxv. (in Arab. xxvi. v. 17.) ubi Pharao dicit se Mosen in sua domo nutritivisse: nam, inquiunt, ille Pharao qui Mosen nutritiverat, diu mortuus fuit ante reditum Mosis in AEGyptum. Textus Corani, e quo haec exsculpunt, ita sonat juxta antiquam versionem Roberti Retenensis, confectam anno 1143. sub auspiciis Abbatis Cluniacensis, quam omnes fere sequuntur, Respondit Pharao Mose: Nonne Tu es quem nutritivi puerum? At*

conferamus ipsa Arabica قال الـم

ذرىكى فينا وليدا *Dixit, an non vidimus Te apud nos puerum?* Hic nihil de nutritione in domo ejusdem Pharaonis. Nec ipse ait *se vidisse* Mosen puerum : sed generatim, *nonne vidimus?* quod aut de Aegyptiis universim aut de Consiliariis, qui senes esse solent, & adfuisse credi possunt, intelligendum est. An non mihi. E. G. dicere licet : Vidimus potentissimos Hispaniarum Reges Philippos nostra virtute devictos : quamvis id ante mea tempora contigerit? Et si vel hoc concedere quis nolit, an non ex persona illorum qui adsunt, quorum consilia communia sunt, sic loqui licet? Ita quidem existimo.

§. XXIX. *Num in Alcorano legatur Meccam in Ammonitide sitam esse.*

XXIX. Mohammed in Alcorani *Cap. xxiv.* se usque adeo Geographiae imperitum ostendit, ut Meccam, urbem
in

in Amonitide sitam esse putarit. Ita Auctor Lemmatum margini Alcorani Retenenfis additorum ad haec verba, *aedificatum in terra Aman*, notat, *Amonitidi attribuit Meham geographiae imperitus*. Vel hinc perspice, Lector, quam demens vulgo habeatur Mohammed, quippe qui ne urbis quidem suae natalis & patriae, Meccae sc. (in qua ipsa hanc Suratam conscripsit) situm novisse putetur. Quis hoc credat? Cui persuaderi tam futile commentum possit? Idem hoc est, ac si nos Trajectum ad Rhenum, ubi haec scribimus, in Helvetia sitam esse affirmassémus,

Quod sani esse hominis non sanus juret Orestes.

At, si multos audimus, adeo stultus fuit Mohammed; Dicamus quod res est. Capite illo 24. quod in Arabico textu est 14. v. 38. Abraham Deum orans inducitur, ut constituat *هـذا* illam regionem *Amin*, i.e.

tutam : ut scilicet ibi refugium sit : non enim licet in territorio Meccae hominem occidere , aut animalia venari. Inde illi cuderunt terram *Aman*. O portentum erroris!

§. XXX. Num in Alcorano scriptum sit Mohammedem legere potuisse.

XXX. Inter alia , quae aperte sibi mutuo contraria sunt, & hoc est, si nonnullis credimus , quod se passim Mohammed Prophetam idiotam & lectionis imperitum appellet, & Capite LVII. (in *Arab.* XLVII. v. 21.) Deum inducat ei dicentem, *quid agas vel legas*. Ad quae verba, in margine Alcorani Latini a Roberto Retenensi adornati notatur : *Dicit se legere qui negavit se literas scire*. Quis porro dubitet quin Mohammed, tam clare sibi contradicens, stultissimus fuerit mortalium ? At conferamus ipsa verba Arabica. Haec sunt

والله اعلم بما تعلمون
وما تعلمون

Deus res vestras novit sive in negotiis verse-
mimi

mini sive quiescatis. Ne ipsa quidem vox legendi hic occurrit. I nunc, & fidem habe versionibus.

§. XXXI. *Alius locus Corani examinatus.*

XXXI. Fessus est Mohammed se ignorare quid sibi agendum esset, & an ipse & qui eum sequuntur essent in via salutis nec ne, si credimus Savonarolae in *Comm. de secta Mahomet.* ubi haec verba: *Quam stulte etiam Mahometes in Alcorano sibi met contradicat, vel ex eo apparet, ubi se nescire fatetur, utrum ipse & sui in via sint salutis nec ne: neminemque inter mortales haberi qui Alcoranum intelligat. Nonne is auctor de sua deque aliorum salute incertus ac mandata perplexa inscrutabiliaque proponens, potius lapidibus obruendus quam imitandus fuit? Ita & auctor Orationis quartae in Mohammedem, subjunctae Alcorano Retinensis, p. 356. Etiam hoc de Alcorano Mahomet dicit, Neminem mortalium nec se ipsum quoque interpretationem & sensum ejus percipere praeter solum*

lum Deum. Quod si hoc verum est, quae-
nam est Alcorani utilitas? Fortassis enim
sic prodesse poterat, si quae a Deo dicta
sunt, intelligerent. Cum vero ipse etiam
Mahometh testetur neminem mortalium ea
quae Alchorano continentur intelligere,
quaenam hujus est utilitas? Nulla pror-
sus. Et quaenam demonstratio hac evi-
dentior est, quod Lex a Mahomete lata
Deum non habeat auctorem? Deus enim
leges non frustra sancit. En igitur mani-
feste constat Alcoranum a Deo non esse,
verum figmentum rationis hujus infelicis-
simum. Adde Nicolaum de Cusa in Cri-
brat. Alcorani, lib. III. cap. 2. Machu-
met dicit cap. LV. (lege LVI.) Ego non
sum primus nuncius, nec scio quid mihi seu
vobis gerendum sit. Divina tamen man-
data explanabo. Hic textus ita exhibe-
tur in antiqua Latina versione Alcorani,
& ad marginem notatur: Machumet
ignarus quid sibi aut aliis faciendum sit.
Quae confessio dedecet tantum Prophetam
estque contraria magnificis jaetationibus
ipsius. Videamus Arabica quae legun-
tur Surat, XLVI. (ita enim variant se-

etiones

Etiones Latinae & Arabicae) ما ادري

Ego nescio ما يفعل بي ولا بكم

quod mihi vel vobis fiet. Quo solummo-

do fatetur se non esse omniscium, nec

ex se scire, quid aut sibi aut aliis ob-

venturum sit, sed tantum ex revelatio-

ne Dei: mox enim addit: sequor so-

lummmodo id quod Deus mihi revelat.

Quod addit Savonarola, Alcoranum a

nullo mortalium intelligi, juxta con-

fessionem Mohammedis, nititur textu

Alcorani, qui legitur Surat. III. quem

Richardus in Confut. leg. Mahom. citat

c. XIII. p. 167. his verbis: In Capitu-

lo Elamran de Alchorano dicitur quod

nullus praeter Deum cognovit hujus ex-

positionem. Ita habent Arabica لم يعلم

تاويله الا الله والراسخون بالعلم

Non novit explicatio-

nem ejus nisi Deus; & qui solida sapien-

tia praediti sunt dicunt, credimus in

eum. sc. non vult mysteria in Corano

reve-

revelata subjici explicationibus humanis. Sufficit illa revelata esse, & ideo credi debent. Perfecta eorum & consummata explicatio soli Deo convenit. Ibi enim invehitur in eos qui nimis curiose in dicta Alcorani inquirebant. Si enim Mohammed dixisset, nullum intelligere posse Alcoranum, cui bono edidisset? & quare illum passim

كتاب المبین *Librum manifestum*
vel manifestantem occulta appellasset?
 Textum illum male transtulit Retenen-
 sis, *Expositio sua soli Deo & sapientissi-*
mis, & D. du Ryer, personne ne sçait
son explication que Dieu & ceux qui sont
profonds en doctrine. Haec male con-
 juncta sunt, ita divellenda. *Nemo no-*
vit ejus explicationem nisi Deus. Et illi
qui vere docti sunt, dicunt, &c. Nam
 in Codice meo MS. *Alcorani* ad vocem
Deus rubra nota distinctionis collocata
 est: quae distinctiones in multis Co-
 dicibus non apparent: at utilissimae
 sunt ad eruendum sensum.

§. XXXII. *Num in Corano nulla fiat Dei Creatoris aut immortalis mentio.*

XXXII. Mera calumnia est, quam contra Mohammedanos evomit *Barthol. Edessenus*, quem in Variis sacris edidit *Cl. le Moyne*, scribens pag. 324. ἔχ' ἔυρον ἐν τῷ Κεράνιῳ σε ὄνομα τῆ δρω̄ντος καὶ λογικῆ θεῆ καὶ ἀθανάτου, εἰ μὴ ὄνομα θεῆ ὃν οἱ Ἀράβες πρὸ τῆ Μωχαμέτ ἐπίσευσαν, ὅς ἐστιν ὁ ἑωσφόρος ἀστὴρ. *Non inveni in Corano tuo nomen Creatoris, rationalis & immortalis Dei, quem Arabes ante Mohammedem colebant, id est, Astri matutini.* Fateor nomen Astri matutini legi in Corano (vide *vers. 1. Surat. LXXXVI.* ubi per illud jurat Mohammed satis inepte) sed quis sibi persuadere possit Dei creatoris, immortalis & rationalis mentionem ibi fieri ignorare hominem, qui passim gloriatur alloquens Mohammedanos πάντα τὰ ὑμέτερα βιβλία ἀνέγνων καὶ ἔγνων, *Omnes libros vestros legi & novi*, pag. 313. 317. 369. & αὐτὸ τὸ Κεράνιόν σε ἀνέγνων, *Ipsium Coranum tuum perlegi*, p. 315.

Z

§. XXXIII. *Num*

§. XXXIII. Num Auctor Alcorani permiserit Mohammedanis tot uxores ducere quot alere possent.

XXXIII. Per Alcoranum licere Mohammedanis tot uxores ducere quot nutrire possint, scribit *Olearius in Itiner.* & alii. At *Septem castrensis*, auctor libelli de moribus Turcarum, pag. 24. *duodecim tantum legitimas uxores juxta legem habere posse Mohammedanos* narrat. Falsum tamen hoc esse docent verba ipsius Corani *Surat. IV.* quae non ultra quatuor admittunt v. 3. *اذكروا ما طاب لكم من النساء مثنى وثلاث ورباع* Matrimonio vobis jungite uxores quae vobis placebunt, sive duas sive tres, sive quatuor. Mohammed quatuordecim (alii 17 dicunt aut 21) habuit uxores; verum est: at non omnes pariter eodem tempore. Quod si Mohammed numerum quaternarium in adsciscendis uxoribus supergressus sit, inde ne hilum quidem infertur, quod favere

favere possit aliis Mohammedanis, qui hoc imitari vellent. Id enim inter multa alia privilegium fuit Mohammedis, uti Arabes testantur, cui Deus plures uxores indulgere voluit, non ad sedandam libidinem, sed ut religio Mohammedica latius propagaretur. Nulla enim tribus fuit, e qua uxorem duxit, quae non statim Mohammedi nomen dederit. Fuerunt & nonnullae quas intactas dimisit, inter quas una, quam Pater *nunquam aegrotasse* cum diceret, non placuisse eam aut placere posse Deo Mohammed existimabat, quare Patri reddidit. Sex priores hic recensere lubet, ut locum in Saracenicis Sylburgii emendem. 1. *Chadizja* خديجة

filia *Chowailedi*, filii *Efedi*, filii *Abduluzzer*, filii *Kozae*. Haec prima mortalium eo tempore (nam antea Prophetas omnes Mohammedanos fuisse pro certo statuit Mohammed) Mohammedicam fidem sive Islamismum suscepit. Haec illa est, pro qua mercaturae gratia in Syriam profectus est

anno aetatis 24, & quam ex itinere
 redux, anno aetatis 25, uxorem duxit.
 Saepius enim ante Mohammed (quic-
 quid de ipso fabulentur Graeculi aut
 alii) mercaturae faciendae causa in vi-
 cinas Arabiae regiones concesserat. Ita
 cum annos natus esset duodecim, orba-
 tus Patre, qui ante nativitatem Mo-
 hammedis jam obierat diem suum, &
 matre *Emina*, quam amisit anno aeta-
 tis sexto, cum Patruo suo *Abu Talib* in
 Syriam profectus fuit, & videtur hoc
 vitae genus continuasse, usque dum
 Chadizjae opibus ditatus, & tandem ho-
 rum laborum pertaesus se Prophetam
 jaectaret, quod anno demum quadra-
 gesimo aetatis suae contigit. II. *Sarwda*
 سودة filia *Zamae* زمة, filii *Kais* ex
 filiis *Amir Ibn Lowa*. III. *Aischa*
 عائشة filia *Abubecri*. IV. *Chaffsa* fi-
 lia *Omaris*, filii *Chotabi*. V. *Om Sel-*
mae, ام سلمة. VI. *Zaineb*, زينب,
 filia *Chozaimae*. Ex his sola *Aischa*
 non ante nupta ad Mohammedem ac-
 cessit,

cessit, quinque reliquae antea fuerant
 maritatae. Haec ideo longius ex mo-
 numentis fide dignis exposui, quod
 magnam lucem foenerentur verbis, quae
 in Anathemate religionis Mohammedi-
 cae (in Saracenicis a Sylburgio exhi-
 bito) corruptissime leguntur hoc mo-
 do: 'Αναθεματίζω Ζαδόζε (pro Chadizja)
 καὶ Αἴσε, (Aischa) καὶ Ζεθεΐνεπε (Zai-
 neb) καὶ Ομκελθεΐμ (forte legi debet
Om Selmae, nam inter uxores Moham-
 medis nulla comparet nomine Ομκελ-
 θεΐμ. Sed *Om Kelsum* no-
 men est filiae Mohammedis, quam ipsi
 Chadizja peperit, quae nupta fuit
 Othmano. Hanc forte pro uxore Mo-
 hammedis habuit) τὰς πρώτας καὶ μιαιρω-
 τέραις τῶν γυναικῶν τῆ Μωάμεδ. *Devoueo*
Zadosen, Aizen, Zetheineb & Omcel-
theim, primas & scelestissimas Moham-
medis uxores.

§. XXXIV. *Quid statuant de lotione faciei.*

XXXIV. Scribit *Bartholomaeus E-*
dessenus Mohammedem iussisse ut quin-
 quies

quies de die podex purgaretur, aqua per sinistram injecta, & eodem ipso digito, quo purgatus est podex, lavaretur os & facies. Vide ejus verba nimis quam foetida in *Variis Sacris Cl. le Moyne*, pag. 344. & 350. Verum est, Mohammedem jussisse ut unusquisque e latrina excedere parans, aqua partes inquinatas abstergeret, quod sine digitorum ope fieri non potest: at falsum est, id quinquies de die fieri debere ante quotidianas quinque preces, nisi quis quinquies, & eodem quidem tempore, quo preces agenda sunt, latrinam invisat. Falsum quoque est eodem digito statim os lavari debere. Sit idem digitus, lavari debet, antequam alicui faciem suam lavare in lustratione ante preces liceat: nam expresse dicitur (vid. supra pag. 55.) manus lavari debere antequam hydriae immittantur e qua os lavabitur. At idem est digitus, dices. Quid inde? num turpe est digitum post rei foedae contrectationem bene lotum unquam ori admovere? Quis ergo sanus id vitio vertat Mohammedi?

§. XXXV. *Quid de Mose credant.*

XXXV. Mosen a Mohammede inter damnatos censerī narrat *Euthymius*, & Anonym. auctor vitae Mohammedis, quem *Saracenicis* suis inseruit *Sylburgius*, p. 60. At quis hoc credat, qui Arabum scripta inspexit? vide supra pag. 35.

§. XXXVI. *De Numero Prophetarum juxta Mohammedanorum opinionem.*

XXXVI. Tres tantum Prophetas admittunt, quos *Razales* vocant, *Mahometem*, *Mosen* & *Christum*. Sunt verba *Volaterrani* quae legere est in *Confutat. Leg. Mohamm.* quas Latino *Alcorano*, anno 1550. edito, *Bibliander* adjecit. Quam hoc falsum sit, Lector, vide supra pag. 33. & 35.

§. XXXVII. *De Creatione hominis ex hirudine.*

XXXVII. Ex hirudine sive sanguisuga hominem fieri docent *Mohammedani*, si credimus *Euthymio Zigabeno*.

Ἐκ βδέλλης ἄνθρωπον γίνεσθαι λέγει. *Ex hiru-
 tudine hominem nasci dicit Mohammed.*
 Error ex eo natus est, quod vox علاقة
 occurrens *Surat. xcvi. v. 2.* in qua homo
 a Deo creatus dicitur *من علق*, signi-
 ficet *partem concreti sanguinis*, & prae-
 terea *hirudinem*, ut & علاقة, vox sono
 non multum a priori distincta, *semen
 genitale*. Hinc confuderunt haec voca-
 bula Graeculi, in calumnias & vitupe-
 ria religionis Mohammedicae nimis in-
 geniosi. *Zjelalodinus* enim, celebris
 Alcorani interpres, ita explicat hanc
 vocem جمع علاقة وهي القطعة
 اليسيرة من الدم الغليظ *Quod plu-
 rale sit vocis علاقة, quae notat partem
 exiguam sanguinis crassi.* *Zjeubaris* in
Lexico, العلق الدم الغليظ والقطعة
منه علاقة والعلاقة صودة العلق في
الما دم هو الدم est sanguis crassus &
par-

particula ejus خ-آ-ل-س *appellatur. Et*
 خآلآ *est vermis aquaticus qui sanguinem*
fugit.

§. XXXVIII. *De immortalitate animæ.*

XXXVIII. Mohammed credidit &
 docuit *animos non manere post corpora.*
 Ita scribit Polydor. *Vergil. de invent. rer.*
 L. VII. cap. 8. Contra in Alcorano
 sæpius, quod latere non potest vel le-
 viter in literis Arabicis versatum, di-
 cuntur & pii & impii خالرون *perpe-*
uo futuri, illi quidem in Paradiso coe-
 lesti, hi in Gehenna: dicuntur Deum
 amaturi, visuri, gaudio maximo affi-
 ciendi, quas passionem non nisi animæ
 superstiti posse attribui quivis intelli-
 git. Vid. supra pag. 39. & seqq.

§. XXXIX. *Num docuerit Mohammed,*
omnes, qui ab inimico occiderentur vel
inimicum occiderent, in coelum
transferendos esse.

XXXIX. Constantinus Imperator,
 Aa dictus

dictus Porphyrogenitus in lib. de *Administr. Imp.* (quem Cl. Meursius primus edidit a. 1611.) cap. 14. scribit docuisse Mohammedem ὅτι φονεύων ἐχθρὸν, ἢ ὑπὸ ἐχθρῶ φονευόμενος εἰς τὸν Παράδεισον εἰσέρχεται, *illum qui inimicum occiderat, aut ab eo occideretur, Paradisum esse ingressurum.* Idem narrat Theophanes in *Chronico.* Ego certe non suaderem alicui Mohammedano, ut fidem Constantino habens, inimicum suum occideret in Imperio Turcico: non enim hoc ferret impune. Nec licet magis Mohammedano inimicum occidere quam Christiano; sed quod Constantinum in errorem induxit hoc est, quod Mohammed, quum eum armata manu aggredierentur Meccenses, qui, si eo potiti fuissent, vita eum privassent, socios suos adhortatus ut fortiter resisterent illis idololatrīs nec se paterentur a cultu Unius Dei seduci, promiserit unicuique, qui in tali praelio (*في سبيل الله!*) *in via Dei,* ut Arabes loquuntur, i. e. uti martyr pro fide

fide Unitatis Dei) occumberet, ut & ille qui strenue contra illos rem gereret, Paradisum ingrederetur. At hoc non debet extendi ad quoscunque inimicos : & in eo multi falluntur, qui, cum Mohammed, de Meccensibus illis speciatim agens, suos jubet, *interficite illos ubicunque eos inveneritis*, id extendunt ad omnes, ac si hodie Turcis liceret clam palamve Christianos & alios inimicos interficere.

§. XL. *Num Mohammed circumcisionis ritum acceperit ab Hebraeis sua aetate.*

XL. Theophanes in *Chronico* scribit Judaeos qui tempore Mohammedis vivebant, putasse illum esse Messiam, & quosdam e primoribus eorum ejus religionem amplexos esse, sed quum illum partem cameli comedentem vidissent, ad Judaismum rediisse : ἔτοι, ita pergit, εἰσὶν οἱ διδάσκοντες αὐτὸν παραδέχεσθαι μέρη τινὰ τῆ νόμου τὴν τε περιτομὴν καὶ ἀλλὰ τινὰ, ἀπερὸ φυλάττονται οἱ Σαρακηνοί. *Illi fuerunt, qui docuerunt eum recipere partes quasdam Legis; scilicet circumcisionem*

*& alia quaedam quae observant Moham-
medani.* Sed falsum hoc esse, & cir-
cumcisionem jam ante Mohammedem
in usu fuisse, docui supra pag. 59. in
Notis, & rei clarae diutius non immo-
rabor : cumque adhuc multa alia possem
adjicere, quae immerito tribuuntur Mo-
hammedanis, hic tamen scribendi finem
faciam, Lectores quoscunque obtesta-
tus, ut operam veritatis indagandae
studio a me susceptam benigne inter-
pretentur.

F I N I S.

S U M.

SUMMA CAPITUM

LIBRI PRIORIS.

Pars Theoretica complectitur haec capita.

I. de Fide in Deum.	pag. 7
II. de Angelis.	15
III. de Libris Divinis.	19
IV. de Legatis Dei.	25
V. de Die Novissimo.	39
VI. de Decreto Dei.	47

Pars Practica continet haec argumenta.

VII. de Lustrationibus.	53
VIII. de Precibus.	69
IX. de Eleemosynis.	77
X. de Jejniis.	85
XI. de Peregrinatione Meccana.	87

SUMMA CAPITUM,

LIBRI POSTERIORIS.

I. Προλεγόμενα.	pag. 95
II. Num Mohammedani credant unumquemque in sua religione posse servari.	96
III. Num	

III. Num credant Deum esse corporeum.	pag. 105
IV. De Deo, mali Auctore.	111
V. Num Venerem colant.	113
VI. Num omnia creata adorent.	117
VII. Num Dei providentiam negent.	119
VIII. Num credant Deum orare pro Mohammede.	120
IX. Num infernum negent.	126
X. Quo faciem vertant inter precandum.	127
XII. Num putent frequenti corporis lotione peccata tolli.	128
XIII. Num Diabolos credant Dei & Mohammedis amicos.	131
XIV. Angeli num faeminae.	135
XV. De statu Angelorum beatorum quid credant Mohammedani.	137
XVI. An Diaboli audiant.	142
XVII. Num cum Origene omnes Daemonas servandos credant Mohammedani.	144
XVIII. De Paradiso Mohammedico, & summa beatitudine post hanc vitam.	146
XIX. An mulieres intraturae sint Paradisum.	150
XX. Num Meccam eant, visitatum sepulcrum Mohammedis.	153
XXI. Num in Alcorano Maria αειπαρθεος appelletur	

appelletur soror Moſis.

pag. 154

XXII. *De Hamane, qui Pharaoni εὐχρηστος fuerit.* 158

XXIII. *Num Mohammed negaverit Jesium mortuum.* 161

XXIV. *De Maria, gravida facta ex esu palmarum.* 162

XXV. *Num canis animal purum ab iis habeatur.* 164

XXVI. *Num foedus frangere cum infidelibus licitum habeant.* 167

XXVII. *Locus Alcorani male intellectus explicatur.* ibid.

XXVIII. *De Mose a Pharaone nutrito.* 169

XXIX. *Num in Alcorano legatur Meccam in Ammonitide sitam esse.* 170

XXX. *Num in Alcorano scriptum sit Mohammedem legere potuisse.* 172

XXXI. *Alius locus Corani examinatus.* 173

XXXII. *Num in Corano nulla fiat Dei Creatoris aut immortalis mentio.* 177

XXXIII. *Num Auctor Alcorani permiserit Mohammedanis tot uxores ducere quot alere possent.* 178

XXXIV. *Quid statuunt de lotione faciei.* 181

XXXV. *Quid de Mose credant.* 183

XXXVI. *De*

XXXVI. *De numero Prophetarum juxta Mohammedanorum opinionem.* pag. 183

XXXVII. *De Creatione hominis ex hirudine.* ibid.

XXXVIII. *De immortalitate animae.* 185

XXXIX. *Num docuerit Mohammed, omnes, qui ab inimico occiderentur vel inimicum occiderent, in coelum transferendos esse.* ibid.

XL. *Num Mohammed circumcisionis ritum acceperit ab Hebraeis sua aetate.* 187

I N D E X

CODICUM ORIENTALIUM

MANUSCRIPTORUM,

quos citavimus, & quibus usi sumus.

EX BIBLIOTHECA MEA.

I. كتاب الاربعين في اصول الدين.

Codex τεσσαρακονταβιβλος, (constans *Libris* quatuor) de *Fundamentis Fidei*. Unusquisque *liber* sive *قسم* dividitur in decem *اصول* sive *radices*. Primus agit de *Deo* ejusque *attributis* & *operibus*; Alter de *ritibus Sacris*, *Lotionibus*, *Precibus*, *Eleemosynis*, &c. Tertius de *Vitiis fugiendis*. Quartus de *Virtutibus*. Duos *libros* priores laudat in *Bibliotheca Orientali* *Cl. Hottingerus*, pag. 123. at duos posteriores non vidit. Dubitavi ante, an non *Auctor* hujus *volu- minis* *Celebris Gazalius* esset, quia videbam ea quae *Cl. Pocockius* in *Specimine Historiae Arabum* citat, hic verbo tenus legi, sed postea deprehendi ipsum *Gazalium* à nostro citari.

II. Systema Juris Sacri & Civilis Mohammedici, auctore ابراهيم ابن محمد ابن ابراهيم

Ibrahim Ibn Mohammed, Ibn Ibrahim, in quo primum de *Lustrationibus*, *Precibus*, *Eleemosynis*, *Je- juniis* & *Peregrinatione Meccana* agitur, dein de *emptione* *venditione*, *pignoribus*, *vadimonio*, di-

vortio, criminibus, aliisque rebus civilibus, fere
eo ordine quo Auctor ille ἀνάγνωστος Hottingero in
Bibliotheca Orientali memoratus pag. 180. 181.
& seqq.

III. جامع اداسي, *Pandectae Abbasicae*, si-
ve Systema Persicum Juris Sacri & Civilis jussu
Schach Abas, regis Persarum, confectum.

IV. *Systema Persicum Theologiae Mohammedicae*.
auctore شیخ عزالدین الاملی
Antistite Adfaddino Amoliensi, cui titulus رسالت
حسنیه.

V. الرسالة five *Compendium Juris Sacri*
Civilis Mohammedici, auctore ابو محمد

ابو عبد الله ابن ابي زيد *Abu Mo-*
ammed Abu Abdalla Ibn Abi Zeid. Argumen-
ta Capitum hujus libri exhibuit Cl. Hottinger
in *Bibliotheca Orientali*, pag. 174. Tanta est
hujus Libri auctoritas, ut excepto Alcorano
nullus Codex plus teratur manibus Mohamme-
danorum in Africa. *Clenardus*, pag. 46. Episto-
larum, quum dixisset, *Difficillimum est irreper-*
mendas in Alcoranum, sic scribit de eodem ho-
libro: *Post hunc ad verbum ediscunt* (Mo-
ham

MANUSCRIPTORUM.

hammedani) libellum, qui dicitur رسالة, in quo praescriptae sunt gentis cerimoniae. Quod praemittit de integritate Alcorani, fatis probatur ex Masora Alcoranica, quam confecere Mohammedani, ubi notatum est quoties Elif, quoties Be, &c. in toto Corano legantur: qualem ego manuscriptam, dono Cl. Sikii, possideo. De titulo libri رسالة observandum est, proprie Epistolam ea significari, sed & concedi omnibus exiguis voluminibus.

VI. Quaesita ورسپسا Persica de religione, ad modum Dialogi.

VII. Liber Theologicus, in quo agitur de Cerimoniis quae in Templo debent observari, de vitiis, aliisque argumentis affinibus, auctore Schahaboddino Abul Abas Ahmed Ibn Amad, ورسپسا. cujus titulus plenior, addita patria & secta, hic est

الشيخ العلامة شهاب الدين ابو
العباس احمد ابن عماد بن
يوسف الاقفهسي الشافعي.

VIII. تعليم المتعلم Methodum studendi continet & praecepta studiis operam daturu necessaria. Auctor est Borhaneddinus Alzerbersji, qui eam conscripsit anno Hizrae 996, uti in fine notatur

I N D E X

tur, in gratiam Eunuchi cujusdam primarii in Seraglio Constantinopolitano. Dein hic liber in sermonem Turcicum translatus est ab *Abdolmasjid, Ibn Nassou, Ibn Israil*.

IX. *Kessaei Historia Sacra*, a mundi creatione usque ad Mohammedem deducta. Hic liber satis innotuit per *Cl. Hottingerum*, qui in *Historia Orientali & Sinegmate* multa ex ea depromsit & Latine transtulit, & ejus argumentum in *Bibliotheca Orientali*, pag. 209. exhibuit. Quare plura non addo.

X. *Taarich*, est Genealogia Prophetarum & principuorum Principum ab Adamo usque ad Sultanum Morad, sive Amurathen, filium Selimi, deducta, cui passim notae historicae adpersae sunt. Ex hujusmodi *Taarich* successionem Regum Persiae hausit *Cl. Schickardus*, & Genealogiam Mohammedis tradidit *Cl. Hottingerus* in *Histor. Orientali*.

XI. *حریت الموراج* i. e. *Historia raptus Mohammedici*, qua enarrantur ea quae in coelo vidit Mohammed, quum 27 Rezejeb, quae nox adscensionis appellatur, eo adscenderet.

XII. *Abulkasim Abdorrachmin Observationes ad nomina propria in Alcorano occurrentia*.

XIII. *Dissertatio Turcica de Idriso & Georgio Prophetis*,

XIV. *Syl.*

MANUSCRIPTORUM.

XIV. *Sylloge precum & Eulogiarum auctore Abu Abdalla, Mohammed Ibn Sokeiker, انهرولى.*

XV. شرح البرديعية, sive opus de inventione Rhetorica auctore Ibn Hozji Alhammovi. Meum exemplar fuit olim in Bibliotheca Sultani Aegyptii. Ita notavit de eo Cl. Golius, e cujus auctione & hoc & multa alia volumina nactus sum.

XVI. Auctor Anonymus de 6 fundamentis religionis Mohammedicae. Convenit fere cum MSto Amstelodamensi minore.

XVII. *Carmen Ethicum Arabicum, cum versione Malaica interlineari.*

EX BIBLIOTHECA URBIS

AMSTELODAMENSIS.

XVIII. *Compendium Juris Sacri & Civilis auctore Abu Schosjain, &c. Titulus ejus integer hic est*

القاضي ابو شجاع احمد ابن

الاصفهانى. Soleo id *Systema*

Amstelodamense minus appellare. Hoc in plerisque convenit (quod ad priora capita sive jus sacrum attinet) cum *Compendio nostro Theologiae Mohammedicae*, quod hic Arabice & Latine dedimus.

I N D E X

XIX. *Simile Compendium Juris Sacri & Civilis*,
cujus Auctorem ignoro. Hoc *Amstelodamense*
majus vocare consuevi, nec id a Compendio
nostro multum differt.

EX BIBLIOTHECA

CL. H E N R I C I S I K E,

Linguae Hebraicae in Academia Cantabri-
giensi Professoris Celeberrimi.

XX. *Zjelaloddini Commentarius in Alcoranum*,
quem in margine suae versionis Alcorani saepe
citatur *Cl. du Ryer*.

XXI. *Zjeuhari Lexicon Arabicum*, de quo vide
Cl. Golium, in iis quae Lexico suo Arabico prae-
fixit. Et in hoc & multis aliis Lexicis voces
non sunt dispositae juxta ordinem Alphabeti,
incipiendo ab Elif, sed inverso ordine a **ي**,
quod primo difficultatem parit vocem aliquam
quaerenti.

XXII. *Kitab Alkenz. كتاب الـكنز*

الامام ابو القاسم

البركـاة عبد الله احمد

بن محمود النسفي *Cl. Herbelotius* in

Bibliotheca Orientali hujus Libri mentionem
facit

MANUSCRIPTORUM.

facit , & Auctorem a patria *Alhasafi* appellat. Puto corrigendum *Alnasafi*. Compendium est juris Sacri & Civilis juxta doctrinam Abu Hanifae.

XXIII. *Manuscriptum Hispanicum* de religione Mohammedica , sed caractere Arabico consignatum , quod totam religionem Mohammedicam uberrime exponit. Cujus admirandi moris specimen hoc habe

ترتد شـاغند
دالتش ارتكلش كا تد بوان مسلم
اشندا ابلاغد اكرار اقرار بر فا

i. e. *Tratado segundo de los articulos*, que todo buen Muslim esta obligado à creer y tener por fe.

XXIV. Denique communicavit mecum Rever. *Texelius*, V. D. M. vigilantissimus *Brilae*, librum Persicum, cui titulus

مصابيح القلوب , in quo Miscellanea Sacra tractantur, de historia Prophetarum, ritibus Sacris, &c. Constat 40 capitibus.

INDEX RERUM

IN DUOBUS LIBRIS

de Religione Mohammedica occurrentium.

*Signum N. docet in Notis id inveniri. Ad-
denda quaedam aut mutanda suis locis hic in-
serta sunt, & nonnulla ante memorata hic
pluribus illustrantur.*

A.

*Aron, Prophe-
ta. 34. N.*

*Abdorrach-
man, socius*

*Mohammedis quo
gradu collocandus in-
ter homines. 33.*

*Abraham, Propheta. 35.
novas constitutiones
attulit, uti Mosés &
Mohammed. 35. Li-
bri ejus, quorum ali-
quos Gebri sive Pyro-
lâtræ inter Persas sibi
esse jactant. 23. in
tertio coelo vidit eum
Mohammed. 37. N.
Nomen ejus muta-
tum est. *ibid.* N. erat
Muslimannus & ejus-
dem religionis cum*

*Mohammede. 27. N.
Cabam Meccanam re-
stauravit. 86. N.*

*Abubeker, proximus
Mohammedi dignita-
te. 31. quare dictus*

صديق. 31. N.

*Adam, decem libros a
Deo accepit (quorum
unum adhuc penes se
esse jactant Zabii lin-
gua veteri Chaldaica
& characteribus singu-
laribus conscriptum)
23. fuit Propheta Pri-
mus. 31. 35. 34. N.
in primo coelo est.
37. N. aqua se lavit,
uti solent hodie Mo-
hammedani, id edo-
ctus a Deo. 65. N.
adoratus ab Angelis
die*

R E R U M.

die Veneris. 74. N. condidit Cabam Meccanam. 86. N. fuit agricola. 34. N. pater generis humani. 109. quare illum adorare noluerit Diabolus. 141. *Alcoran*, an creatus nec ne. 18. N. coelo demissus ad Mohammedem. 25. per se miraculum est. 109. Alcorani versio Latina, per Robertum Retenensem facta scatet mendis 104. 121. 143. &c. num a nemine eum intelligi dixerit Mohammed. 173. num in eo nulla Dei creatoris mentio fiat. 177. *Alfurcan*, num semper significet Alcoranum 167. *Ali*, quo ordine dignitatis inter homines collocandus. 31. quis. 30. N. legitimus successor Mohammedis juxta Persas, duxit filiam Mohammedis uxorem. 30. N. *Animalia*, cum iis locuti sunt Prophetæ. 29. Salomon intelligebat

eorum linguas. 28. N. *Aqua*, quae idonea ad Lustrationes. 53. *Arafat*, quis locus. 88. N. 89. N. lotio ibi necessaria. 56. N. *Arena* manus & pedes purgandi, si aqua deficit. 66. *Aroth & Maroth*, Angeli. 119. *Asafiel*, nomen Diaboli (sive Iblisi) ante ejus lapsum. 137. *Astrologia*, incerta. 49.

B.

B*aptismus* profelyti apud Mohammedanos. 58. N. arena loco aquae baptizatus Judaeus. 86. N. *Beiram*, sive Pascha Turcarum duplex, unum die x mensis Dulhazjae, quod *Beiram majus* vocant, & a solis peregrinatoribus religiosi circa Meccam celebratur. 88. N. Hispanis *Pascua de las addhabas*. 74. N. alterum *Beiram minus* (*Pascua de Ramadan*)
C c quod

quod est finito jeju-
nio Ramadani. 74. N.

*Cl. Hyde in Not. ad
Bobovii Liturg. Mo-
hammed. pag. 16. ma-
le Beiram majus ap-
pellat, id quod inci-
pit exacto mense Ra-
madan: est enim hoc
minus, & confundit*

cum **عين القردان**

*festo victimarum, i. e.
die x mensis Dulhaz-
jae.*

*Bosheir, Propheta. 34.
N.*

*Bractan, saxum, quod
Meccae est, & oscu-
lari solent Moham-
medani, num in co-
Venerem adorent, uti
Euthymius Zigabenus
in Panoplia & Auctor
formulae Anathema-
tum scribunt. 114.*

C.

Caba, aedes sacra in
Templo Meccano.

86. N. eo respiciunt
inter precandum, ubi-
cunque fuerint. 75.

Gaddarus Camelum a

Salicho productum
necavit. 28. N.

Caini peccatum, invidia.
142.

Calamus, qui Tabulae
coelesti omnia inscri-
bit. 43. N.

Canis, impurum ani-
mal. 164.

Chadisja, uxor Moham-
medis. 33. N.

Chidr, quis. 34. N.

Christianos num credant
in sua religione ser-
vari posse Moham-
medani. 96.

Circumcisio & marium
& faeminarum. 58
N. quando peraga-
tur. 59. N. jam ant
Mohammedem in u-
su. *ibid.* & 90. N.

Circumitio Templi Mec-
cani septies repeten-
da. 89, 90. N. te-
vero gressu citatio-
ibid. vide & *Cl. Pe-
cock. Specim. Histo-
Arab. 314.* hujus r-
tus ratio a solo D-
mandato petenda. 90
N. & 91. N. 187.

Coelos peragravit ur
nocte Mohammed
32. quae est 27 mer

sis Resjeb, quando & Sunna lotionem praecipit : appellaturque nox adscensionis. 56. N. 37. N. ubi lin. 17. in Notis substitue nocte *adscensionis*, pro *potentiae*, nam nox potentiae vulgo habetur 27 Ramadan. 37. N. Coeleste gaudium qua in re collocent Mohammedani. 146.

Creatio rerum omnium quomodo inceperit. 42. N. num omnia creata invocent Mohammedani. 117. Creator boni & mali Deus dicitur & quo sensu. 113. homo unde creatus. 183.

D.

Daemones. vid. *Genii*. *Daniel*, Propheta. 35. N.

David, Propheta, accepit a Deo Psalterium. 25. inchoavit Templum Hierosolymitanum. 28. N. confector loricarum. 35. N.

Decimae dandae, & de quibus vid. *Elemosynas*.

Decretum Dei immutabile. 49. & N. universale. *ibid*.

Deus, quid? 8. N. attributa ejus negativa & affirmativa. 8, 9. N. nomen Dei essentiale, *Allah*. 8. N. ejus aeternitas, immutabilitas, simplicitas, unitas, omnipotentia, omniscientia, voluntas, Providentia, gratia, &c. 9. & 11. ejus Decretum. 49. quid sit credere in Deum & diem novissimum. 101. num Deum corpus credant Mohammedani. 105. alias gentes omnes Deos plures colere dicunt, se solos unum. 100. num mali auctor dicatur a Mohammedanis. 111. Providentia ejus versatur circa bonum & malum. 49. 112, 113. num illam negent Mohammedani. 119. num exiltiment Deum orare pro Mohammede.

120. Dei fruitio, visio, summum gaudium in Paradiso coelesti. 150.
Dies ultimus, quid de eo credendum sit. 39.
Diaboli, num pro amicis Dei haberi debeant. 131. distincti sunt a Geniis. 132. quale nomen habuerit Iblis praecipuus Diabolorum ante lapsum. 137. peccatum ejus fuit invidia. 138. num neget Mohammed Diabolos audire. 142. Diabolos omnes num servandos dixerit idem. 144.
Dulkephel, Propheta, multos excitavit e mortuis. 28. N. verum ejus nomen. 34. N.

E.

Eclipsis poscit Lotiones. 57. N.
Eleemosynae, statuta Divina & Sunnae de iis. 77. & seqq.
Elias, Propheta & textor. 34. N. forte idem cum Chidr. 34. N.
Elisa, Propheta. 35. N.
Elisabetha cognata Ma-

riae. 157.
Enoch, erat, vir pius, Propheta, sublatus in coelum & quando. 23. 22. N. 34. N. visus in coelo quarto. 37. N.
Ephraim, Propheta. 34. N.
Euangelium est datum Jesu. 25. Nostra Euangelia sunt corrupta. 23. N.
Ezras, Propheta. 35. N.

F.

Faeminae circumcidebantur olim apud Aegyptios, & hodie penes Mohammedanos. 59. N. qua in re illa circumcisio consistat. *ibid.* an intraturae sint Paradisum coelestem. 150. se non radunt in peregrinatione Meccana. 90. earum usus prohibitus interdium toto mense Ramadan. 87. 85. N. quas ob res debeant se lavare. 59. non sunt inter Angelos. 15. num liceat Mohammedanis

R E R U M.

tot faeminas uxores ducere, quot alere queunt. 178.

Fatima, filia Mohammedis nupsit Ali. 30. N.

Festi dies Mohammedanorum. 88. N. 55. N. vide & *Beiram*.

Fides, quid. 3. 5. 7. 101. subest decreto Dei. 49.

Foedus initum cum infidelibus num frangere permittant Mohammedani. 167.

G.

Gebenna. vid. *infernus*.

Genii, qui, & quomodo distincti ab Angelis bonis & malis. 132. an omnes servandi. 144.

Georgius, Propheta. 22. N. missus ad incolas urbis Mausel, quae ad Tigridis ripam sita est. Sunt autem duae urbes hoc nomine, sibi vicinac, una quae *Mauzel antiqua* appellatur & eadem cum Ninive habetur, altera quae vulgo simpliciter dicitur *Mauzel*, & Mo-

ful. 35. N. male confunditur hic cum Jona.

Gudarz, quis. 160.

H.

Haman, consiliarius Pharaonis. 160.

mari immerfus perit. *ibid.* num solide probari possit scriptorem Alcorani illum confuisse cum Hamane illo, qui sub Imperio Persico vixit. 158.

Harfil, verum nomen Prophetae Dulkephel. 34. N.

Hasan, filius Ali. 30. N. *Herodes* interfecit Prophetam Jahjam. 35. N.

Hosein, filius Ali. 30. N.

Hostem interficiens, vel ab eo interfectus num in coelum transferatur. 181.

Hud, Propheta, mercator. 34. N.

I.

Jacob, Propheta. 34. N.

Jahja, Propheta, quis. 35. N.

Jasru, Propheta. 34. N.

Iblis. vide *Diabolus.*

Idola detestantur *Mohammedani.* 117.

Idris. vid. *Enoch.*

Jejunia. Quid de iis habendum sit. 85. & seqq. Jejunio mensis *Ramadani* fuit quae eleemosyna danda. 82. N. quae *Jejunia* praecipua. 85. N. interdum tantum *Jejunant*, & plurimum diem somno transigunt, nocte epulantur, sic ut hoc non tam *Jejunium* quam mutatio noctis in diem dici debeat. 85. N.

Jesus, *Propheta*, inter sex primarios. 35. coelitus accepit *Euangelium.* 25. *Genealogia* ejus ad *Adamum* deducta. 36. N. nomen *Messiae.* 37. N. receptus in coelum secundum. *ibid.* ubi plura in *Notis.* Eandem religionem instillavit quam *Mohammed.* 27. & in N. *infans* fecit miracula. 28. N. illum mortuum esse non negavit *Mohammed.* 161.

Immortalitas animae. 185.

Infans recens natus juxta praecepta *Sunnae* lavandus. 57. N.

Infernus damnatorum. 47. N. num illum negent *Mohammedani.* 126. ex illo liberabuntur omnes *Mohammedani* sive pii sive impii, quum sat poenarum dederint. 47. 77. N. sed alii in eo manebunt qui *Mohammedi* fidem non habuerunt. 145.

Insania requirit *Lotionem.* 37.

Invidia, primum *Diaboli* peccatum. 138.

Job, *Propheta.* 34. N. ejus uxor *Rahma.* 160.

Johannes Baptista, idem cum *Jahja.* 35. N.

Joseph, *Rex* & *Propheta.* 34. N.

Josua, *Propheta.* 34. N.

Isa. vid. *Jesus.*

Isaac, *Propheta*, & pastor. 34. N. unde liquet quam vere scripserit *Schroterus* in *Cosmograph.* pag. 398. apud *Muhammetanos* altum de *Isaaco* *Silentium*

tium, quasi is nunquam extitisset in rerum natura.

Ismael, Propheta. 34. N. in coelo primo visus a Mohammede. 37. N. num ad ejus exemplum omnes Mohammedani anno aetatis 13 circumcidantur. 59. N.

Judaei quaesiverunt Christum interficere. 35. N. Abraham non fuit Judaeus. 27. N. Judaeus arena baptizatus. 68. N. quomodo Judaei religionem Mohammedicam tradant in libro *Cozri*. 108.

Judicium ultimum. 45.

Jurat Mohammed per creaturas. 117.

L.

Lapillis pudenda purgantur. 65. & 64. N.

Lapillorum projectio in Mina. 58. N. 88. & 89. N. 90. N.

Legati inter Prophetas quot fuerint. 35.

Libri Divini qui & quot. 19. quomodo appel-

lentur verba Dei. 21. Libri bonorum & malorum operum ab Angelis conscripti. 45.

Lipothymia requirit Lotionem. 58. N.

Loth, Propheta. 34. N.

Lotiones, quibus ritibus peragenda & quas ob res necessariae. 53. &

seqq. num iis peccata tolli credant Mohammedani. 128. Lotio totius corporis *Gast* vel *Gost* dicta. 52. N. Lotio quorundam membrorum ante preces, *Wodou*. 61. Lotio faciei. 181.

M.

Mali Auctor num Deus. 111.

Maria, filia Imrani. 35. N. ejus Genealogia. 36. N.

num in Alcorano dicatur soror Mosis. 154.

appellatur soror Aharonis. 154. an ex eo

solide demonstratur etiam Mosis Prophetae

sororem illam fuisse.

ibid. num ex esu pal-

ma-

- marum gravida facta sit. 162.
- Mathan*, avus Mariae & matris Jesu. 157.
- Mauzel* (Ninive) ad ejus urbis cives missus Propheta Georgius. 35. N.
- Mawias*, sive Moavias. 32. N.
- Mecca*, qualis urbs. 86. num ibi sepultus Mohammed. 86. N. Templum ejus praecipuum continet Cabam. *ibid.* peregrinationes eo instituendae. 87. N. qui eam ingreditur debet lavari. 56. N. num eo proficiscantur ut honorem deferant sepulcro Mohammedis. 153. num ejus situmignoraverit Mohammed. 170. in ejus territorio non licet venari. 172.
- Medicina*, ars conjectandi. 48. N.
- Medina*, ibi sepultus Mohammed. 87. N. lotio necessaria illius qui eam ingreditur. 56. N.
- Menses*, Ramadan, Rejeb & Schaaban, Jejunii insignes. 43. N. 85. N. & Lotionibus. 55. N. 56. N.
- Menstrua* requirunt Lotionem totius corporis. 59.
- Merva*, mons Meccae vicinus. 91. 118.
- Messias*, Jesus quare appelletur. 37. N.
- Mina*, vallis ubi sita. 88. N.
- Miracula* Prophetarum varia. 29. & 28. N. Mohammedis. 28. & 29. N.
- Mohammed*, Prophetarum ultimus & praestantissimus. 31. 110. ejus mentio Joh. 16. 7. facta, sed abolita a Christianis. 24. N. intercedet pro suis die novissimo. 27. raptus est in coelum, & id verum esse confirmavit Abubeker. 31. N. ejus dies natalis quis. 56. N. num Meccae sepultus. 87. N. quid ejus sigillo inscriptum fuerit. 73. ejus uxores quot & quae. 180.
- Mohammedani* impii non manebunt in inferno per-

perpetuum. 47. inter-
cessione Mohammedis
fruentur. 27. quae fal-
so iis attribuantur, vide
toto Libro II.

Mortui contactus requi-
rit lotionem. 57. *N.*
54. *N.* die novissimo
omnes qui adhuc in
viviis erunt morientur.
39. mortuorum resur-
rectio. 45. mortuorum
lotio necessaria. 54. *N.*

Moses, Propheta. 35. Pen-
tateuchum ejus genui-
num deperditum di-
cunt. 23. *N.* Vivaldus
tamen in Notis ad Ce-
vallerii Zelum contra
Saracenos, & falso &
inepte scribit fol. 131.
*Quidam Sarraceni, di-
cti Samaritani, recipiunt
quinque libros Moſis.*
Quanta confusio Sa-
maritanorum cum Sa-
racenis! pastor. 34. *N.*
num eum a Pharaone,
ad quem missus est,
nutritum dixerit Mo-
hammed. 169. quid de
eo credant Mohamme-
dani. 183.

Mozdalifa, quis locus.
88. *N.*

Mundus hic destruetur.
9.

N.

Nebucadnezar, vero
nomine Gudarz.
160.

Noach, Propheta inter
sex primarios. 35. fa-
ber lignarius. 34. *N.*

Nun, Propheta. 34. *N.*

O.

Omar, quae ejus di-
gnitas. 31. quis.
30. *N.*

Opera hominum scribun-
tur ab Angelis. 17.
ponderabuntur die no-
vissimo. 45. tam bona
quam mala subsunt
Decreto Dei. 49.

Ordo rerum praecepta-
rum in ritibus Lustra-
tionis & precum ob-
servandus, qui prae-
scriptus est: alias ritus
ipse frustraneus est. 61.
68. *N.* ubi post voces
(lin. 19.) *horum actuum*
adde, *ordine praescripto:*
id enim praecipue vult
vox *Tertib.*

Dd

Othmar,

Othman, quae ejus dignitas. 31. quis. 33. *N.*
Ozair, quis. 35. *N.* Ezras: quod vel ex eo liquet, quod Ozairo successisse scribant Simeonem Justum: quod ipsum ex traditione Judaica haustum, nam Ezras & Simeon Justus qui Alexandro Magno obviam ivit, membra fuere ejusdem Synagogae magnae, sed hic illi supervixit. *Cl. Herbelotius* tamen, ingens illud saeculi sui ornamentum, cujus memoriam omnes colent, quibus studia Orientalia in deliciis sunt, in Biblioth. Orient. illos Mohammedanos commisisse anachronismum putat qui Ozairo successisse Simeonem Justum volunt: nam per Simeonem Justum intelligendum putat Simeonem illum qui Christum ulnis excepit, vid. pag. 698. & 787. in quo errat: nam duo fuere hoc nomine

noti, & inter hunc & illum intervallum est trium saeculorum. *Cl. du Ryer* in versione Alcorani, *Ozair* transfert, *Toutpuissant, omnipotens*, sed male legit *ز-ي-ز* pro *ز-ي-ر* uno puncto addito.

P.

Paradisus coelestis. 27. 45. qualis futurus juxta sententiam Mohammedis. 146. An & faeminae in eo futurae sint. 150. habe 8 portas. 84. *N.*
Partus requirit Lotionem. 61.
Pascha Mohammedanorum. vid. *Beiram*.
Peccata. Eorum remissionem pro hominibus a Deo petunt Angeli. 17. Angeli non peccant. 15. qui peccati poenitentiam agere se lavare debet juxta *Sunnam*. 56. *N.* e. Deus decrevit & dirig

R E R U M.

git sed sine complacencia. 51. num peccatorum auctorem Deum faciant Mohammedani. III. poenas eorum in inferno dabunt omnes mali, sed qui Mohammedani sunt, ubi poenas dederint, inde egredientur, alii non. 47. peccata remittit Deus. 124. peccata magna non committuntur a Prophetis, sed parva. 27. de Mohammede disputatur, num potuerit peccatum aliquod parvum committere, uti eripere pomum puero per jocum: de quo vide *Clenard. Epistolas, pag. 47.*

Peregrinationes Meccanae. 87.

Pharao, ejus nomen verum **واليد بن**

مصرى *Walid Ibn Mazaab.* 160. ejus uxor pia fuit. *ibid.* in mari submersus periit. *ibid.* consiliarium ha-

buit Hamanem. 158. uxor ejus dicta Asia filia Muzahim. 160. quis fuerit, ad quem Moses missus est. 169.

Piscina, e qua pii potabuntur. 26. *N.*

Pluvia, ad eam impetrandam Deum precantur. 74. *N.* Lotio corporis tunc requiritur juxta Sunnam. 57.

Poena sepulcri. 27. *Poena inferni*, vid. *infernus.*

Pons, transeundus post hanc vitam. 27.

Porcus, impurum animal. 164.

Praedestinationem quomodo confiteantur Mohammedani. 49.

Preces, earum requisita, &c. 69. *Et seqq.* num inter precandum Austro faciem obvertant Mohammedani. 127. qui de Precibus Mohammedanorum fuisse scripserint. 69. *N.* quibus adde *Grelotium* in *Itinerario Constantinopolitano*, a pag. 253. ad 264.

Prophetae, quid de iis

sentiendum. 25. quot.
183.

Pudendorum purgatio.
65. eorum contactus
requirit lustrationem
Wodou. 63.

Purgatorium Moham-
medanorum ipse in-
fernus est, in quo
quisque poenas dabit
pro meritis & dein, si
Mohammedanus sit,
liberabitur & ingre-
dietur Paradisum coe-
lestem. 47.

R.

R*amadan* mense pri-
mus liber coelitus
ad Adamum demis-
sus. 22. N. toto hoc
mense Jejunatur in-
terdiu. 83. eo finito
incipit Pascha Tur-
carum. vid. *Beiram*.
& eroganda est elee-
mosyna, 83.

Rasio capitis in peregrina-
tione Meccana. 89.
& 90. N.

Religio Mohammedica
saepe accipitur pro
parte practica Theo-
logiae & opponitur

Fidei. 4. N. non est
nova, aut orta a Mo-
hammede, sed ab A-
damo, Noacho, Mo-
se, Jesu, aliisque cre-
dita, sed a Moham-
mede restituta. 26. N.
29. multos ritus ex
Zabaismo seu veteri
Gentilismo retinuit.
90. N. multa praeci-
pit, quae ratio asse-
qui nequit cur praec-
scripta sint, & quare.
90. N. num in qua-
vis religione aliquem
servari posse credant
Mohammedani. 96.

Resurrectio universalis
mortuorum. 45.

S.

S*aad*, quis. 33. & N.
Sabbatum Moham-
medanorum, dies Ve-
neris, & quare. 74
N.

Sacrificia, die Dulhaziae
peragenda in Peregrina-
tione Meccana.
quod unicum est
quod ab Mohamme-
danis observatur. 88
N. ovem vel ove-
cu

R E R U M.

cui libet religioso peregrinatori licet eo die mactare aliquando & camelum. Nec alio loco praeter Mina aut territorium Meccae licet sacrificare. 88. N. 89. N.

Safa, mons Meccae vicinus. 90. & N. 118.

Salich, Propheta. 34. N. Themoditas ad fidem vocavit, & miracula edidit. 28. N.

Salomo locutus cum animalibus. 28. 9.

Templum Hierosolymitanum condidit. 28. N. Propheta fuit 35. N.

Samuel, Propheta. 35. N.

Sarae nomen uti mutatum. 37. N.

Satan, est rebellis ex Geniis. 134. est & nomen Serpentis. *ibid.*

Schoaib, Propheta. 34. N.

Scriptura Sacra corrupta. 23. N.

Seid, servus Mohammedis. 33. & N.

Sepulcri poena. 27. Sepulcrum Mohammedis non Meccae sed

Medinae. 87. Sepulcra 14 praecipuorum Antistitum, *Imamorum* suorum visitant Persae. 56. N.

Serpens, Satanas dicitur Arabibus. 135. & quare.

Seth. Ejus Libri *ἑὸ πνεύματος*. 23. fuit Propheta. 34. N.

Spiritus in primo rerum exordio creatus. 42. N.

Stellam matutinam num adorent Mohammedani. 114.

Sunna, quid. 54. N.

T.

Tabula coelestis, cui omnia inscripta sunt. 44. N.

Talcha, quis. 33.

Themoditae ad fidem vocati a Salich. 28. N.

Theologia Mohammedica, dividitur in partem Theoreticam & Practicam. 4. N. vide *tit. Religio*. tota describitur hac phrasi.

I N D E X R E R U M.

Crede in Deum & diem novissimum. 101.
Thronus gloriae, quid. 40. N. creatus ante mundum. 41. N. portatur ab Angelis. 17.

V.

Venerem num colant Mohammedani. 113.
Vita & mors definitae in decreto Dei in omnibus suis circumstantiis. 51.
Vodon, species Lotionis, quae & *Abdest*, dicitur. 61.
Voluptas summa post hanc vitam quae. 146.

Z.

Zacharia, faber lignarius & Propheta. 35. N.

Zemzem, puteus Meccae. 88. N. ex eo bibunt peregrinatores religiosi die VIII Dulhazjae, qui inde dies

ذروجة five *potationis*

dicitur: quod *Cl. Gravius* in *Epoch. Ulugbeigi*, pag. 100. transfert diem *revelationis*, sed male. 56. N. 88. 9.

F I N I S.

ERRA.

E R R A T A.

Nescio an in serie Erratorum illud collocari debeat, quod saepissime (ob defectum typorum 78 &) & loco & fuerit adhibitum : nam in Codicibus manuscriptis nihil est frequentius, quam puncta illa diacritica omitti. Id autem ex Versione satis colligi poterit ; quo loco & esse debeat. Similiter puncta tria literae Persicae **س** desunt quod & in MStis saepe contingit. pag. 12. lin. 1. lege ultimam vocem **والترزيق**, ibid. lin. ult. lege **الله** pag. 32. lin. 8. **طاحة**. pag. 37. lin. 19. *nocte adscensionis.* pag. 38. lin. 13. **كالعرش**. pag. 50. lin. 2. **بتقدير**. ibid. lin. 12. **بتقدير**. pag. 68. lin. 21. lege *horum actuum hoc ordine.* pag. 69. lin. 13. adde *uti* **ع** *Grelotius in Itinerario Constantinopolitano*, pag. 253----264. pag. 100. lin. 8. lege post parenthesin, **ع** *faciat bona opera.* pag. 116. lin. 16. adde post *to major*, **ع** *magna sive Luna* **ع** *Venus Dea.* pag. 134. lin. 1. lege **متامرد من الجن قري**. & lin. 7. lege **الجن**. pag. 137. lin. 11. *de Convers.* pag. 142. lin. 9. *infidelis.* pag. 144. lin. ult. *affirmet.* pag. 147. lin. 17. *sensibilium, beatissimo illi statui minus convenientium.* pag. 160. lin. 10. *Hamani.* pag. 161. lin. ult. *tamen.* pag. 187. lin. 1. **ع** *illi.* Reliqua, Lector, sortis humanae memor, benigne emenda.

Ne pagina hic vacua supersit , en ex Codice
MSto Turcico

GENEALOGIAM AHMEDIS III,

hodierni Imperatoris Turcici, ab Adamo deductam.

<i>Adam.</i>	<i>Togrol.</i>	<i>Baisingir.</i>
<i>Seth.</i>	<i>Ba Soub.</i>	<i>Kintzoun.</i>
<i>Enos.</i>	<i>Chomour Mir.</i>	<i>Tourgat.</i>
<i>Cainan.</i>	<i>Sounisch.</i>	<i>Iktelou.</i>
<i>Mahaleel.</i>	<i>Cani.</i>	<i>Bajendir.</i>
<i>Jared.</i>	<i>Bash Bouga.</i>	<i>Cazin Bouga.</i>
<i>Idris.</i>	<i>Jemak.</i>	<i>Kyalep.</i>
<i>Methusalach.</i>	<i>Kerbouga.</i>	<i>Soleiman.</i>
<i>Lamech.</i>	<i>Komri.</i>	<i>Ortogrol.</i>
<i>Noach.</i>	<i>Tourozj.</i>	<i>Othman I.</i>
<i>Japhet.</i>	<i>Peketmour.</i>	<i>Ourchan.</i>
<i>Boulzjas.</i>	<i>Comar.</i>	<i>Morad I.</i>
<i>Matzjin.</i>	<i>Artonk.</i>	<i>Bajazeth I.</i>
<i>Tzjin.</i>	<i>Couzj bek.</i>	<i>Mohammed I.</i>
<i>Goni.</i>	<i>Ai Tougmis.</i>	<i>Morad II.</i>
<i>Ba Timour.</i>	<i>Togrol.</i>	<i>Mohammed II.</i>
<i>Courlou.</i>	<i>Ba bek.</i>	<i>Bajazeth II.</i>
<i>Carachoua.</i>	<i>Jelwazj.</i>	<i>Selim I.</i>
<i>Soleiman.</i>	<i>Basoub.</i>	<i>Soleiman.</i>
<i>Cara Angelan.</i>	<i>Cara.</i>	<i>Selim II.</i>
<i>Coumasch.</i>	<i>Ogouz.</i>	<i>Morad III.</i>
<i>Omoudi.</i>	<i>Kouk Alp.</i>	<i>Mohammed III.</i>
<i>Baltzjik.</i>	<i>Basouk.</i>	<i>Ahmed I.</i>
<i>Carazjar.</i>	<i>Toukotmour.</i>	<i>Ibrahim.</i>
<i>Cour Tolmisch.</i>	<i>Sougar.</i>	<i>Mohammed IV.</i>
<i>Tzjarbouga.</i>	<i>Baki Aga.</i>	<i>Ahmed III.</i>
<i>Sonnizj.</i>		

F I N I S.

DESIDERII PACII
STRICTURÆ
BREVES

In Clar.

D. FRIDERICI SPANHEMII FIL.
EPISTOLAM

De

NOVISSIMIS

Circa res Sacras

In

BELGIO DISSIDIIS.

M. DC. LXXVI.

0783-807 Bound W. + h

